

WIADOMOSCI

Naczelna Rada Harcerska

URZEDOWE

Numer 1

WARSZAWA, MAJ 1957 R.

Cena zł 3,50

DEKLARACJA IDEOWA ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

Krajowy Zjazd Działaczy Harcerskich, obradujący w dniach 8—10 XII 56 r. w Łodzi, w obliczu zasadniczych zmian, jakie zachodzą w naszym kraju w wyniku VIII Plenum KC PZPR, oraz występującego na tym tle ożywienia i odnowy pracy harcerskiej, uważa za konieczne określenie charakteru i zasadniczych założeń ideowo-wychowawczych ZHP.

1

ZHP jest organizacją społeczną, skupiającą młodzież i instruktorów do wspólnej pracy dla Polski Ludowej. Jest organizacją ideowo-wychowawczą, stosuje harcerskie metody wychowawcze i wzbogaca je zgodnie z najnowszymi osiągnięciami pedagogiki.

ZHP jest organizacją samodzielną, posiada własny program oraz statut określający zasady jej działalności i powoływania na jego podstawie władz.

ZHP jest organizacją masową, ale nie powszechną — członkostwo opiera się na zasadzie pełnej dobrowolności.

2

ZHP pracuje pod ideowym przewodnictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, to znaczy wychowuje człowieka w duchu idei socjalizmu.

Człowieka całym życiem oddanego walce o rozkwit i suwerenność Ojczyzny, odpowiedzialnego gospodarza kraju, który umie dla niego sumiennie pracować i mądrze nim współrządzić.

Człowieka, dla którego sprawy i wolność innych narodów są równie ważne jak sprawy jego narodu.

Człowieka wrażliwego na krzywdę, szczególnie na krzywdę społeczną, stojącego zawsze w obronie god-

ności ludzkiej, w obronie słabych, krzywdzonych i prześladowanych.

Człowieka myślącego, o śmiałym, krytycznym spojrzeniu na życie, gotowego do ulepszenia go własnym wysiłkiem, swą czynną postawą społeczną.

Człowieka, który zawsze postępuje tak, jak myśli, zdolnego do poświęceń w imię swojej idei, umięjącego wytrwale walczyć o zwycięstwo własnych przekonań, a jednocześnie szanującego ludzi o innych zapatrywaniach.

Człowieka świadomie pracującego nad własnym charakterem i postawą.

3

Oznaką ZHP jest tradycyjny krzyż harcerski.

4

ZHP czerpie swe ideały wychowawcze z najpiękniejszych tradycji kultury polskiej, z walk naszego narodu o wolność, niepodległość i postęp, ze szczególnie nam bliskich bohaterskich walk klasy robotniczej, z tradycji postępowych ruchów młodzieżowych w Polsce, w tym postępowego nurtu całego ruchu harcerskiego od zarania jego istnienia, a zwłaszcza — okrytych chwałą Szarych Szeregów.

5

ZHP korzysta z dorobku i doświadczeń organizacji pionierskich i innych postępowych organizacji młodzieżowych całego świata i utrzymuje z nimi serdeczną więź.

ZHP wyciąga braterską dłoń do Polaków — harcerzy, żyjących poza granicami naszej Ojczyzny.

Zjazd uważa za słuszne nawiązanie kontaktów z organizacjami skautowymi.

6

ZHP jako instytucja świecka nie organizuje życia religijnego. Wychowuje swoich członków w duchu wol-

ności przekonań i szeroko pojętej tolerancji tak w stosunku do wierzących jak i niewierzących.

*

Dla zróżniczonego wychowania młodzieży my wszyscy, stary i młodzi instruktorzy oraz wychowawcy, powinni jesteśmy poświęcić cały swój zapał, umiejętności i wysiłek.

UCHWAŁA

O ZMIANACH W SYMBOLICE HARCERSKIEJ I FORMACH ZEWNĘTRZNYCH

1. Hymn Związku

Pieśń „Wszystko co nasze Polsce oddamy” jest obowiązującym hymnem naszego Związku.

Pieśń ta — tradycyjny hymn harcerski — zawiera myśl przewodnią o najważniejszym obowiązku harcerza — służbie dla Ojczyzny.

2. Ozaki organizacyjne

Wprowadza się krzyż harcerski i lilijkę jako oznakę Związku Harcerstwa Polskiego. Krzyż, oparty na wzorze krzyża wirtuti militarii, nawiązuje do ideałów bohaterstwa i patriotyzmu, walki o wolność i niepodległość narodu.

3. Sztaendary harcerskie

Sztaendary drużyn o wymiarach 1 m × 1 m mają wzór następujący: Prawa strona — orzeł biały na czerwonym tle. Lewa strona — krzyż harcerski oraz pełna nazwa jednostki organizacyjnej na tle obranym przez drużynę. Sztaendary hufców i chorągwi o wymiarach 1 m 25 cm × 1 m 25 cm mają wzór następujący — prawa strona — orzeł biały na czerwonym tle. Lewa strona — krzyż harcerski na czerwonym tle. Sztaendary obszary jest srebrnymi frezjami. Szczyt drzewca stanowi lilijka.

Standaer będący wyrazem ideowej treści harcerstwa powinien być przez harcerzy otaczany miłością i szacunkiem.

Prawo posiadania standaru przyznaje Komenda Chorągwi na wniosek Komendy Hufca tylko tym drużynom, które wykazują się dobrą pracą harcerską.

Drużyny posiadające dawne sztaendary otaczają je czcią i przechowują w swoich izbach na honorowym

miejsku. Główna Kwatera ZHP winna określić dodatkowe przepisy regulaminowe w sprawie sztaendaru.

4. Proponce zastępów

Zastępy posiadają trójkątne proponce o wym. 25 cm × 40 cm o następującym wzorze: prawa strona — lilijka na tle koloru druzyny, lewa strona — na dowolnym tle godło i pełna nazwa zastępu. Nazwę i godło zatwierdza Rada Drużyny.

5. Salut harcerski

Wprowadza się posiadający narodowe tradycje salut wojskowy. Salutuje się tylko w harcerskim nakryciu głowy.

6. Pozdrowienie harcerskie

Dotychczasowe pozdrowienie harcerskie: „W natęce, pracy, walce czuwaj!” zmienia się na pozdrowienie „Czuwaj!”.

7. Zmiany w uchwałach o regulaminach harcerskich

Wprowadza się nowe regulaminy: a) regulamin munduru harcerskiego, b) regulamin wewnętrznej pracy drużyny.

Wszystkie dotychczasowe uchwały i regulaminy sprzeczne z niniejszą uchwałą unieważnia się z dniem 9 XII 56 r.

Uwaga: Harcerze uprawnieni dotychczas do noszenia oznaki zamieniają ją obecnie na lilijkę. Krzyż otrzymują się po złożeniu przysiężenie. Harcerze, którzy składali już przysiężenie — otrzymują krzyż na uroczystej zbiórce drużyny po zdobyciu najwyższego stopnia.

UCHWAŁA

W SPRAWIE ORGANIZACYJNYCH PODSTAW DZIAŁANIA

Organizacja Harcerska Polski Ludowej stała się obecnie samodzielny związkiem zrzeszającym dzieci, młodzież i instruktorów do realizacji wspólnych zadań określonych Deklaracją Ideową i Prawem Harcerskim.

Taka zasada budowy harcerstwa, wynikająca ze wspólnych dążeń młodzieży i wychowawców, umożliwia dalsze, pełniejsze koncentrowanie sił dla tworzących poszukiwań pedagogicznych, które w oparciu:

— o dotychczasowy bogaty dorobek metodyczny Związku Harcerstwa Polskiego,
— o doświadczenia Organizacji Harcerskiej Polski Ludowej i innych organizacji wychowawczych, których jesteśmy spadkobiercami

winnym doprowadzić do stworzenia organizacji jak najbardziej i jak najlepiej odpowiadającej polskiej młodzieży.

Dalszy rozwój harcerstwa w Polsce wymaga w zakresie spraw organizacyjnych:

— oparcia istniejącego Związku na zasadach w pełni demokratycznych,

— ustalenia składu korpusu instruktorskiego jako ciała jedynie uprawnionego do decydowania o losach organizacji i wybierania władz harcerskich, — dalszego włączenia do pracy harcerskiej działaczy, którym drogą jest sprawa wychowania młodzieży i dzieci, a którzy reprezentują wysoką wiedzę pedagogiczną i doświadczenie harcerskie, w tej dziedzinie niesłusznie w swoim czasie odsuniętych od pracy harcerskiej instruktorów ZHP.

Pracę tę powinni zakończyć statutowy zjazd, który ustalił program, statut i wybere Naczelna Rada Harcerska.

W związku z tym Ogólnopolski Zjazd Działaczy Harcerskich postanawia:

I. Zmiana nazwy

Z uwagi na pełne usamodzielnienie i przekształcenie się Organizacji Harcerskiej Polski Ludowej we wspólny związek dzieci, młodzieży i instruktorów pracujących w oparciu o metody harcerskie, przywraca się tradycyjną nazwę: Związek Harcerstwa Polskiego.

II. Skład korpusu instruktorów harcerskich

Za instruktorów harcerskich uważa się: 1. Pełnoletnich działaczy harcerskich i od drużyny wzwyż, którzy pracują bezpośrednio w drużynach lub we władzach cz. instytucjach harcerskich. Uznają i czynem dowodzą uznania deklaracji ideowo-wychowawczej Związku.

Podporządkowują się zasadom i zarządzeniom obowiązującym w Związku.

Przestrzegają w życiu codziennym zasad zawartych w prawie i przyrzeczeniu harcerskim.

2. Instruktorów ZHP przystępujących obecnie do pracy w drużynach, komendach czy instytucjach harcerskich, którzy:

- a) zobowiązują się do aktywnego działania na powierzonym im odcinku,
- b) uznają deklarację ideowo-wychowawczą,
- c) zobowiązują się do przestrzegania zasad, uchwał i zarządzeń obowiązujących w Związku,
- d) posiadają stopień harcmistrza, podharcmistrza, drużynowego po próbie lub działacza harcerskiego,
- e) przestrzegają w życiu codziennym zasad zawartych w prawie i przyrzeczeniu harcerskim.

Dla ustalenia składu osobowego korpusu instruktorskiego — komendy na szczeblu centralnym, wojewódzkim i powiatowym powołują komisje weryfikacyjne,

które zgodnie z przyjętymi wyżej kryteriami ustala skład korpusu instruktorskiego. Z chwilą wstąpienia odpowiedniego dokumentu instruktor harcerski otrzymuje automatycznie czynne i biernie prawo wyborcze.

Instruktorzy posiadający stopień instruktorski (harcmistrz, podharcmistrz i drużynowy po próbie), którzy pracują w drużynach, komendach i instytucjach harcerskich, mają prawo do używania oznak i tytułów związanych z tymi stopniami.

Naczelna Rada Harcerska najpóźniej do dnia 1 marca 1957 r. oparciu regulaminu oraz ustali tryb zdobywania stopni instruktorskich przez instruktorów, którzy mają odpowiednie kwalifikacje, a stopni nie posiadają.

W przyszłości przyznawanie praw instruktora harcerskiego wiązać się będzie automatycznie ze zdobyciem pierwszego stopnia instruktorskiego.

III. Komisja weryfikacyjna instruktorów

Komisje weryfikacyjne instruktorów na poszczególne szczeblach powoływane są przez hierarchicznie wyższe komendy harcerskie na wniosek odpowiednich komend. Naczelna Rada Harcerska powoła centralną komisję weryfikacyjną instruktorów. W skład komisji wejść powinni komendanci odpowiednich terytorialnie komend harcerskich (ewentualnie zastępcy) oraz instruktorzy posiadający największe zaufanie wśród działaczy harcerskich. W komendach działających na terenie hufców powinni być reprezentowani drużynowo. Liczba członków komisji od 3-5. Uchwały komisji zapadają bezwzględna większością głosów.

Komisje szczebli wyższych mają prawo uchylić decyzje komisji szczebli niższych.

Komisje instruktorskie zajmują się sprawami instruktorów pozostających w zasięgu działania komendy harcerskiej, na terenie której pracuje komisja.

Komisje działające na terenie hufców rozstrząsają sprawy drużynowych i instruktorów pracujących w drużynach.

Komisje działające na terenie chorągwi rozstrząsają sprawy sporne z terenu komisji hufców i sprawy członków komend hufców. Komisja centralna rozstrząsa sprawy członków komend chorągwi i Głównej Kwatery.

Komisje weryfikacyjne instruktorów powinny działać do zjazdu statutowego. Od decyzji poszczególnych komisji przylgujące prawo odwołania do komisji szczebla wyższego.

IV. Władze harcerskie

Ogólnopolski Zjazd Działaczy Harcerskich wybiera Naczelna Rada Harcerską w składzie 60 osób, która do chwili zwolnienia statutowego zjazdu jest władzą uprawnioną do podejmowania decyzji w sprawach:

- prawa harcerskiego,
- przyrzeczenia harcerskiego,
- ruchu ruchowego,
- podstawowych regulaminów,
- ordynacji wyborczej ZHP — po uprzednim przedyskutowaniu jej przez terenową kadre instruktorską.

Pomado:

— wysłuchuje sprawozdań, ocenia działalność Głównej Kwatery, dokonuje oceny sytuacji w Związku i podejmuje odpowiednie uchwały.

Naczelna Rada Harcerska nie ma prawa zmieniać deklaracji ideowo-wychowawczej, likwidować Związku oraz działać w sposób sprzeczny z uchwałami obecnego Zjazdu. Naczelna Rada Harcerska wybiera spośród siebie przewodniczącego i dwóch zastępców.

Naczelna Rada Harcerska wybiera spośród siebie Główną Kwaterę, w tym Naczelnika Harcerstwa oraz zastępców.

Główna Kwatera Harcerstwa odpowiada za swoją pracę przed Naczelną Radą Harcerską.

Uchwały Naczelnej Rady Harcerskiej i Głównej Kwatery zapadają bezwzględną większością głosów i obowiązują wszystkich członków organizacji.

Naczelna Rada Harcerska wydaje swój organ urzędowy dla bieżącego podawania zarządzeń oraz informacji.

V. Komendy chorągwi i hufców

Do chwili wyboru przez wojewódzkie konferencje instruktorów komend chorągwi, a przez powiatowe konferencje komend hufców, komendy pracują w składzie, który został uprzednio powołany. O zmianach w składzie komend decydują komendy wyższego szczebla.

Komendy hufców mają prawo odwoływania i mianowania drużynowych. Rady harcerskie hufców i chorągwi rozwijają się.

Instruktorów czynnie działających w radach należy włączyć do pracy w komendach. Z uwagi na dość odległy termin wyborów na szczeblu hufca Zjazd zobowiązuje komendy chorągwi do uzupełnienia składów komend hufców najwartościowszymi instruktorami ZHP, których doświadczenie pomoże w dalszym rozwijaniu pracy Związku.

Uchwały komend chorągwi i hufców zapadają bezwzględną większością głosów. Komendom szczebli wyższych przysługuje prawo uchylania uchwał komend szczebli niższych. Komendy mają prawo powoływania do pracy w swych wydziałach odpowiedniej do potrzeb ilości instruktorów i pracowników.

VI. Wybory władz harcerskich

W możliwie najkrótszym terminie należy przeprowadzić wybory do komend chorągwi harcerskich. Wyborów komendy chorągwi dokonują:

1. Delegaci wybrani na powiatowych konferencjach instruktorów ZHP według ustalonej odrębnej instrukcji Naczelnej Rady Harcerskiej zasady. Jeden delegat na określoną ilość instruktorów. W skład delegacji powiatowych, obok wybranych instruktorów pracujących w komendach hufców i drużynowych, wchodzi także komendanci hufców.

2. Delegaci wybrani przez instruktorów pracujących w komendach chorągwi w ilości nie większej niż 10% ogólnej ilości delegatów.

Terminarz wojewódzkich konferencji instruktorów ustali Główna Kwatera ZHP w porozumieniu z komendami chorągwi.

W miesiącu wrześniu i październiku 1957 r. instruktorzy harcerscy w powiatach wybiorą komendy hufców harcerskich oraz delegatów na statutowy zjazd.

W styczniu 1958 r. odbędzie się statutowy zjazd ZHP, na którym zostanie przyjęty statut Związku oraz na mocy statutu zostanie wybrana Naczelna Rada Harcerska. Ta z kolei powoła spośród członków Naczelnej Rady — Główną Kwaterę Harcerstwa.

Zleca się Naczelnej Radzie Harcerskiej opracowanie projektu ordynacji wyborczej ZHP, która przed ostatecznym zatwierdzeniem powinna być poddana pod ogólnozwiązkową dyskusję.

VII. Komisja rewizyjna

Zjazd wybiera komisję rewizyjną złożoną z 5 członków i 2 zastępców.

VIII. Koła przyjaciół harcerza

Zjazd zaleca organizowanie przy drużynach i hufcach koł przyjaciół harcerza.

IX. Rada Ekonomiczno-Gospodarcza ZHP

Zjazd zaleca Naczelnej Radzie Harcerskiej powołanie Rady Ekonomiczno-Gospodarczej ZHP złożonej z przedstawicieli działaczy ekonomicznych i technicznych.

Do zasadniczych i pierwszoplanowych zadań Rady Ekonomiczno-Gospodarczej ZHP należeć będzie:

1. rewindykacja mienia ZHP,
 2. ustalenie planu zaopatrzenia i dystrybucji sprzętu harcerskiego,
 3. zatwierdzenie asortymentu i wyrażanie opinii o cenach,
 4. reaktywowanie centralnej składnicy harcerskiej.
- Zjazd zaleca Naczelnej Radzie Harcerskiej powołanie wydawnictwa harcerskiego.

X. Koedukacja

Zaleca się w sprawie koedukacji, co następuje:

- a) drużyny w zasadzie są jednorodnjawowe,
- b) komendy hufca, chorągwi i Główna Kwatera Harcerska są wspólne,
- c) zaleca się Naczelnej Radzie Harcerskiej rozpatrzenie i opracowanie spraw koedukacji do zjazdu statutowego.

Naczelna Rada Harcerska

Banach Piotr
Bedus Tadeusz
Bujakowski Jan hm.
Chmieleńska Irena
Dargiel Jerzy hm.
Dąbrowski Stanisław hm.
Dąbrowski Zygmunt phm.
Dobrzyńska Marta hm.
Gaś Jerzy phm.
Garwacki Stefan
Gromski Antoni hm.
Grycek Eugeniusz

Grzelak Włodzimierz phm.
Grześlak Józef hm.
Haensel Józef hm.
Iżyrński Jan
Janowska Barbara druž.
Jaskot Wojciech
Kamiński Aleksander hm.
Kinsza Jan hm.
Korczyńska Adelia hm.
Kruski Bolesław
Kuroń Jacek
Lewandowski Edward
Mikołajczak Tadeusz
Nasrętk Lech
Niewiada Stefan hm.
Nowakowski Stanisław hm.
Nowicki Jerzy hm.
Pasternak Bogdan
Patera Dominik hm.
Reis-Kalman Krystyna hm.
Rogala Witold hm.
Rokossowski Tadeusz hm.
Sempowicz Józef hm.

Siewek Ryszard
Skórzyńska Zofia druž.
Sobczak Jerzy phm.
Stipal Stefania hm.
Strumillo Tadeusz hm. RP
Szczygiel Władysław hm.
Stopa Ludwik hm.
Szulc Eugeniusz hm.
Świętochowska Kazimiera hm.
Trapp Ferdynand hm.
Wardęcki Marek hm.
Wawrzyniak Henryk phm.
Weber Ryszard
Węgrzynowicz Jacek phm.
Wiśka Zofia hm.
Włodarczyk Emil
Włodek Antoni hm.
Wodzyński Ryszard hm.
Zakrzewska Zofia hm.
Zakrzewski Witold phm.
Zdanczewicz Anna
Zgola Bronisław phm.
Zawada Alfons hm.
Zawrocki Oskar hm.
Żelazowski Ladyslaw hm.

Komisja Rewizyjna ZHP

Bartnik Teodor hm.
Jedrichowicz Janusz hm.
Nowak Antoni
Possart-Gielstowska Jadwiga hm.
Wojno Aleksander

Zastępcy

Dehnel-Dąbrowska Krystyna hm.
Lenicki Henryk hm.

W dniu 18.XII.1956 r. Naczelna Rada Harcerska wybrała:

Przewodniczący Naczelnej Rady Harcerskiej

Kamiński Aleksander — przewodniczący Rady Naczelnej
Chmieleńska Irena — v-ce przewodnicząca Rady Naczelnej
Zawrocki Oskar — v-ce przewodniczący Rady Naczelnej
Świętochowska Kazimiera — sekretarz Generalnej Rady Naczelnej
Stipal Stefania — członek Prezydium
Zakrzewska Zofia — członek Prezydium

Komisje przy Naczelnej Radzie Harcerskiej

Komisja Prawa i Przyrzeczenia — przewodniczący dh. hm. A. Kamiński
Komisja Weryfikacyjna Instruktorów ZHP — przewodniczący dh. hm. O. Zawrocki
Komisja Statutowa — przewodniczący dh. hm. J. Wierzbiana
Komisja Historyczna — przewodniczący dh. hm. T. Strumillo.

Na wniosek Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej, Rada zaprosiła na doradców następujących dh. dh.

Broniewski Stanisław
Bar Ludwik
Dewitowa Wiktoria
Domaradzki Zdzisław
Eśka Donata
Fidlerówna Maria
Gronostajska Jadwiga
Krajkowski Bojan
Konopa-Edward
Krynicka Maria
Maranyi Roman
Obrażka Ryszard
Rossman Jan
Sosnowski Józef
Straszewska Maria
Tkaczukowa Bronisława
Walterówna Halina
Wierusz-Kowalski Janusz
Wierzbiana Jadwiga
Wolowska Zofia
Żelazko Władysław
Kuzniewski Ignacy
Mościcki Stanisław

Na wniosek Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej, Rada powierzyła pełnienie obowiązków skarbnika dh. hm. E. Konopie.

**APEL
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ
DO INSTRUKTORÓW HARCERSKICH**

Druhny i Druhowie!

Harcerstwu przeżywa czas odnowy. Zuchy, harcerki i harcerze chcą zdobywać stopnie i sprawności, urządzić wycieczki, gry polowe. Zastępy i drużyny pełne są pomysłami i planów jak po harcercu pełnić służbę i pracować z pożytkiem dla innych i dla siebie.

Praca harcercia wymaga mocnych i zwartych ram organizacyjnych, wymaga grona instruktorskiego, pragnącego oddać wszystkie swe możliwości polskiej drodze ku socjalizmowi, wymaga ludzi, którzy potrafią wychować dzielnych i prawych ludzi, ludzi myślących, gotowych do ulżenia światła własnym wysiłkiem i czynną postawą społeczną.

Objełmujemy naszym harcerciskim ruchem milionową rzeszę dzieci i młodzieży. Dla kierowania nią trzeba tysięcy instruktorów.

Prezydium Rady Naczelnej wierzy, że do pracy złączą się ci wszyscy instruktorzy harcercy, którzy chcą włączyć się w nurt odnowy harcercstwa i dotrzeć do kroku awangardzie postępu w naszym kraju.

Prezydium Rady Naczelnej wzywa wszystkich działaczy harcercskich do oddania swych sił i umiejętności dla dobra młodzieży — naszej przyszłości.

Prezydium Rady Naczelnej wzywa dawnych instruktorów ZHP do zgłaszania się w komendach hufców i komendach chorągwi dla podjęcia, w myśl otrzymanych przydziałów służbowych, bezpośredniej pracy wychowawczej z młodzieżą.

Stawajcie karnie do szeregów!

Młodzież czeka!

Za prezydium
Hm Aleksander Kamiński
Przewodniczący ZHP

**WEZWANIE PREZYDIUM NRH DO INSTRUKTORÓW ZHP
W SPRAWIE WYBORÓW**

Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej wzywa wszystkich instruktorów i działaczy harcercskich oraz byłych harcercy, pracujących na różnych odcinkach pracy zawodowej — do wzięcia czynnego udziału w wyborach 20.1.37 r. przez głosowanie bez skręśleń

zgodnie z apelem i Sekretarza KC PZPR tów. Go-mulki i wywarcie swego wpływu w tym kierunku na środowisko społeczne.

Prezydium Rady Naczelnej
ZHP

**LIST
PREZYDIUM NRH DO INSTRUKTORÓW**

Druhny i Druhowie!

Na Zjeździe łódzkim postanowiliśmy przekształcić OH w ZHP i nową organizację prowadzić zgodnie z siłami działaczy OH oraz dawnych instruktorów harcercskich.

Realizacja tego postanowienia napotyka niekiedy na trudności bądź ze strony tych spośród dawnych instruktorów harcercskich, którzy nie doceniają konieczności zachowania dla pracy najszerszych rzesz byłych działaczy OH, bądź ze strony tych działaczy, którzy

nie doceniają potrzeby szerokiego włączenia do pracy dawnych instruktorów harcercskich.

Dotychczas do naszej wiadomości fakty nierzeszczonego, czasem wręcz krzywdzącego odnośnienia się jednych do drugich. Sprawa ta budzi zaniepokojenie Prezydium Rady Naczelnej ZHP, która zwraca się do Was z prośbą o dolożenie wszelkich starań, by wszyscy, którzy pragną pracować w harcercstwie, a stoją na gruncie deklaracji ideowej Zjazdu łódzkiego — znaleźli miejsce w organizacji.

PREZYDIUM NRH

Warszawa, dnia 19 lutego 1937 r.

DEKLARACJA

**PREZYDIUM RADY NACZELNEJ I GŁÓWNEJ KWATERY ZWIĄZKU HARCERCSTWA POLSKIEGO
W SPRAWIE STOSUNKÓW Z SFMD**

Prezydium Rady Naczelnej i Główna Kwatera Związku Harcerstwa Polskiego opierając się na deklaracji ideowej Ogólnopolskiego Zjazdu Działaczy

Harcercskich w Łodzi oraz dla zadośćuczynienia dążeniu młodzieży harcercskiej pragnie zgłosić swój akces do SFMD.

Związek Harcerstwa Polskiego jako współorganizator SFMD i jej rzeczywisty członek do 1949 r. wysoko ceni tradycje swego udziału w pracach Federacji.

Wiąg zorganizowanej młodzieży polskiej z SFMD i organizacjami pionierskimi nie straciła nic ze swej żywotności w latach 1949—1956.

Będąc obecnie samodzielną organizacją dzieci i młodzieży harcercskiej, Związek Harcerstwa Polskiego pragnie umacniać i owocnie rozwijać swą współpracę z SFMD i wszystkimi organizacjami postępowej młodzieży świata.

Prezydium Rady Naczelnej i Główna Kwatera Harcerstwa stwierdzają, że zasady programowe SFMD — walka o pokój i przyjaźń młodzieży świata — całkowicie odpowiadają ideowym założeniom naszego Związku.

Związek Harcerstwa Polskiego widzi swą rolę w rozwijaniu braterskich kontaktów z wszystkimi organizacjami pionierskimi i innymi organizacjami wychowawczymi członkami SFMD i występuje z dezyderatem utworzenia przy KW SFMD Biura Organizacji Pionierskich w celu umocnienia tej współpracy oraz zapewnienia wzajemnej wymiany doświadczeń w dziedzinie programowej i metodycznej.

Zamierzamy jednocześnie nawiązać kontakty z postępowymi skautowymi organizacjami świata. Konkretne postulaty i propozycje dotyczące programu działalności z SFMD — Prezydium Rady Naczelnej i Główna Kwatera Harcerstwa — przedłożą we wspólnie przyjętym stanowisku polskich organizacji młodzieżowych na najbliższym posiedzeniu KW SFMD w Berlinie.

**06-1/57 INSTRUKCJA O WYBORACH WŁADZ
W CHORĄGWIACH**

Załącznik do Rozkazu L. 4/57 z 5.II.1937 r. do pkt. 1.1.c.

1. Postanowienia ogólne

1.1. Instrukcja niniejsza dotyczy wyboru komendy chorągwi, to jest członków komendy i komendanta chorągwi. Komenda pod przewodnictwem komendanta jest organem kierującym kolegielnie pracą chorągwi.

Członkowie komendy powinni pełnić odpowiedzialne funkcje w komendzie chorągwi w zasadzie na stanowiskach z-ców komendanta i kierowników wydziałów.

1.2. Instrukcja ważna jest w roku 1937 to jest w okresie przed skończeniem działalności komisji weryfikacyjnych i Zjazdem Walnym.

1.3. Zasada wybieralności władz w ZHP sprzyjająca demokratyzacji Związku nie powinna eliminować zasady rozkazodawstwa. Dlatego do uprawnień Głównej Kwatery Harcerstwa należy mianowanie komendantów chorągwi spośród dwóch kandydatów wybranych przez delegatów instruktorów.

1.4. Wybory władz w chorągwiach są dwuosobowe: — hufce wybierają delegatów na konferencję chorągwiową, — konferencja chorągwiowa dokonuje wyboru władz chorągwi.

2. Wybór delegatów na konferencję chorągwiową

2.1. Delegatów na konferencję chorągwiową wybiera się w hufcu:

a) pełnoletni drużynowi aktualnie pełniący funkcje we wszystkich czynnych drużynach, zatwierdzeni na te stanowiska przez komendę hufca,

b) mianowani członkowie komendy hufca,

c) instruktorzy, którzy zgłosili się do pracy i pełnią funkcje względnie prace wyznaczone im przez komendę hufca, a nie wymienione w p-ktach a) i b). Nie mogą oni przekraczać 20% głosujących. Wybiera ich się na odpowie wszystkich instruktorów Komendy Hufca pod przewodnictwem hufcowego.

2.2. Delegatów wybiera się spośród obecnych na konferencji pełnoletnich instruktorów (mających ukończone 18 lat).

2.3. Wybór delegatów w hufcach odbywają się według kalendarza ustalonego przez komendę chorągwi w porozumieniu z hufcowymi. Konferencje wybiorczą zwoluje i zagaja hufcowy.

2.4. Konferencja instruktorów hufca wymienionych w pkt. 2.1, obradująca pod przewodnictwem wybranego przez obecnych przewodniczącego przy udziale pełnomocnika komendy chorągwi, wybiera w tajnym głosowaniu:

— w hufcach o ilości instruktorów do 25 — 4 delegatów,

— w hufcach o ilości instruktorów ponad 25 — dodatkowo po 1 delegacie na 10 instruktorów. W Chorągwiach Warszawskiej i Łódzkiej (miasto) ustala się zasadę wyboru 1 delegata na 5 instruktorów.

W skład delegatów nie należy wybierać hufcowych, którzy biorą z urzędu udział w konferencji chorągwiowej.

2.5. Kandydatury na delegatów powinny być zgłaszane z sali lub przez wybraną komisję matkę przy czym ilość ich powinna być większa od liczby składu delegacji. Obliczenia głosów dokonuje wybrana komisja skrutacyjna przy obecności pełnomocnika komendy chorągwi.

2.6. Po dokonaniu wyboru pełnomocnik komendy chorągwi wzywa delegatów imienne mandaty i przejmując dokumentację wyborów w postaci odpowiednich protokołów.

2.7. Wybory delegatów mogą być unieważnione jeżeli: — obecnych wyborców było mniej niż 2/3 uprawnie-nych z terenu hufca,

— sposób zwalczania konferencji i przebieg wyborów był sprzeczny z niniejszą instrukcją.

O unieważnieniu wyborów decyduje komisja po-wołana przez komendę chorągwi.

3. Konferencje chorągwiane

3.1. Celem konferencji chorągwianej delegatów instruktorów jest wybór 9 — 11 członków komendy chorągwi.

3.2. Termin konferencji chorągwianej ustala Główna Kwatera w porozumieniu z komendą chorągwiawi zawierającą komendę o terminie przynajmniej na dwa tygodnie naprzód. Konferencję zwołuje i zagaja doychczas pełniący obowiązki komendanta chorągwi.

3.3. W konferencji chorągwianej biorą udział:

- wybrani delegaci z hufców i hufcowi,
- delegaci wybrani przez instruktorów pracujących w komendzie chorągwi w ilości nie przekraczającej 10% ogólnej ilości delegatów.

— dotychczasowy komendant chorągwi.

3.4. Wybór delegatów komendy chorągwi upoważnionych do wzięcia udziału w wyborczej konferencji chorągwianej powinien się odbyć po ustaleniu limitów delegatów na konferencji członków i pracowników komendy chorągwi pod przewodnictwem komendanta.

3.5. Konferencja chorągwiawiana obraduje pod przewodnictwem wybranego spośród obecnych przewodniczącego przy udziale pełnomocnika Głównej Kwatery i wybiera w tajnym głosowaniu 9 — 11 członków komendy. Ilość członków komendy ustala Główna Kwatera w porozumieniu z komendą chorągwi.

3.6. Przebieg wyborów jest podobny jak na konferencjach w hufcach (pkt. 2.5).

3.7. Wybrana komenda wybiera spośród siebie 2 kandydatów na komendantów chorągwi.

3.8. Główna Kwatera Harcerstwa spośród przedstawionych kandydatów mianuje komendanta chorągwi i zastępcę komendanta chorągwi.

3.9. Wybory przeprowadzone na konferencji chorągwianej mogą być unieważnione jeżeli:

- obecnych wyborców było mniej niż 2/3 uprawnionych z terenu chorągwi, albo
- sposób zwołania konferencji i przeprowadzenia wyborów było sprzeczne z niniejszą instrukcją.

O unieważnieniu wyborów decyduje komisja powołana przez Główną Kwaterę.

4. Postanowienia końcowe

4.1. Wybrana komenda pełni swe obowiązki do wyborów po Zjeździe Walnym, który ustali na podstawie statutu tryb wyborów władz harcerskich.

4.2. W razie ustąpienia, nie zweryfikowania przez komisję weryfikacyjną lub umieszczenia na skutek orzeczenia komisji dyscyplinarnej G.K. członka komendy, komenda może uzupełnić swój skład przez kooptację, jednakże do ilości najwyższej 3 członków. W innym wypadku G.K. zarządzi ponowne wybory.

4.3. W razie ustąpienia lub zwolnienia komendanta chorągwi, komenda chorągwi przedstawia spośród siebie ponownie 2 kandydatów na komendanta chorągwi do zatwierdzenia przez Główną Kwaterę.

ZWIĄZEK HARCESTERWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA

Warszawa, dnia 11.I.1957 r.

ROZKAZ L1/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

- a) zatwierdzam „01-I/57 Instrukcję o organizacji drużyny harcerskiej”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu. Równocześnie unieważniam wszystkie dotychczasowe zarządzenia dotyczące tego przedmiotu. Główna Kwatera oczekuje na zgłoszenie uwag dotyczących zatwierdzonej instrukcji.
- b) Podaję w załączeniu „A1-I/57” znakowanie instrukcji i regulaminów GK”, oraz spis instrukcji i regulaminów przewidzianych do wydania w najbliższych terminach.
- c) Podaję w załączeniu „A2-I/57” sposób znakowania rozkazów GK”.
- d) Podaję do wiadomości w załączniku tymczasową strukturę GK jako część będącą w opracowaniu „03-I/57 Instrukcji o organizacji Głównej Kwatery Harcerstwa”.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. Trzeci Ogólnopolski Turniej Turystyczno-Krajoznawczy.

Zatwierdzam i podaję do stosowania instrukcję w sprawie III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-

Krajoznawczego zatwierdzonego przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i Główną Kwaterę Harcerstwa. Instrukcja wraz z regulaminem stanowi załącznik do niniejszego rozkazu. Komendanci chorągwi przesyła meldunki opisowe w sprawie przebiegu turnieju:

- meldunek I — do dnia 1 marca 1957 r.
- meldunek II — do dnia 1 czerwca 1957 r.

2.2. Produkcja oznak i sprzętu

Zawiadamiam się, że rozpoczęto już centralną produkcję kreszyf harcerskich, oznak i różnego rodzaju sprzętu harcerskiego. W związku z tym zabrania się zatwierdzania lub lecania przez komendy chorągwi produkcji oznak, mundurów i sprzętu harcerskiego bez uzgodnienia z Działem Gospodarczo-Finansowym GK. Prowadzona przez niektóre komendy chorągwi „akcja produkcyjna” wprowadza chaos w cenach, rodzajach i gatunkach artykułów harcerskich co jest bardzo szkodliwe wobec nie zatwierdzonych jeszcze regulaminów mundurów i oznak. Blizsze wyjaśnienia w tych sprawach będą udzielone na odprawie kierowników Wydziałów Gospod.-Fin. komend chorągwi i księgowych, która odbędzie się w dniu 26 stycznia br. w siedzibie GK.

3. WYDAWNICTWA

3.1. Wydawnictwa oficjalne i polecane

Podaję się do wiadomości, że Główna Kwatera Harcerstwa podejmuje szereg prac związanych ze wznawianiem lub wydaniem nowych książek i publikacji harcerskich. Równocześnie jednak zawiadamiam, że Główna Kwatera nie będzie dopuszczać do użytku służbowego żadnych wydawnictw lub biuletynów, które nie zostaną zatwierdzone przez merytoryczne działy GK. Polecam komendantom chorągwi, aby w sprawach aktualnie prowadzonych przez wydawniczych porozumieć się natychmiast z Działem Harcerskim lub Działem Zuchów GK celem uzyskania zezwoleń.

4. CHORĄGWIE

4.1. Mianowanie komendantów chorągwi

Do czasu przeprowadzenia wyborów powierzam pełnienie obowiązków komendantów chorągwi druhom:

Chorągiew Warszawska	— Kosmała Włodzimierz
Chorągiew Łódzka	— Kasprzyk Jerzy
Chorągiew Białoostocka	— Jakubowski Wacław
Chorągiew Bydgoska	— Ignasiak Hieronim
Chorągiew Katowicka	— Haensel Józef
Chorągiew Kielecka	— Sepruch Jerzy
Chorągiew Koszalińska	— Miller Jerzy
Chorągiew Krakowska	— Wierzbicki Marian
Chorągiew Lubelska	— Wdowiak Marja
Chorągiew Ziemi Łódzkiej (Łódź woj.)	— Kurzawski Jerzy
Chorągiew Olsztyńska	— Wawrzyniak Henryk
Chorągiew Rzeszowska	— Wal Zbigniew
Chorągiew Mazowiecka (W-wa woj.)	— Zdancewicz Anna
Chorągiew Wrocławska	— Jaskot Wojciech
Chorągiew Zielonogórska	— Bedus Tadeusz

4.2. Inne mianowania w komendach chorągwi

Podaję do wiadomości, że mianowaniu rozkazem GK podlegają, prócz komendantów chorągwi, ich zastępcy,

A1-I/57 ZNAKOWANIE INSTRUKCJI I REGULAMINÓW
GŁÓWNEJ KWATERY HARCESTERWA

(Załącznik do pkt. 1.1. b. Rozkazu Naczelnika Harcerstwa LI/57 z dnia 11 stycznia 1957 r.).

Regulaminy i instrukcje normujące pracę organizacji są znakowane symbolem składającym się z czterech członów:

Człon 1 Duża litera oznaczająca dział regulaminu lub instrukcji.

Regulaminy dotyczące organizacji, jednostek podstawowych (drużyny, hufca, chorągwi itp.) — znak regulaminu — O.

kierownicy wydziałów i zastępcy kierowników wydziałów. W związku z tym polecam komendantom chorągwi wystąpić z odpowiednimi wnioskami osobowymi.

5. GŁÓWNA KWATERA

5.1. Podanie do wiadomości wyników wyborów

Podaję do wiadomości, że na posiedzeniu Naczelnicy Rady Harcerskiej w dniu 18 grudnia 56 r. zostali powołani na członków GK druhowie:

Naczelnik	— Zofia Zakrzewska
Z-ca Naczelnika	— Marta Dobrzyńska
Z-ca Naczelnika	— Jacek Węgrzynowicz
Członkowie GK	— Krystyna Kalman- Jerzy Dargiel Zygmunt Dabrowski Józef Grzesiak Jan Kłmasz Marek Wardęcki

5.2. Mianowania w Głównej Kwaterze

Mianuję kierownikami działów w GK:

Kierownikiem Działu Harcerskiego	— Krystynę Kalman
Kierownikiem Działu Zuchów	— Marka Wardęckiego
Kierownikiem Działu Kształcenia Siarszyny	— Marię Dobrzyńską
Kierownikiem Działu Organizacyjnego	— Jacka Węgrzynowicza
Kierownikiem Samodzielnego Wydziału Obozów i Imprez Masowych	— Józefę Grzesiaka
Kierownikiem Działu Gosp.-Fin.	— Edwarda Pękalskiego

C z u w a j

Naczelnik Harcerstwa
(—) Zofia Zakrzewska

Regulaminy dotyczące gospodarki — znak regulaminu — G.

Człon 2 Kolejna liczba arabska dla każdego działu.

Człon 3 Cyfra rzymska oznaczająca miesiąc wydania regulaminu i dwucyfrowa liczba arabska oznaczająca rok wydania regulaminu lub instrukcji.

Człon 4 Nazwa określająca zakres lub cel instrukcji.
Przykład: instrukcja dotycząca organizacji i pracy drużyny harcerek wydanej w styczniu 1957 r. jest oznaczona „01-1/57 Instrukcja o organizacji drużyny harcerek”.

Przy zmianie instrukcji dotyczącej tego samego zadania bez zmian pozostaje człon 1, 2 i 4, zmianie ulega czł. 3.

Powyżej wprowadzone oznaczenia regulaminów i instrukcji pozwolą na przejrzyste kompletowanie zarządzeń stale obowiązujących.

Podaje się do wiadomości spis instrukcji i regulaminów które znajdują się w opracowaniu Głównej Kwatery Harcerstwa.

- O1- Instrukcja o organizacji drużyny harcerek
- O2- Instrukcja o organizacji drużyny zuchów
- O3- Instrukcja o organizacji hufca
- O4- Instrukcja o organizacji chorągwi
- O5- Instrukcja o organizacji Głównej Kwatery Harcerstwa
- K1- Instrukcja o pracy komisji weryfikacyjnych instruktorów

A2-1/57 SPOSOB ZNAKOWANIA ROZKAZÓW GŁÓWNEJ KWATERY HARCEKSTWA

(Załącznik do punktu 1.1. c. Rozkazu Naczelnika Harcerstwa L1/57 z dnia 11 stycznia 1957 r.)

Poszczególne rozdziały rozkazu GK otrzymują stałą numerację, co pozwoli na przejrzyste kompletowanie zarządzeń i przepisów.

1. Zarządzenia stale obowiązujące

- 1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów
- 1.2. Zmiany w instrukcjach i regulaminach
- 1.3. Wyjaśnienie instrukcji i regulaminów.

2. Zarządzenia bieżące

(potrzebne podtytuły otrzymują kolejną numerację)

3. Wydawnictwa

- 3.1. Wydawnictwa oficjalne i polecane
- 3.2. Wydawnictwa oceniane przez GK (zalecane)
- 3.3. Inne opinie o wydawnictwach
- 3.4. Prasa harcerek
- 3.5. Ocena artykułów prasowych

4. Drużyny

(potrzebne podtytuły otrzymują kolejną numerację)

5. Hufce

(potrzebne podtytuły otrzymują kolejną numerację)

6. Chorągwie

- 6.1. Przejście do wiadomości wyników wyborów
- 6.2. Mianowania komendantów chorągwi

K2- Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu stopni instruktorskich

K3- Instrukcja o prawach i obowiązkach instruktorów

S1- Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu stopni młodzieży harcerek

S2- Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu sprawności harcerek

S3- Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu stopni i sprawności zuchowych

Z1- Instrukcja o mundurze harcerek i zuchowym

Z2- Instrukcja o mundurze instruktorskim

Z3- Regulamin odznak w Związku Harcerstwa Polskiego

Z4- Regulamin sztandarów Związku Harcerstwa Polskiego

Z5- Regulamin musztry harcerek

A1- Znakowanie instrukcji i regulaminów GK

A2- Sposób znakowania rozkazów GK

A3- Instrukcja o książce pracy drużyny harcerek i książeczkach zastępów

A4- Instrukcja o książce drużyny zuchów

G1- Instrukcja gospodarcza drużyny harcerek i zuchowej

G2- Instrukcja gospodarczo-finansowa Komendy Hufca i Komendy Chorągwi.

- 6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi
- 6.4. Mianowania członków komisji prób
- 6.5. Zwolnienia komendantów chorągwi
- 6.6. Inne zwolnienia w komendach chorągwi
- 6.7. Zwolnienia w komisjach prób
- 6.8. Komisje weryfikacyjne.

7. Główna Kwatera

- 7.1. Podanie do wiadomości wyników wyborów
- 7.2. Mianowania w Głównej Kwaterze
- 7.3. Zwolnienia w Głównej Kwaterze

8. Mianowania instruktorów

- 8.1. Lista zarejestrowanych instruktorów
- 8.2. Przyznanie stopnia harcermistra
- 8.3. Przyznanie stopnia podharcermistra
- 8.4. Przyznanie stopnia drużynowego po próbie

9. Urlopy, rezerwa, zmiany przydziałów, cofnięcie stopni, kary organizacyjne, zwolnienia instruktorów.

- 9.1. Urlopy instruktorskie
- 9.2. Zmiany przydziału
- 9.3. Przeniesienie do rezerwy
- 9.4. Powołanie do służby czynnej
- 9.5. Zwolnienia na własną prośbę
- 9.6. Usunięcie (zwolnienie karne)
- 9.7. Kary organizacyjne

10. Odznaczenia

- 10.1. Pochwały i wyróżnienia
- 10.2. Odznaczenia harcerek
- 10.3. Odznaczenia nieharcerek

11. Sprostowania

(wyjątek z opracowywanej instrukcji O5-1/57)

STRUKTURA GŁÓWNEJ KWATERY HARCEKSTWA

(Załącznik do punktu 1.1. d. Rozkazu Naczelnika Harcerstwa L1/57 z dnia 11 stycznia 1957 r.)

Podaje do wiadomości tymczasową strukturę Głównej Kwatery Harcerstwa:

- Naczelnik
- Z-ca Naczelnika
- Z-ca Naczelnika
- Dział Harcerki
 - Wydział Pracy Drużyn Harcerskich
 - Wydział Specjalności Harcerskich

**ZWIĄZEK HARCEKSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCEKSTWA**

01-1/57 — INSTRUKCJA O ORGANIZACJI DRUŻYNY HARCEKSKIEJ

(Załącznik do punktu 1.1. a. rozkazu Naczelnika Harcerstwa L1, z dnia 11.1.1957 roku).

Instrukcja dotyczy organizacji drużyny młodzieży harcerek lub harcerek w wieku 11 — 16 lat, oraz drużyny starszych harcerek lub harcerek w wieku 15 — 18 lat. Instrukcja nie dotyczy drużyny zuchowych skłupiających dzieci do 11 lat, oraz drużyny instruktorskich o specjalnym charakterze pracy skłupiających członków ZHP w zasadzie powyżej lat 18.

1. Określenie i nazwa

1.1. Drużyna jest najmniejszą jednostką organizacyjną i gospodarczą w ZHP. Jest ponadto jednym z ogniw harcerek systemu wychowawczego.

1.2. Drużyna liczy zasadniczo około 40 harcerek lub harcerek.

1.3. Drużyna składa się w zasadzie z dziewcząt albo z chłopców.

1.4. Członkowie drużyny zorganizowani są w zastępy liczące 6 — 10 chłopców lub dziewcząt.

1.5. Drużyna używa nazwy zawierającej: numer kolejny w hufcu pisany liczbą arabską, określenie „harcerek” „harcerek”, „harcerek”, nazwisko bohatera drużyny, oraz nazwę miejscowości, w której pracuje drużyna. Np. 3 Drużyna Harcerki im. Marii Curie-Skłodowskiej — Kielce.

Jeżeli w danej miejscowości istnieje kilka hufców, do nazwy miejscowości dodaje się numer hufca liczbą rzymską. Np. 9 Drużyna Harcerki im. Dłonięgo Czachowskiego — Kraków III.

- Dział Zuchów
 - Wydział Pracy Drużyn Zuchowych
 - Wydział Kształcenia Instruktorów Zuchowych

- Dział Kształcenia Starszyny
 - Wydział Kursów
 - Wydział Szkolenia Terenowego
 - Komisja Prób na stopnie instruktorskie

- Dział Organizacyjny
 - Wydział Pracy Chorągwi
 - Wydział Propagandy
 - Wydział Zagraniczny
 - Komisja Dyscyplinarzna

Samodzielny Wydział Obózów i Imprez Masowych

- Dział Gospodarczo-Finansowy
 - Wydział Księgowości
 - Wydział Gospodarczy

Biurowa Główna Kwatery.

Warszawa, dn. 11.1.1957 r.

1.6. Jeżeli drużyna uprawia specjalną dziedzinę pracy harcerek, ustala się dla niej nazwę dodatkową np. wodna, łączności itp. Drużyny te w dziedzinie swej specjalności prowadzą pracę według osobnych instrukcji Głównej Kwatery Harcerstwa i to dopiero upoważnia do przyjmowania wyżej wymienionych nazw. Np. 12 Drużyna Harcerki Wodna im. Jana z Kolna — Gliwice.

1.7. Każda drużyna posiada bohatera drużyny wybranego spośród nieżyjących osób zasłużonych w walce o wolność i postęp. Bohater (bohaterka) drużyny jest dla członków drużyny wzorem ich życia i postępowania. Poznanie życiorysu bohatera drużyny powinno pomagać w pogłębianiu zrozumienia ideowych treści pracy harcerek.

1.8. Nazwy drużyny wymienione w p. 1.3, 1.6, 1.7, zatwierdzone są przez hufcowego w rozkazach komendy hufca.

2. Powstanie drużyny.

2.1. Drużyna harcerek może powstać z inicjatywy młodzieży szkoły, dyrekcji szkoły, instytucji, środowiska, albo z inicjatywy władz harcerek.

2.2. Organizatorzy drużyny porozumiewają się w sprawie założenia drużyny z odpowiednią terenową komendą hufca, od której należy uzyskać zezwolenia na utworzenie drużyny. Zezwolenie otrzymuje na piśmie proponowana na drużynowego osoba skła-

dajęca równocześnie pisemne oświadczenie, (załącznik Nr 1 i Nr 2 do niniejszej instrukcji).

2.3. Warunkiem założenia drużyny są:

- istnienie w szkole lub środowisku odpowiedniej ilości kandydatów lub harcerzy,
- wyznaczenie kandydata na drużynowego spośród członków korpusu instruktorskiego, albo starszych harcerzy, którzy wyrażają chęć odbycia próby instruktorskiej,
- w wypadku niepełności kandydata na drużynowego wytypowanie również opiekuna drużyny spośród pełnoletnich sympatyków harcerstwa,
- wyrażenie zgody przez kierownika szkoły lub instytucji, na terenie której ma powstać drużyna,
- możliwość uzyskania przez drużynę lokalu organizacyjnego lub miejsca na odbywanie zbiórek.

2.4. Drużynie zawieranej bez zgody komendy hufca nie przysługują prawa drużyny harcerskiej ZHP.

2.5. Po zorganizowaniu drużyny osoba upoważniona do jej organizowania przesyła do komendy hufca meldunek wg przesłanego wzoru (załącznik Nr 3 do niniejszej instrukcji). Po otrzymaniu meldunku komenda hufca w swoim rozkazie uznaje drużynę jako próbną nadając jej kolejny numer, oraz mianuje organizatora p.o. drużynowego względnie drużynowego.

2.6. Drużyna próbna nie może posiadać bohatera drużyny, szlankara, proporca drużyny, ani proporców zastępu. Występuje na zewnątrz tylko za wyrazną zgodą hufcowego. Drużyna próbna nie posiada pieczęci. Posa tym spełnia wszystkie obowiązki drużyny przyjętej do Z.H.P.

2.7. Drużyna pozostaje próbna w przeciągu 3 do 6 miesięcy i w tym czasie powinna wypełnić następujące warunki:

- wykazać żywotność w pracy wewnętrznej,
- posiadać ustalony skład zastępowych i prowadzić pracę w zastępach,
- wywiązywać się ze wszystkich poleceń organizacyjnych,
- p.o. drużynowy pogłębia stale swoje kwalifikacje, jeżeli nie jest instruktorem bierze udział w przeszkoleniu na niższych stopniach instruktorskich,
- przynajmniej połowa członków drużyny powinna zdobyć lub rozpocząć próbę na stopnie harcerskiej.

2.8. Jeżeli drużyna próbna spełni powyższe warunki komendant hufca uznaje ją jako **drużynę harcerską przyjętą do ZHP** przeprowadzając tę decyzję przez rozkaz komendy hufca, zatwierdzając równocześnie bohatera drużyny wybranego przez młodzież. Mianowanie dotychczasowego p.o. drużynowego — drużynowym nie jest związane z zakończeniem okresu próbnego przez drużynę, a z uzyskaniem przez niego praw instruktorskich.

2.9. W wypadku niewypełnienia przez drużynę próbną w wszystkich warunkach komenda hufca rozwiązuje drużynę, albo zmienia drużynowego przedłużając okres próby.

2.10. Drużyna harcerska przyjęta do ZHP otrzymuje z rąk hufcowego dyplom przyjęcia do ZHP, który powinien być wroczone na uroczystej zbiórce drużyny lub hufca i pieczętowlonie przechowywany w izbie drużyny.

2.11. Drużyna harcerska przyjęta do ZHP ma prawo do używania podłużnej pieczęci, proporca drużyny

i proporców zastępów. Może ponadto starać się u komendanta chorągwi o zwolnienie na posiadanie szlankara.

3. Drużyna

3.1. Pracą drużyny kieruje drużynowy, jako członek korpusu instruktorskiego. Drużynowego mianuje hufcowy rozkazem komendy hufca, po uzgodnieniu kandydatury z kierownikiem szkoły w drużynach pracujących przy szkołach, w myśl instrukcji stanowiącej załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty Nr SO-7-5948/56.

3.2. Jeżeli kandydat na drużynowego nie jest członkiem korpusu instruktorskiego — może być mianowany tylko p.o. drużynowym, powinien jednak w określonym czasie uzyskać stopień instruktorski (porównaj punkt 2.8).

3.3. Drużynowy decyduje o wszystkich sprawach dotyczących drużyny w zakresie niniejszej instrukcji i innych obowiązujących drużynę, powinien jednak w sprawach wychowawczych i ważniejszych sprawach organizacyjnych podejmować decyzje wspólnie z Radą Drużyny.

3.4. W szczególności drużynowy ma prawo:

- przyjmować do drużyny członków,
- zwalniać członków z drużyny przed złożeniem przez nich przyrzeczenia harcerskiego,
- występować z wnioskami do hufcowego o zwolnienie z ZHP harcerzy po przyrzeczeniu harcerskim,
- dopuszczać harcerzy do przyrzeczenia, a o ile jest członkiem korpusu instruktorskiego odbierać przyrzeczenia,
- przeprowadzać próbę lub przewodniczyć komisji próby na dwa najniższe stopnie. Przewodniczącemu i skład komisji na wyższe stopnie młodzieżowe zatwierdzić musi hufcowy,
- mianować funkcyjnych w drużynie, udzielać pochwał i wyróżnień oraz wyznaczać kary organizacyjne,
- wydawać na piśmie rozkazy okresowe drużynie, w których powinny być umieszczone przyjęcia i zwolnienia, mianowania itd.

3.5. Przed mianowaniem drużynowego (lub p.o. drużynowego) składa oświadczenie (porównaj punkt 2.2), w którym zawarte są jego zasadnicze obowiązki organizacyjne.

Drużynowy zobowiązuje się:

- opierać swą pracę na założeniach ideowych ZHP zawartych w Deklaracji Ideowej oraz Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim,
- czuwać stale nad zdrowiem i bezpieczeństwem powierzając sobie młodzież. Drużynowy jest w pełni odpowiedzialny za zdrowie i bezpieczeństwo młodzieży wchodzącej w skład drużyny podczas wszystkich zajęć harcerskich,
- prowadzić pracę drużyny według planu opracowanego wspólnie z Radą Drużyny i zatwierdzonego przez hufcowego, spełniać terminowo wszystkie obowiązki organizacyjne, wysyłać raporty, opłacać składki itd.,
- czuwać nad majątkiem drużyny, odpowiadać za całość działalności finansowo-gospodarczej drużyny,

- stale podnosić swoje harcerskie i społeczne kwalifikacje, czytać czasopiisma harcerskie, interesować się bieglem życi politycznego kraju,
- dążyć starań celem przygotowania swego następcy dla zachowania ciągłości pracy i nie opuścić drużyny przed zwolnieniem przez hufcowego oraz przekazaniem majątku drużyny według protokołu złączawo-odbiorczego.

3.6. Drużynowy nie ma prawa samowolnego występowania do władz państwowych cywilnych i wojskowych oraz organizacji społecznych w sprawie pomocy materialnej, urzędowych imprez itd. Może to uczynić tylko za pośrednictwem lub zgodą komendy hufca. W zwracaniu się do władz harcerskich w sprawach służbowych obowiązują zachowanie drogi służbowej. Zasadę tę nie stosuje się w odniesieniu do skarg, zażaleń i listów do redakcji.

W miejscowościach oddległych od siedziby komendy hufca drużynowy może występować do Gromadzkiej Rady Narodowej lub władz i instytucji odpowiadających temu szczeblowi.

4. Rada Drużyny

4.1. Rada drużyny jest oganem współkierującym pracą drużyny. Obraduje we wszystkich sprawach wychowawczych drużyny, oraz ważniejszych sprawach organizacyjnych. Rada opracowuje program i plan pracy drużyny, orzeka o przyjęciach i usunięciach z drużyny i ZHP, o dopuszczeniu do przyrzeczenia, prób na stopnie i przyznaniu stopni młodzieżowych, wyraża opinie w sprawach wyróżnień i kar. Ostateczny i decydujący głos ma jednak we wszystkich sprawach drużynowy (porównaj punkt 3.3). Eventualnie kwestie sporne powinny być rozstrzygnięte przez hufcowego.

4.2. Rada drużyny składa się z funkcyjnych drużyny, a to:

- przyboczny,
- zastępowy,
- skarbnika drużyny, gospodarza,
- sekretarza drużyny, kronikarza lub innych funkcyjnych.

4.3. Rada drużyny tworząc zastęp funkcyjnych jest dla nich terenem szkoleniowym i pogłębiania wiadomości z dziedzin związanych z pracą harcerską. Pracuje ona wtedy jako zastęp, gdzie funkcje zastępowego pełni drużynowy.

Pracą zastępu funkcyjnych umacnia postawę ideową i kształci kandydatów na przyszłych instruktorów.

4.4. Zebrania Rady Drużyny (zbiórki zastępu funkcyjnych) zwoluje drużynowy przynajmniej dwa razy w miesiącu. Zbiórki te powinny się odbywać w zasadzie w stałe dni miesiąca.

5. Przyboczny

5.1. Przyboczny jest pomocnikiem i zastępcą drużynowego we wszystkich sprawach drużyny. Kandydatury spośród członków drużyny na przyboczny wysuwa Rada Drużyny biorąc pod uwagę, przed uzdoleniem do pełnienia tej funkcji także stopień harcerski i czas pracy w drużynie. Mianowania przybocznego dokonuje drużynowy w kolejnym rozkazie drużyny.

5.2. Zakres pracy przybocznego ustala drużynowy wspólnie z Radą Drużyny. Jeżeli warunki pracy drużyny wymagają mianowania dwóch lub więcej przybocznych — drużynowy musi ustalić, który będzie pełnił funkcję pierwszego zastępy drużynowego.

6. Zastęp i zastępowy

6.1. Zastęp składa się z 8 — 10 dziewcząt lub chłopców i powstaje powołony przez samorzutny dobór samych harcerzy zatwierdzony przez drużynowego. Zastęp może być również skompletowany decyzją drużynowego. Jeżeli drużyna pracuje przy szkole zbiorczej, zastęp tworzy się z chłopców lub dziewcząt mieszkających w tej samej wsi.

6.2. Zastęp posiada godło (zwalniająco) wybrane przez uczestników zastępu. Zastęp w drużynie przyjętej do ZHP może posiadać proporzeczek zastępu (porównaj punkt 2.6 i 2.11).

6.3. Zastęp ustala własny plan pracy wynikający z ogólnego programu pracy drużyny oraz z własnej inicjatywy uczestników. Plan pracy zastępu podlega zatwierdzeniu Rady Drużyny i drużynowego. Zastępy zwłaszcza starsze mogą specjalizować się w określonych dziedzinach pracy harcerskiej.

6.4. Zastęp prowadzi gospodarkę w ramach gospodarki całej drużyny i w tych sprawach występuje na zewnątrz tylko za pośrednictwem drużyny.

6.5. Zastęp prowadzi swój zastęp zastępowego. Ponieważ zastęp jest podstawową jednostką wychowawczą w ZHP przeto kwestia doboru zastępowych jest sprawą decydującą o rozwoju drużyny i prawidłowości jej linii wychowawczej i dlatego drużynowy powinien na to zwracać szczególną uwagę.

6.6. Zastępowego mianuje drużynowy po wysłuchaniu opinii zastępy, który drogą wyborów wysuwa kandydata. Zastępowy mianowany rozkazem drużyny traci swą funkcję tylko na podstawie decyzji drużynowego uzgodnionej z Radą Drużyny.

6.7. Zastępowy może być również mianowany członkiem zastępy, albo być od niego starszy. Posiadany stopień harcerski nie decyduje przy mianowaniu na zastępowego, lecz przede wszystkim walory osobiste, postawa ideowa, zdolności organizacyjne i umiejętności właściwego oddziaływania na grupę.

6.8. Poza zastępowym innych stałych funkcyjnych w zastępie nie ma. Wykonanie poszczególnych zadań jak np. opieka nad inventarzem, prowadzenie kroniki zastępy może być doraźnie powierzane przez zastępowego poszczególnemu członkowi zastępy.

7. Zastępy samodzielne, drużyny koedukacyjne

7.1. W wypadku, gdy w danym środowisku, zwłaszcza w niewielkich wsiach, nie ma możliwości założenia pełnej drużyny harcerki i drużyny harcerzy, mogą powstać samodzielne zastępy harcerki i harcerzy. Ich zakładanie podlega wszelkim przepisom przewidzianym dla drużyny wymienionym w rozdziale 2.

7.2. Drużyny koedukacyjne mają raczej istnienia i powstają w wypadkach gdy:

- w środowisku lub szkole istnieje ślisa tradycja pracy drużyny koedukacyjnej, która potwierdza się wyraźnymi życzeniami dzieci,

— młodzież wstępująca do ZHP wyraża tego rodzaju życzenia, a drużyny swą postawą gwarantują właściwy rozwój pracy wychowawczej,

— w danej miejscowości nie ma warunków do stworzenia dwóch drużyn harcerekśkich ze względu na małą ilość dzieci.

7.3. W drużynie kooedukacyjnej organizuje się osobne zastępy chłopców i osobne zastępy dziewcząt.

7.4. W drużynie kooedukacyjnej harcerci zdobywają stopnie dziewczęce, harcerze — stopnie chłopców. Formy pracy w takich drużynach powinny być starannie przemyślane przez Radę Drużyny przy pomocy hufcowego lub członka komendy hufca.

7.5. Zezwolenie na powstanie drużyny kooedukacyjnej powinno być wydane przez hufcowego dopiero po dokładnym zapoznaniu się z sytuacją w terenie i zasięgnięciu opinii zwierzchnia władz szkolnych.

7.6. Drużyna kooedukacyjna używa nazwy „Drużyna harcerekśka” (w odróżnieniu od nazwy „drużyna harcerekśki”, „drużyna harcerzy”) np. 10 Drużyna Harcerska im. Tadeusza Kościuszki — gromada Dobra koło Limanowa.

8. Członkowie drużyny

8.1. Do drużyny harcerekśkiej mogą być przyjmowani chłopcy lub dziewczęta w wieku od 11 w zasadzie do 18 lat, z tym, że młodzież w wieku od 11 — 16 lat powinna być grupowana w osobnych drużynach, zaś w wieku 15 — 18 lat w osobnych, lub przynajmniej w osobnych zastępach.

8.2. Wstąpienie do drużyny jest dobrowolne, jednakże za zezwoleniem rodziców lub opiekunów.

8.3. Przez okres 3 miesięcy kandydat pozostaje na próbie, po czym po pozytywnej ocenie zastępy i Rady Drużyny może być rozkazem przyjęty do drużyny i wciągnięty na ewidencje członków drużyny. Ma prawo odtag nosić mundur harcerekśki, chustkę, sznur oraz lijkę. Może również zakolejkę rozpocząć próbę na „najniższy stopień harcerekśki”. Po uzyskaniu stopnia, o udowodnienie jest w rozkazie drużyny, może złożyć przyrzeczenie harcerekśkie służbowe i na otrzymanie krzyża harcerekśki i książeczkę służbową i ma prawo do brania pełnego udziału w życiu organizacji.

8.4. Okres służby w harcerekświe liczy się od daty złożenia przyrzeczenia.

8.5. Członka drużyny przed przyrzeczeniem zwalnia drużyny, po złożeniu przyrzeczenia hufcowy na wniosek drużynowego. Sprawy zwolnień powinny być szczegółowo rozpatrzone przez Radę Drużyny (porównaj punkty 3.4 i 4.3).

8.6. O ponownym przyjęciu do ZHP członka zwolnionego na własną prośbę lub zwolnionego kamie z ZHP decyduje hufcowy.

8.7. Harcerz lub harcerekśka po złożeniu przyrzeczenia muszą mieć przydzielony do określonej jednostki organizacyjnej.

9. Administracja i gospodarka drużyny

9.1. Działalność organizacyjna i wychowawcza drużyny musi być odpowiednio udokumentowana oraz zabezpieczona od strony gospodarczej.

Dlatego też drużyna obowiązana jest prowadzić następujące księgi i dokumentację:

— księgi pracy drużyny, w której uwidocznione są plany pracy drużyny, ich wykonanie, rozkazy drużyny i ewidencja członków,

— księgi kasową ostemlowaną przez komendę hufca z kwitowaniem przychodowym oraz teczkę dowodów rozchodowych,

— księgi inwentarową ostemlowaną przez komendę hufca,

— kronikę drużyny, w której w dowolnej formie artystycznej i literackiej opisywane jest życie drużyny,

— księgi zastępów, w których notuje się plany pracy zastępów, ich wykonanie, oraz obecność za zbiórkach,

— teczkę pism przychodzących, oraz odpisów pism odchodzących (w tym odpisów raportów),

— teczkę rozkazów komendy hufca i wyższych instancji organizacyjnych.

9.2. Prowadzenie poszczególnych ksiąg lub teczek w administracji drużyny powinno być rozdzielane pomiędzy drużynowego, przybocznego, sekretarza, skarbnika lub innych funkcyjnych. Za prawidłowe prowadzenie ksiąg odpowiada drużynowy jako kierownik pracy całej drużyny.

9.3. Co roku wypełnione księgi i teczki powinny być składane do archiwum drużyny, z wyjątkiem dokumentów trwałych tj. ksiąg inwentarowej, kasowej i kroniki.

9.4. Fundusze drużyny powstają:

— ze składek członków. Wysokość składek (pogłównie) określają osobne instrukcje,

— z imprez, pracy dochodowej itp. podejmowanej przez drużyny,

— z dotacji koła przyjaciół harcerekśwa lub władz harcerekśkich.

— o wydatkach decyduje drużynowy wspólnie z Radą Drużyny.

9.5. Drużyna przyjęta do ZHP używa pieczęci podługnej (nagłówekowej). — Wymiary i tekst pieczęci jest następujący:

3 Drużyna Harcerzy
im. Tadeusza Kościuszki
Zagnańsk — Hufiec Kielce.

Innych pieczęci urzędowych, a w szczególności dużej i małej pieczęci okrągłej drużynie posiadać nie wolno. Posiadane pieczęcie powinny być zarejestrowane przez odcisk na odpowiednich arkuszach w komendzie hufca.

10. Opiekun drużyny i koło przyjaciół harcerekśwa

10.1. Drużyny harcerekśkie mają opiekunów jeżeli drużynowy jest niepełnoletni. Drużyny szkolne powinny mieć opiekunów spośród grona pedagogicznego nawet jeżeli drużynowy jest pełnoletni ale nie jest nauczycielem danej szkoły.

10.2. Opiekuna drużyny szkolnej wyznacza kierownik szkoły w porozumieniu z hufcowym. Opiekuna drużyny pozaszkolnej wyznacza hufcowy po porozumieniu się z odpowiednimi władzami. Opiekun wchodzi z urzędu do zarządu koła przyjaciół harcerekśwa przy drużynie.

10.3. W wypadku niepełnoletności drużynowego opiekun odpowiada za całość działalności finansowo-gospodarczej i majątek drużyny i wobec tego powinien przy organizacji drużyny lub przy obejmowaniu funkcji złożyć odpowiednie zobowiązanie.

10.4. Drużyna powinna znajdować się pod opieką koła przyjaciół harcerekśwa, które działa na podstawie regulaminu dla kół przyjaciół. W skład zarządu koła przyjaciół z urzędu wchodzi drużynowy i opiekun.

10.5. W niektórych środowiskach koła przyjaciół może opiekować się kilkoma drużynami (np. środowiska wiejskie, lub duże szkoły w których pracuje kilka drużyn).

11. Szczep harcerzy

11.1. Jeżeli w jednej miejscowości, lub jednej szkole powstaje lub pracuje obok siebie kilka jednostek organizacyjnych mogą one stworzyć szczep harcerekśki. Szczep może powstać np. z drużyny zachów i harcerzy, lub z drużyny zachów, harcerekśki i harcerzy, albo drużyny harcerekśki i harcerzy w jednej szkole itp. Oprócz drużyny w skład szczepu mogą wchodzić samodzielne zastępy.

11.2. Szczep nie stanowi szczebla organizacyjnego i dlatego drużyny szczepu podlegają bezpośrednio komendzie hufca.

11.3. Działalność drużyn szczepu jest koordynowana przez starszego drużynowego, którym powinien być najbardziej doświadczony instruktor pracujący na terenie drużyny szczepowych. Musi on być członkiem konspisu instruktorskiego i wchodzić w skład komendy hufca.

11.4. Starszy drużynowy prowadzi bezpośrednio jedną z jednostek wchodzących w skład szczepu, a przez tego posiada uprawnienia stalego wzytatora komendy hufca w stosunku do innych jednostek szczepu.

— W szczególności starszy drużynowy koordynuje pracę pomiędzy drużynami szczepu.

— troszczy się o podnoszenie kwalifikacji drużynowych i przybocznych,

— opiniuje raporty drużyn wchodzących w skład szczepu,

Załącznik Nr 1
do instrukcji OI-1/67

ZEZWOLENIE NA ZORGANIZOWANIE DRUŻYNY

Zezwolenie wydaje hufcowy kandydatowi na drużynowego, który podejmuje się zorganizować drużynę.

Nazwa komendy hufca lub miejscowość _____ data _____
pieczęć podłużna _____
L. dz. _____

ZEZWOLENIE NA ZORGANIZOWANIE DRUŻYNY

Komenda Hufca _____ zezwala dh. _____
zamięskatem _____ nazwa hufca _____ imię i nazwisko _____
adres zamieszkania _____ na zorganizowanie drużyny _____ wymieni rodzaj drużyny _____
przy _____ Zezwolenie ważne jest do dnia _____
referent drużyny _____ hufcowy _____
podpis _____ pieczęć okrągłą _____ podpis _____

— pomaga drużynom w układaniu i wspólnym uzgodnieniu planów pracy,

— opiniuje wnioski osobowe poszczególnych drużyn.

W swojej działalności starszy drużynowy nie jest bezpośrednim zwierzchnikiem drużyny szczepu, a swoje funkcje zwierzchnie sprawuje tylko z ramienia komendy hufca.

12. Zawieszenie i rozwiązanie drużyny

12.1. Zawiesić drużynę może komenda hufca. Hufcowy powinien zabezpieczyć równocześnie inwentarz drużyny.

12.2. Drużyna może być rozwiązana przez komendę hufca na skutek:

— nieprzejawienia żadnej działalności,

— stałego obniżania poziomu pracy,

— w wypadku likwidacji bazy, na której powstała drużyna (np. likwidacji szkoły).

W wypadku popelnienia przez drużynę lub jej członków czynu niezgodnego z deklaratacją kłową ZHP oraz Prawem i Przysiężeniem harcerekśkim — sprawa rozpatrywana jest przez komendę chorągwi i od jej decyzji zależy rozwiązanie drużyny.

12.3. Drużyna, która posiada zezwolenie na posiadanie standardu może rozwiązać tylko komendant chorągwi na wniosek hufcowego.

12.4. O przyzłacie harcerekśki, którzy złożyli przyrzeczenie, z drużyny rozwiązanej decyduje hufcowy.

13. Przepisy końcowe

13.1. Przez wydanie niniejszej instrukcji Główna Kwatera Harcerstwa umiawnia wszystkie dotychczasowe zarządzenia dotyczące tego przedmiotu.

13.2. Wobec dużych różniczek organizacyjnych, jakie istnieją obecnie w drużynach, G.K. Harcerstwa poleca zastosować się do instrukcji, która stanowi załącznik Nr 4.

Naczelnik Harcerstwa
(—) Zofia Zakrzewska

Załącznik Nr 2

do instrukcji OI-1/57

OŚWIADCZENIE DRUŻYNOWEGO (KANDYDATA NA DRUŻYNOWEGO *)

Oświadczam podpisując kandydat na drużynowego w momencie otrzymania zezwolenia na zorganizowanie drużyny, albo nowomianowany drużynowy w momencie przejmowania drużyny od ustępującego drużynowego.

imię i nazwisko drużynowego miejscowość data

adres zamieszkania

OŚWIADCZENIE DRUŻYNOWEGO (KANDYDATA NA DRUŻYNOWEGO *)

Z związku z przejęciem drużyny otrzymaniem zezwolenia na zorganizowanie drużyny przy *, zobowiązuję się:

1. Dłóżę wszelkich starań, aby powierzoną sobie młodzież wychowywać w myśl założeń ideowych zawartych w Deklaracji Ideowej oraz Prawie i Przyczeczeniu harcerskim.
2. Czuwać stale nad zdrowiem i bezpieczeństwem powierzonej sobie młodzieży. Przyjmuję do wiadomości, że jestem w pełni odpowiedzialny za zdrowie i bezpieczeństwo młodzieży wchodzącej w skład drużyny podczas wszystkich zajęć harcerskich.
3. Zobowiązuję się pracę drużyny prowadzić według planu opracowanego wspólnie z Radą Drużyny i zatwierdzonego przez Hufcowego, spełniać terminowo wszystkie obowiązki organizacyjne, wysyłać raporty, opłacać składki itd.
4. Czuwać nad majątkiem drużyny i gospodarką. Przez zobowiązanie to przyjmuję odpowiedzialność za całą działalność finansowo-gospodarczą i majątek drużyny.
5. Zobowiązuję się stale podnosić swoje harcerskie i społeczne kwalifikacje, czytać czasopisma harcerskie, interesować się biegiem życia politycznego kraju.
6. Dokonywać starań celem przygotowania swego zastępcy dla zachowania ciągłości pracy i nie opuścić drużyny przez zwolnienie przez hufcowego oraz przekazaniem majątku drużyny według protokołu złączono-odbiorczego.

C z u w a j !

podpis drużynowego
kandydata na drużynowego *)

*) niepotrzebne skreślić

Załącznik Nr 3

do instrukcji OI-1/57

MELDUNEK O ZORGANIZOWANIU DRUŻYNY HARCERSKIEJ

Meldunek wysłała do komendy hufca organizator drużyny (kandydat na drużynowego) po zorganizowaniu drużyny. Odpis meldunku pozostaje w aktach drużyny. Na podstawie tego meldunku komenda hufca uznaje drużynę jako próbną i nadaje jej kolejny numer, oraz mianuje organizatora p.o. drużynowego, lub drużynowego.

Imię i nazwisko organizatora miejscowość data

adres

Komenda hufca

adres

Melduję, że na podstawie wydanego zezwolenia zorganizowałem przy drużynę (nazwa instytucji, adres)

1. Zapisało się dziewcząt chłopców
w tym od lat 11—13
13—16
16—18
2. Pośród nich stopnie harcerskie posiada harcerzek harcerzy
3. Kadra liczy zastępowych i funkcyjnych.

4. Izba harcerska jest, nie ma, są możliwości jej uzyskania (gdzie) *

5. Proponowany opiekun drużyny

Organizator drużyny

*) niepotrzebne skreślić

podpis

Adnotacje Komendy Hufca (umieszczone na odwrocie meldunku)

1. Drużynę uznano jako próbną i nadano jej numer rozkazem K. Hufca L.
z dnia
(wymienić nazwę drużyny wg punktu 1. instrukcji OI-1/57 bez podania bohatera drużyny, którego drużyna próbną nie posiada).

2. P.o. drużynowego, drużynowym *) mianowano dh.
rozkazem K. Hufca L.
(imię i nazwisko) z dnia

3. Po odbyciu okresu próbnego decyzją podjęłą na odprawie Komendy Hufca w dniu
drużynie nadano jako bohatera drużyny i przyjęto do ZHP rozkazem
K. Hufca L. z dnia (wymienić pełną nazwę drużyny wg punktu 1. instrukcji OI-1/57)

Załącznik Nr 4

do instrukcji OI-1/57

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE W ZWIĄZKU Z OGŁOSZENIEM INSTRUKCJI O ORGANIZACJI DRUŻYNY HARCERSKIEJ

1. Określenie rodzajów drużyn

1.1. Przemiany zachodzące w harcerstwie spowodowały wytworzenie się w organizacji pewnego stanu charakterystycznego się istnieniem różnego typu jednostek przyjmujących nazwę drużyny harcerskiej.

1.2. W szczególności obejmujemy:

- drużyny liczące około 40 lub nieco więcej harcerzek i harcerzy. Drużyny takie istnieją w szkołach wiejskich lub niewielkich miasteczkach,
 - drużyny masowe skupiające większość młodzieży danej szkoły, przy czym liczba członków drużyny przewyższa liczbę 100 a dochodzi często do liczby kilkuset dzieci.
- Tego rodzaju drużyny istnieją przeważnie w dużych szkołach miejskich.
- drużyny poprzemysłowego typu, które dokonały wewnętrznej reorganizacji przez podział na kilka jednostek i dobór do swych szeregów najbardziej aktywnych dziewcząt i chłopców.
 - drużyny modelu zaczerpniętego z dawnych wzorów harcerskich, a których organizacja również nie zawsze jest dostosowana do wymagań instrukcji OI-1/57.

1.3. Dla ujednolicenia działalności podstawowych jednostek ZHP, koniecznego z uwagi na prawidłowość realizowania linii wychowawczej harcerstwa, Główna Kwaterna poleca co następuje:

2. Sposoby reorganizacji istniejących drużyn

2.1. Komendy hufców przystępujące do reorganizacji drużyn powinny mieć na uwadze w stosunku do harcerzy następujące czynniki:

- Dzieci wchodzące w skład drużyny, które złożyły przyrzeczenie harcerskie czują się i są faktycznie członkami organizacji. Dlatego nie może być mowy o zwolnieniu ich z drużyny dlatego tylko, aby otrzymać prawidłową liczbę drużyny.
- Podstawową troską drużynowych i komend hufców powinno być stworzenie dla wszystkich aktywnych i chętnych dzieci warunków pracy w ramach zreorganizowanych drużyn.
- Drużynowy musi jednak zwrócić uwagę na to, aby udział w drużynie młodzieży biertnej i przypadkowej nie tamował jej rozwoju. Ocena uczestników powinna następować tylko w toku zajęć i ćwiczeń harcerskich, tak aby każdy osobście mógł stwierdzić swoją przydatność do pełnienia służby harcerskiej.
- Dlatego pożądanym jest przeprowadzenie w drużynach „próby gotowości”, polegającej na wykonaniu przez dzieci określonych zadań, co pomogłoby im dać sobie odpowiedź na pytanie: „czy jesteś dobrym harcerzem?”. Nie należy stosować jako jedynego kryterium oceny postępów w nauce, osobistej opinii nauczyciela, lub tp.

— Ważnym jest, aby dziewczęta i chłopcy, którzy złożyli przyrzeczenie harcerskie nie byli wcielani do drużyny zuchów. Rekrutacja do drużyny zuchów należy przeprowadzić osobno obok reorganizacji drużyny harcerskiej.

2.2. W stosunku do funkcyjnych drużyn i kadry drużynowych Komendy Hufca powinny:

— Pozyskać dla trwałej pracy w harcerstwie wszystkich dotychczasowych drużynowych, przybocznych i zastępowych oddanych sprawie socjalistycznego wychowania młodzieży.

— Przy reorganizacji drużyn dotychczasowi funkcyjni powinni być wykorzystani na odpowiednich odcinkach pracy harcerskiej w drużynie.

— Komendy drużyn zatroszcą się o możliwie wszechstronne przygotowanie pracujących funkcyjnych do spełniania stojących przed organizacją zadań. Ocena ich powinna następować w toku normalnej pracy, organizacji zbiorów szkoleniowych i wrzesnie w stosunku do drużynowych w ramach pracy komisji wyrykacyjnej. Drużynowych doświadczać należy w ramach zbiorów drużynowych, które odbywać powinny nie rzadziej niż co 2 — 3 tygodnie. W powyższych rozległych należy przeprowadzić rejonizację doświadczenia drużynowych.

— Poza doświadczeniami prowadzonym w własnym zakresie komendy hufców powinny kierować drużynowych na kursy chorągwiowe, na których mogliby uzyskać pierwszy stopień instruktorski. W efekcie pracy komisji wyrykacyjnej i wytyczonej pracy szkoleniowej powstają powinien na terenie hufca korpus instruktorski, który będzie w stanie obciążać pracę harcerską całą chętną i aktywną młodzieżą.

— Doświadczenia drużynowych winno być prowadzone pod kątem nie tylko podniesienia poziomu pracującej kadry, ale też powiększenia zespołu drużynowych o nowych ofiarnych wychowawców młodzieży.

2.3. Zastępowych doświadczać powinni drużynowi na zbiorach zastępu zastępowych. Dlatego też program doświadczenia drużynowych powinien zawierać między innymi takie zajęcia, któreby pomagały drużynowym w prowadzeniu pracy z zastępami.

Przez tego Komenda Hufca musi zatroszczyć się o organizowanie w różnych formach kursów dla zastępowych, oraz wszelkiego rodzaju szkoleń specjalnościowych, któreby podnosiły poziom najniższej kadry funkcyjnych.

Pożądanym jest organizowanie drużyn kadrowych w szkołach licealnych, które prowadząc swoją pracę w oparciu o program kształcenia zastępowego mogłyby zasilić następujące i nowopowstające drużyny kadry zastępowych.

3. Zarządzenia organizacyjne w związku z reorganizacją drużyn

3.1. Komendy hufców zarządzą, aby wszystkie drużyny dokonały rejestracji za pomocą meldunku wg wzoru podanego w załączniku Nr 3, przy czym w miejscu „organizatora drużyny” figurować powinien obecnie pełniący obowiązki drużynowego. Rejestracja ta pozwoli komendom hufców na liczbową ocenę sy-

tuacji w organizacji. Drużyny powinny złożyć pisemne oświadczenie według załącznika Nr 2.

3.2. Równocześnie komendy hufców powinny zlustrować na miejscu wszystkie drużyny. Główna Kwaterna przykłada dużą wagę do sprawnego przeprowadzenia lustracji, które prócz stwierdzenia stanu faktycznego powinny przynieść realną pomoc metodyczną i programową drużynom.

3.3. Na podstawie meldunków i lustracji komenda hufca powinna powziąć decyzję co do zakwalifikowania drużyn do kategorii próbnych i przyjętych do ZHP robiąc odpowiednią anotację na odwróconym meldunku wg wzoru w załączniku Nr 3 i przeprowadzając ją decyzją przez rozkaz komendy hufca. W zasadzie tylko te drużyny, które muszą dokonać reorganizacji i wszystkie nowopowstałe zaliczane są do kategorii próbnych.

3.4. Również w rozkazie komendy hufca powinna być podana aktualna lista drużynowych, o których zostają dokonane mianowania nowych p.o. drużynowych, lub drużynowych, którzy obecnie objęli funkcje.

3.5. Mianowanie przybocznych, zastępowych i funkcyjnych należy do kompetencji drużynowego.

3.6. Wobec przewidywanych pewnych przesunięć wśród członków drużyny dopuszcza się zwolnienie z drużyny i ZHP harcerzy po przyrzeczeniu drużynowego (wbrew punktowi 8.5. instrukcji OI-1/57) aż do chwili umieszczenia drużyny w rozkazie komendy hufca jako przyjętej do ZHP. Wszystkim zwolnionym należy odebrać książeczki służbowe i przesłać je do komendy hufca.

3.7. Wszystkim harcerzom po przyrzeczeniu pozostającym w drużynie należy wydać książeczki służbowe z przestemplowaniem nagłówka pierwszej strony nową podłużną pieczęcią hufca. Również należy dokonać przestemplowania książeczek służbowych tym harcerzom po przyrzeczeniu, którzy je posiadają. Książeczki służbowe będą w swoim czasie wymienione na nowe. Harcerze po przyrzeczeniu — mają prawo nosić mundur i lilijki. Kiryż harcerski zostanie im uroczysto wroczony po odbyciu przez nich próby na najmniejszym stopniu.

3.8. Wydanie i przestemplowanie książeczek służbowych pozwoli drużynom na skorygowanie ewidencji członków. Nową ewidencję należy włączyć do książki drużyny. Do czasu wydania druków książki drużyny powinien stanowić grubszy zeszyt odpowiednio porubrykowany.

3.9. Harcerze, którzy nie złożyli dotąd przyrzeczenia, ale swoją postawą zastępują na przyjęcie do drużyny, powinni również zostać wciągnięci do ewidencji. Mają oni prawo nosić mundur i lilijki, natomiast nie posiadają książeczek służbowych. Wszyscy inni, i ci którzy się świeżo do drużyny zgłosili pozostają na okresie próbnym i podlegają wszystkim przepisom punktu 8.3. instrukcji OI-1/57, nie mają zatem prawa ani nosić munduru ani lilijek.

3.10. Wszystkie dotychczas ewentualnie posiadane pieczęcie drużyny są zobowiązane zwrócić do Komendy Hufca, która dokona komisyjnego ich zniszczenia. Tylko te drużyny, które zakwalifikowane zostaną jako przyjęte do ZHP (a nie drużyny próbne) mogą posia-

dać pieczęcie wg wzorów podanych w punkcie 9.5. instrukcji OI-1/57.

3.11. Drużyny posiadające dawne standardy z jakiegokolwiek bądż okresu traktują je jako standardy

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE ZARZĄD GŁÓWNY KOMISJA TURYSTYKI PIESZEJ

INSTRUKCJA W SPRAWIE ORGANIZACJI III OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

I. Czas trwania turnieju

Turniej rozpoczyna się dnia 13 stycznia 1957 roku, zakończa się Biegami Harcerskimi w dniu 1 maja 1957 r.

II. Główne Kierownictwo Turnieju i Główna Komisja Sędziowska.

Organizatorem Turnieju jest Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK wraz z Główną Kwaterą Harcerską.

W skład Głównego Kierownictwa Turnieju działającego w Warszawie (ul. Senatorska 11 ZG PTTK) wchodzi: przedstawiciele Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, oraz Główny Kwatera Harcerska.

Główną Komisję Sędziowską stanowi: Główne Kierownictwo Turnieju, Przedstawiciele Ministerstwa Oświaty i Komitetu dla Spraw Turystyki, oraz zaproszony aktyw.

III. Okręgowe Kierownictwo, oraz Okręgowe Komisje Sędziowskie Turnieju.

Organizatorem Turnieju na terenie Okręgów, jest Okręgowa Komisja Turystyki Pieszej wraz z Komendą Chorągwi ZHP (w skład Kierownictwa powinny wejść co najmniej trzy osoby).

Okręgowa Komisja Sędziowska stanowi Okręgowe Kierownictwo Turnieju, przedstawiciele Wydziałów Oświaty PWRN, Wojewódzkiego Komitetu dla Spraw Turystyki, oraz zaproszony aktyw społeczny.

IV. Powiatowe Kierownictwo oraz Powiatowe Komisje Sędziowskie Turnieju.

Organizatorem Turnieju na terenie Powiatu jest Komenda Hufca ZHP.

O ile na terenie Powiatu istnieje sprawnie działający Oddział ZHP (spis Oddziałów PTTK — załącznik Nr 1), w skład Kierownictwa Turnieju można powołać aktyw PTTK.

Powiatowe Komisje Sędziowskie stanowi Powiatowe Kierownictwo Turnieju, poszerzone o przedstawicieli Wydziałów Oświaty PPRN, oraz zaproszony aktyw społeczny.

GŁÓWNA KWATERA HARCESTERWA

V. Obowiązki Okręgowego i Powiatowego Kierownictwa Turnieju, oraz Komisji Sędziowskiej.

a) zgłoszenia do Turnieju przyjmują Okręgowe Kierownictwo Turnieju na pośrednictwem Kierownictw Powiatowych. (Zgłoszenia z terenu miast wojewódzkich, oraz z powiatów, w których powiatowe Kierownictwa Turnieju nie zostały powołane przyjmują bezpośrednio Okręgowe Kierownictwa Turnieju — spis adresów Okręgowych Kierownictw Turnieju działających przy Zarządach Okręgów PTTK — załącznik Nr 1).

Zgłoszenia należy składać w 3 egzemplarzach (wg wzoru dołączonego do Regulaminu Turnieju) z których 1 pozostaje w Powiatowym Kierownictwie, 2 następane należy przesłać do Okręgowego Kierownictwa.

Okręgowe Kierownictwa Turnieju w terminie do dnia 1.III.57 r. składają do Głównego Kierownictwa Turnieju zestawienia zbiorcze drużyn biorących udział w Turnieju na terenie danego województwa wraz ze zgłoszeniami drużyn (3 egzemplarze).

b) Zarząd Okręgu PTTK zabezpiecza obsługę techniczno-biurową dla Kierownictwa Turnieju, oraz Komisji Sędziowskiej.

c) Wskazaniem jest, aby w czasie trwania turnieju przysyłać krótkie notatki i komunikaty o jego przebiegu do miejscowej prasy i radiowców.

d) Organizacja Biegów Harcerskich na zakończenie Turnieju w dniu 1 maja 1957 roku należy do Komendy Chorągwi ZHP i komend hufców ZHP, którym w miarę potrzeby i możliwości pomaga aktyw PTTK.

e) Po zakończeniu Biegów Harcerskich oraz założeniu dzienniczek i dokumentacji krajoznawczej z przebytych wycieczek — rozpoczynają działalność Powiatowe i Okręgowe Komisje Sędziowskie Turnieju.

f) Powiatowe Komisje Sędziowskie do dnia 15 maja 1957 r. dokonują oceny drużyn typując najlepsze i przysyłając do Okręgowych Komisji Sędziowskich.

g) Okręgowe Komisje Sędziowskie po dokonaniu oceny przysyłają dzienniczki wraz z całością dokumentacji najlepszych zastępów w ilości nie przekraczającej 20% zastępów zgłoszonych do Okręgowy Komisji Sędziowskiej.

VI. Nagrody

Główna Komisja Sędziowska przyznaje nagrody dla najlepszych drużyn w skali ogólnopolskiej.

Ogłoszenie wyników oraz wysłanie nagród nastąpi do dnia 15.VI.1987 roku.

Drużyny biorące udział w Turnieju otrzymają dyplomy uczestniczących.

Młodzież biorąca udział w Turnieju otrzymuje odznak turniejowe.

VII. Odznaki Turystyczne OTP i NON

Udział w Turnieju umożliwia zdobyć Odznak Turystyki Pieszej (OTP) oraz Narciarskiej Odznak Niższej (NON).

Przy zdobywaniu odznak obowiązuje prowadzenie Książeczki Wycieczek Pieszych, oraz protokołów NON (niezależnie od dzienniczka Turnieju).

Poświadczenia wycieczek w Książeczce lub w protokole mogą być dokonywane przez Kierowników wycieczek turniejowych.

**POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY
KOMISJA TURYSTYKI PIESZEJ**

GŁÓWNA KWATERA HARCESTWA

**REGULAMIN III OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO 13.I—1.V.87 r.
POD HASŁEM
„POZNAJMY WŁASNY KRAJ — UPRAWIAMY TURYSTYKĘ W OKRESIE ZIMOWO-WIOSENNYM”**

Zarząd Główny PTTK, Komisja Turystyki Pieszej, wspólnie z Główną Kwaterą Harceństwa ogłaszają Turniej Turystyczno-Krajoznawczy dla drużyn harcerskich pod hasłem „Poznajmy własny kraj, uprawiamy turystykę w okresie zimowo-wiosennym”.

Turniej organizowany jest dla zachęcenia młodzieży do poznania kraju poprzez ciekawe oraz pozytywne wycieczki i wędrówki.

Bieg harcerski, organizowany na zakończenie Turnieju pozwoli sprawdzić zdobyte wiadomości i umiejętności harcerskie.

I. Organizacja Turnieju.

1. Organizatorem Turnieju dla drużyn harcerskich jest Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK i Główna Kwatera ZHP. Organizatorzy powołują Główny Kierownictwo Turnieju i Główną Komisję Sędziowską z siedzibą w Warszawie.
2. Komisje młodzieżowe przy Okręgach PTTK i Komendach Chorągwi powołują Okręgowe Kierownictwo Turnieju i Okręgową Komisję Sędziowską.

II. Terminy:

Turniej trwa od 13.I do 1.V.1987 r.; ogłoszenie wyników nastąpi w okręgach do dnia 1.VI.1987 r. w skali ogólnopolskiej do dnia 15.VI.1987 r.

Regulaminy OTP i NON, jak również Książeczki Wycieczek Pieszych i protokoły NON można nabywać w Okręgach i Oddziałach PTTK.

VIII. Pomoc Okręgowej Komisji Turystyki Pieszej (OKTE).

OKTP w miarę potrzeby wskażą projekty szlaków pieszych niższych z terenu danego województwa (z uwzględnieniem ciekawych elementów krajoznawczych).

Głównie Kierownictwo Turnieju

Otrzymują:

- Zarządy Okręgów PTTK
Zarządy Oddziałów PTTK
Komendy Chorągwi ZHP
Komendy Hufców ZHP
1. Załącznik: Adresy Okręgów i Oddziałów PTTK.

Zastępy współzawodniczące w ramach Turnieju uzyskają punkty

- a) za każde 10 kilometrów przebytych przez uczestników pieszo 2 pkt.
za 10 kilometrów na nartach 1 pkt.
Każdy uczestnik zastępu winien przebyć obowiązkowo 60 km.
- b) Za wycieczki odbyte przez zastęp w dniach Turystyki narciarskiej za każdą wycieczką dla całej drużyny dodatkowo 2 pkt.
- c) Za zwiędzenie, poznanie historii i rozwoju miasta (swojego lub innego) opis zdobytych wiadomości 1—10 pkt.
- d) Za prace społeczne wykonane w czasie odbytych wycieczek odpowiednio udokumentowanych za każdą 3 pkt.
(razem najwyżej 20 pkt.).
- e) Za opracowanie sprawozdania z wycieczek z opisem, szkicem trasy i obiektów krajoznawczych z podaniem spostrzeżeń, wniosków z ewentualnym załączeniem fotografii (sprawozdanie winno być podpisane przez zastępowego) 5—30 pkt.
- f) Za ogłoszenie do komendy hufca uzasadnionego krajoznawczego planu wycieczek i terminowo zrealizowanie planu 10—30 pkt.

2. Za opanowanie wiadomości i umiejętności harcerskich (sprawdza i punktuje komisja biegu harcerskiego wg załączonego regulaminu).

- a) za znajomość środowiska 5—30 pkt.
- b) za terenoznawstwo 5—30 pkt.
- c) za znajomość przyrody 5—30 pkt.
- d) za rotownictwo 5—30 pkt.
- e) za umiejętność z zakresu biwakowania 10—50 pkt.

3. Za zaradność i samodzielne zdobywanie funduszy na ekwipunek i wycieczki 10—20 pkt.

4. Za inne:
 - a) Za staranne prowadzenie dzienniczka Turnieju 5—20 pkt.

5. Zastępy, których skład w czasie trwania Turnieju spadł poniżej 50% swego składu lub w których najmniej 3 uczestników nie przebyło w czasie trwania Turnieju obowiązkowego minimum kilometrów nie będą klasyfikowane. W składzie osobowym zastępu nie wolno dokonywać żadnych zmian.

6. Zastępy oddają dzienniczki i wszystkie materiały z turnieju przystępując do biegu harcerskiego. Zastępy, które nie zgłoszą się do biegu, nie będą klasyfikowane.

Załącznik Nr 1

Wzór

ZGŁOSZENIE

do III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego PTTK dla drużyn harcerskich

(nazwa i adres drużyny zgłaszającej)

Niniejszym zgłaszamy do następujących uczestników:

VI. Dzienniczek Turnieju:

1. Odbycie wycieczek i udział w nich powinien być stwierdzony w Dzienniczku Turnieju poprzez zbieranie poświadczeń na trasie lub potwierdzenia zastępowego, nauczyciela względnie przewodnika OTP lub NON.

2. Dzienniczek Turnieju należy prowadzić według podanego wzoru.

VII. Zasady klasyfikacji i nagradzanie:

1. Zastępy, które ukończą turniej podlegają klasyfikacji według ilości zdobytych w ramach Turnieju punktów.

2. Zastępowi, który zdobył największą ilość punktów w skali całego kraju (województwa, powiatu) zostanie przyznany tytuł przodującego harcerskiego zastępu turystyczno-krajoznawczego na sezon 1986/87 r. (w skali całego kraju, województwa, powiatu). Najlepszy zastęp w skali krajowej otrzyma propozycję przechodni.

3. Dla zastępów najlepszych, oraz zastępów wyróżnionych, które wykazały się w ramach Turnieju szczególnie dobrą postawą i pracą krajoznawczą, przewidziane są nagrody w postaci sprzętu turystycznego i wydawnictw krajoznawczo-turystycznych względnie harcerskich.

4. Wszystkie zastępy, które ukończą Turniej, otrzymają dyplomy uczestnictwa.

5. Wszyscy uczestnicy, którzy wypełnią warunki przewidziane Regulaminem Turnieju z zakresu turystyki i krajoznawstwa jak i biegu harcerskiego otrzymają Harcerską Odznakę Turystyczną.

Niezależnie od tego uczestnikom zalicza się punkty do OTP i NON.

VIII. Interpretacja regulaminu:

Interpretacja niniejszego regulaminu należy do Głównego Kierownictwa Turnieju.

Głównie Kierownictwo Turnieju

Otrzymują:

Zarządy Okręgów PTTK
Zarządy Oddziałów PTTK
Komendy Chorągwi ZHP
Komendy Hufców ZHP
Zastępy zgłaszające się do turnieju
Załącznik Nr 1 wzór zgłoszenia
Załącznik Nr 2 wzór dzienniczka
Załącznik Nr 3 regulamin biegu harcerskiego.

Lp.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Szkoła	Kl.	Adres	Czy jest członkiem PTTK	Jaką odznakę zaczyna
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

Podkreślić nazwisko Kierownika.

Jednocześnie oświadczamy, że znane są nam warunki uczestniczenia w Turnieju, oraz iż bierzemy odpowiedzialność za przestrzeganie przez zgłoszonych uczestników obowiązujących zarządzeń Kierownictwa Turnieju.

(składać w 3-ch egzemplarzach)

Pieczęć drużyny wzgl. szkoły i podpis.

Załącznik Nr 2

INSTRUKCJA DZIENNICZKA III OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

Dzienniczek należy prowadzić w zwykłym zeszycie 40-kartkowym, lub lepiej w brulionie w twardej oprawie. Strony należy kolejno ponumerować.

Strony ponumerowane należy przeznaczyć na:

Strona 1 — Szkoła, nr drużyny harcerskiej, nazwa i numer turniejowy zastępu, nazwa okręgu PTTK, chorągiew.

Strona 2 i 3 — spis imienny członków zastępu, wg. podanego niżej wzoru:

Lp.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	klasa	Czy jest członkiem PTTK	Jaką zdobywa odznakę
-----	-----------------	----------------	-------	-------------------------	----------------------

- 1.
2. itd.

Strona 4 — poświadczenie drużyny harcerskiej lub szkoły zgłaszającej zastęp z pieczęcią i podpisem wg. podanego poniżej wzoru:

„Zgłaszamy do Turnieju zastęp w powyższym składzie” mp. Data Podpis

Strona 5 — należy zostawić na adnotację o wycofaniu się harcerzy z Turnieju, wg. podanego poniżej wzoru:

„W czasie Turnieju ubyli!”

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Podać imię i nazwisko, oraz z jakiego powodu wycofał się.

Strona 6 — oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zastępu, wg. podanego poniżej wzoru:

OŚWIADCZENIE

Oświadczamy, iż znany nam jest Regulamin III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego dla drużyn harcerskich.

Podpis członków zastępu.

Podpis instruktora harc.
lub nauczyciela-opiekuna

Wzór

Strona 7 — Powiatowe lub Okręgowe Kierownictwo Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego PTTK w _____ przyjmuje drużynę _____ w składzie _____ uczestników i nadaje jej Nr _____

m.p. Okręgowe Kier. Turnieju

Strona 8 — i następane — należy przeznaczyć na opisy i poświadczenia z każdej odbytej w ramach Turnieju wycieczki wg. rubryki:

Lp.	Data wyc.	Trasa wycieczki	Lista osób biorących udział w wycieczce	Poświadczenia w terenie lub stwierdzenie odbycia wycieczek	Czas trwania wycieczki od godz. do godz.	Ilość przebytych km.	Ilość godzin przeznaczonych na zwiedzenie miast	Czynny społecznie z podaniem czasu użytego na wykonanie czynu	Poświadczenie wykonania czynu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Następną stroną po notatkach z ostatniej odbytej wycieczki w ramach Turnieju należy przeznaczyć na podsumowanie Turnieju, wg. poniżej podanego wzoru

Lp.	Data wycieczki	Ilość uczestników	Rodzaj wycieczki piesza, harc.	Ilość uczestnych km.	Ilość pkt. za piesza, harc.	Ilość pkt. za czynny społ.	Ilość pkt. za zwiedzenie miast	Ilość pkt. za sprawozdanie	Ilość pkt. za noclegi	Ilość pkt. za wycieczki odbyte w ramach „Dni Turystyki Harcerskiej!”	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Rubryki 1 — 6, 10 — 11 — wypełnia zastępowy. Pozostałe Powiatowe lub Okręgowe Kierownictwo Turnieju.

Następne strony należy przeznaczyć na punktację jednorazową, wg. podanego poniżej wzoru:

1. Rubryka „Razem” z poprzedniej strony — pkt. _____
2. Za staranne prowadzenie dzienniczka — pkt. _____
3. Za uzasadniony plan krajoznawczy wycieczek, oraz jego terminy zrealizowania — pkt. _____
4. Za ukończenie Turnieju w komplecie osób zgłoszonych — pkt. _____
5. Za ukończenie biegu harcerskiego — pkt. _____

Razem: rubr. 2345 pkt. _____

Dalsze 3 strony winny być pozostawione wolne na adnotację Powiatowych, Okręgowych Komisji Sędziowskich oraz Głównej Komisji Sędziowskiej.

Załącznik Nr 3

REGULAMIN BIEGU HARCERSKIEGO NA ZAKOŃCZENIE TURNIEJU ZIMOWEGO

I. Założenie:

1. Bieg jest dla zastępów harcerskich biorących udział w III Ogólnopolskim Turnieju Turystyczno-Krajoznawczym sprawdzianem zdobytych wiadomości i umiejętności harcerskich i turystycznych, jest warunkiem ukończenia turnieju.
2. Organizatorem biegu jest Komenda Hufca przy współdziałaniu aktywności PTTK.
3. Bieg organizowany jest w czasie jedno lub dwudniowej wycieczki.
4. W biegu biorą udział zastępy turniejowe, których członkowie odbyli w okresie od 15.XII.56 r. do

20.IV.57 r. przynajmniej 5 wycieczek i przeszli minimum 60 km, oddali Komisji Sędziowskiej dzienniczek turnieju oraz inne zebrane i przygotowane przez siebie materiały (opisy tras, zdjęcia, zbiory pieśni, przygotowane z wycieczek pomoce naukowe itp.).

II. Punktacja:

5. Poszczególne konkurencje sprawdza i punktuje komisja sędziowska, zatwierdzona przez organizatorów Turnieju na szczeblu wojewódzkim na podstawie wniosku Komendy Hufca.

6. Komisja przyznaje za poszczególne konkurencje punkty dodatnie.

1. Za wygłoszenie 10-minutowej gawędy (opracowuje całą drużyna Turniejowa) na dowolnie wybrany przez siebie temat. — 20 pkt.

2. Z zakresu znajomości środowiska:

- a) znajomość historii, zabytoków itp. — 5 pkt.
- b) jak będzie wyglądało jutro miasta i okolicy — 5 pkt.
- c) znajomość najciekawszych obiektów, szlaków turystycznych, miejsc na biwaki i obozy — 5 pkt.
- d) znajomość, systematyczność, poziom prowadzonej w czasie trwania turnieju służby społecznej. — 15 pkt.

3. Z zakresu terenoznastwa:

- a) Za orientację w terenie wg. kompasu i innych znaków. — 5 pkt.
- b) Za prawidłowe poprowadzenie zastępu w marszu na przelazie na przestrzeni 2 km na podstawie szkicu. — 10 pkt.
- c) Za prawidłowo zrobiony szkic względz drogi i perspektywiczny. — 10 pkt.
- d) Za prawidłową ocenę odległości (na oko) — 5 pkt.

4. Z zakresu umiejętności przebywania w przyrodzie:

- a) Za prawidłowe przejście drogi do 3 km. za znakami patrolowymi i wykonanie wyznaczonych zadań. — 10 pkt.
- b) Za znajomość drzew i roślin. — 10 pkt.
- c) Za opiekę nad ptakami względnie zwierzętami w czasie zimy. — 10 pkt.

5. Z zakresu ratownictwa:

- a) Za dobre zaopatrzenie apteczki i znajomość przeznaczenia lekarstw. — 5 pkt.
- b) za właściwe udzielenie pierwszej pomocy (zemdlenie, odmrożenie, uder, złamanie kończyny, zwichnięcia, krwotok z żyły i tętnicy). — 10 pkt.
- c) za udzielenie bandażowania. — 10 pkt.
- d) za prawidłowe przenoszenie chorego — 5 pkt.

6. Z zakresu obywatelstwa:

- a) za ekwipunek osobisty uczestników, właściwe spakowanie plecaka, ekwipunek drużyny. — 10 pkt.
- b) za prawidłowe opracowanie trasy pieszej wycieczki — 10 pkt.
- c) za właściwy dobór noclegu na biwaki i rozbicie namiotów — 10 pkt.
- d) za rozpalenie ogniska (2 zapalki) — 5 pkt.
- e) za ugotowanie obiadu z 2 dań — 10 pkt.

f) za dyscyplinę i zachowanie czystości w marszu i na biwaku. — 10 pkt.

7. Z zakresu wychowania fizycznego i p.w:

a) za przeprowadzenie 10—15 min. gimnastyki. — 20 pkt.

Punkty ujemne

- 1. Za spóźnienie się na punkt wyjściowy ponad 15 min. — 30 pkt.
- 2. Za nieposłuszeństwo wobec kierownictwa lub Komisji sędziowskiej — 50 pkt.
- 3. Za brak koleżeństwa, niewłaściwy stosunek do ludności. — 50 pkt.

Niedopuszczenie do biegu:

- a) brak zaświadczenia lekarskiego
- b) przybycie na start z opóźnieniem ponad 30 minut.

Dyskwalifikacja

- a) zagubienie dzienniczka biegu z punktacją,
- b) nieuzasadnione zdekompletowanie zastępu w czasie biegu
- c) opóźnienie przybycia na biwaki (na wycieczce 1½-dniowej) lub na metę o więcej niż 60 minut ponad czas wyznaczony.

III. Metoda przeprowadzania biegu

- 1. Regulamin biegu musi być znany wszystkim uczestnikom przy przystąpieniu do turnieju.
- 2. Bieg odbywa się na wycieczce 1 lub 1½ dniowej. Trasa dzienna nie może przekraczać 12 km, szybkość marszu 3—3½ km na godzinę. Dojście na biwaki najpóźniej na godz. 14-14.
- 3. Na starcie sprawdza się materiały z turnieju oraz wiadomości z zakresu znajomości środowiska, z zakresu kontaktu z przyrodą: sprawy opieki nad ptakami itp. Ekwipunek osobisty uczestników i drużyny, spakowanie plecaka.

Gawędę drużyny mogą wygłosić przy ognisku, w szkołach dla młodzieży wzgl. oddać gawędę ułożoną przez drużynę na piśmie.

Pozostałe konkurencje przeprowadzamy w czasie marszu (prowadzenie zastępu turniejowego wg. szkicu, asymtu, po tropach, szkic względz drogi) lub na punktach etapowych (podoczynek) po przejściu 3 — 3½ km. (orientacja w terenie, szkic perspektywiczny, ocena odległości, znajomość drzew i roślin, udzielenie pierwszej pomocy, umiejętność bandażowania, przenoszenie chorego itp.) wzgl. na biwaku (rozpalenie ogniska, ugotowanie obiadu, wybór miejsca na biwaki, rozbięcie namiotu).

Bieg kończymy ogniskiem.

Główne Kierownictwo Turnieju

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 16.I.1957 r.

ROZKAZ L. 2/57

1. Zarządzenie stałe obowiązujące

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam „KI-1/57 — Instrukcję o pracy komisji weryfikacyjnej instruktorów przy komendach hufców i chorągwi”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

2. Zarządzenia bieżące

2.1. Komisja weryfikacyjna

W związku z zatwierdzeniem instrukcji o pracy komisji weryfikacyjnej instruktorów przy komendach

hufców i chorągwi polecam przystosowywać we wszystkich jednostkach materiały potrzebne dla komisji, aby po ich powołaniu mogły przystąpić niezwłocznie do pracy. Komendantów Chorągwi proszę o przekładanie wniosków o mianowanie komisji weryfikacyjnych przy komendzie chorągwi w myśl zatwierdzonej instrukcji, oraz wniosków dotyczących weryfikacji członków komend chorągwi.

C z u w a g i !

Naczelnik Harcerstwa
(—) Zofia Zakrzewska

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 21.I.57 r.

KI-1/57 INSTRUKCJA O PRACY KOMISJI WERYFIKACYJNEJ INSTRUKTORÓW PRZY KOMENDACH HUFCÓW I CHORĄGWI

(załącznik do punktu 1.1a Rozkazu Naczelnika Harcerstwa L. 2 z dnia 15 stycznia 1957 r.)

1. Podstawa powołania komisji

1.1. Komisja weryfikacyjna instruktorów działa na podstawie „Uchwały Ogólnopolskiego Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi w sprawie organizacyjnych podstaw działania ZHP” z dnia 10.XII.1956 r., a w szczególności rozdziałów II i III tejże uchwały.

1.2. W myśl powyższej uchwały powołanie składu komisji weryfikacyjnej przy komendach chorągwi należy do kompetencji Naczelnika Harcerstwa, zaś powołanie komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców — do kompetencji komendantów chorągwi.

1.3. Powołanie komisji powinno nastąpić na podstawie wniosków składanych przez odpowiednie komendy, po wzajemnym przedyskutowaniu proponowanych kandydatów w gronie działaczy harcerskich.

2. Zadanie komisji

2.1. Celem pracy komisji weryfikacyjnych jest ustalenie składu korpusu instruktorskiego ZHP przez stwierdzenie rzeczywistych kwalifikacji i walorów instruktorów weryfikanta i przyznanie praw instruktorów. Weryfikacja stanowi drogę, obok wielu innych, do stworzenia możliwie wysokiego poziomu kadry instruktorskiej.

2.2. W swej lotosie, treści i przebiegu działalności weryfikacyjna stanowi nie tylko stwierdzenie zaufania do weryfikanta, ale również umożliwia mu osiągnięcie pełnego zasobu wiedzy instruktorskiej przez określenie wymaganych kursów i prób, doradę w zakresie samostwierdzenia, propozycje objęcia funkcji w ZHP.

2.3. Zadaniem komisji weryfikacyjnej polega na:

- a) przyznaniu praw instruktorów tym czynnym drużynom, członkom komend i instytucji harcerskich, którzy nie posiadają stopni instruktorów, a spełniają warunki zawarte w rozdziale II i Uchwały z dnia 10.II.1956 r.
- b) stwierdzeniu aktualnej wartości praw instruktorów tych instruktorów harcerskich, którzy posiadają stopnie instruktorów, tj. drużynowego po próbie, podharcemistrza lub harcemistrza i działacza harcerskiego a obecnie spełniają wszystkie wymagania przewidziane w rozdziale II punkt 2 cytowanej na wstępie Uchwały z dnia 10.II.1956 r.

3. Zakres weryfikacji

3.1. Weryfikacji podlegają wszyscy, którzy pracują w drużynach, hufcach, chorągwiach i pełnią funkcje wychowawcze od drużynowego wwyż, przy czym za funkcję uważa się stanowisko podlegające mianowaniu w rozkazach w myśl odpowiednich instrukcji i regulaminów.

3.2. Weryfikacji podlegają wszyscy pracownicy szkół organizacyjnych, redakcji czasopism i wydawnictw harcerskich oraz harcerskich placówek metodycznych, jeżeli pełnią w nich funkcje pedagogiczne.

3.3. Weryfikacji podlegają również ci wszyscy, którzy zgłaszają chęć pełnienia funkcji wychowawczych wymienionych w punkcie 3.1. 3.2., a jeszcze ich nie pełnią z uwagi na krótki czasokres od momentu zgłoszenia się do pracy w ZHP.

3.4. Weryfikacji mogą nie poddać się pracownicy administracji, pomocnicy i gospodarzy władz i in-

stytucji harcerek, o ile nie mają zamiaru w przyszłości pełnić funkcji wychowawczych.

3.5. Dawni instruktorzy ZHP, którzy nie chcą wejść do czynnej pracy instruktorskiej w Związku i nie zgłaszają się do Komisji Weryfikacyjnej — tym samym nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego, nie mogą też prowadzić pracy instruktorskiej w drużynach, czy komendach lub instytucjach, nie będą traktowani jako członkowie komendy instruktorskiego. W związku z tym nie mają prawa nosić mundurów organizacyjnych. Brak dowodu weryfikacji stopnia nie oznacza jego odebrania lecz po prostu brak uznania aktualnej ważności tego stopnia i związanym z tym obowiązków od praw.

3.6. Również czynni działacze wychowawcy harcercy, nie posiadający statusu instruktorskich lecz nie zamierzający w przyszłości pracować w Związku oraz zdobywać stopni, a w konsekwencji nie zgłaszający się do Komisji Weryfikacyjnej — nie będą posiadali praw instruktorskich i będą musieli ustąpić z czynnej pracy instruktorskiej. Będą mogli tak jak i nieweryfikowani dawni instruktorzy ZHP, współdziałać z instruktorami czynnymi na przykład w ramach klubów przyjaciół harcerek.

3.7. Nie mogą być zweryfikowani jako instruktorzy harcercy ludzie, którzy popełnili przestępstwa pospolite, lub prowadzili działalność skierowaną przeciw Polsce Ludowej i dotychczas nie zostali zrehabilitowani z wyroków za taką działalność oraz postawa swoją nie dokumentują pozytywnego stosunku do Polski Ludowej. Wszelkie sprawy budżetowe pod tym względem wątpliwość powinny być kierowane do Komisji hierarchicznie wyższych.

3.8. Zakres działalności komisji weryfikacyjnych jest następujący:

— Komisje weryfikacyjne przy komendzie hufców weryfikują wszystkich podlegających weryfikacji z terenu hufca, a zatem przede wszystkim czynnych drużynowych i tych instruktorów, którzy zgłaszają się do pracy jako drużynowi. Nie weryfikują członków komendy hufca.

— Komisje weryfikacyjne przy komendach chorągwi weryfikują członków komend hufców i tych instruktorów, którzy zgłaszają się do pracy w komendach hufców oraz instruktorów jednostek bezpośrednio podległych komendom chorągwi. Nie weryfikują składu komendy chorągwi, który podlega weryfikacji w Centralnej Komisji Weryfikacyjnej.

3.9. W wypadkach wątpliwych lub spornych na terenie chorągwi co do zakresu działania komisji weryfikacyjnych rozstrzyga komenda chorągwi.

4. Skład komisji weryfikacyjnych, powołanie komisji

4.1. Komisje weryfikacyjne powinny składać się z działaczy zorientowanych w pracy harcerek w latach przedwojennych i okresu ostatniej wojny, jak również działaczy z lat 1945—49 oraz 1950—56. Przy powołaniu komisji nie należy ustalać żadnej propozycji w reprezentowaniu tych grup instruktorskich. Zaufane do członków komisji, ich osobiste walory moralne, obywatelstwo i wspólna troska o dobro młodzieży musi być

nią przewodnią pracy komisji i gwarantują jej dobrych wyników. Według postanowień uchwały z dnia 10.12.1956 r., w skład komisji weryfikacyjnej wchodzi komendant odpowiedzialny terytorialnie komend lub ich zastępcy (tj. hufcowi, z-cy hufcowych, komendanci chorągwi lub ich zastępcy). W komisjach przy komendach hufców reprezentowani powinni być drużynowi.

4.2. Komisje przy komendzie hufca i komendzie chorągwi składać się powinny z 3 lub 5 osób jak to określa rozdział III Uchwały z dnia 10.12.1956 r. Komisje te mogą zasięgać opinii innych osób, które na życzenie komisji mogą brać udział w jej obradach ale bez prawa głosu decydującego, a tylko z głosem doradczym. Kooperacja lub zwiększenie składu przez samą komisję jest niedopuszczalne.

4.3. Tok powołania komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca jest następujący:

a) Na wspólnej obradzie członków komendy hufca i drużynowych pod przewodnictwem hufcowego ustala się 5 — 7 kandydatów na członków komisji. Wytypowanie kandydatów może nastąpić bądź przez wyrażenie zgody przez zebranych na zaproponowane przez hufcowego skład, lub drogą wyborów. W sytuacjach wątpliwych na życzenie przynajmniej jednego z zebranych hufcowy powinien zarządzić tajne wybory kandydatów. W czasie typowania kandydatów zebrani powinni być dokładnie poinformowani o działalności harcerek i społecznej kandydatów.

b) W terminie najkrótszym po odprawie listę 5 — 7 wybranych kandydatów wraz z protokołem odprawy hufcowy przedkłada osobście komendantowi chorągwi do mianowania. Komendant chorągwi po zasięgnięciu opinii członków komendy chorągwi i wojewódzkiej komisji weryfikacyjnej (patrz punkty 4.3.3. litera c), spośród przedstawionych kandydatów mianuje 3 — 5 osobową komisję weryfikacyjną przy komendzie hufca, a spośród nich przewodniczącego komisji. Hufcowy powinien otrzymać od komendanta chorągwi pismo nominacyjne dla członków komisji. Niezależnie od tego mianowanie powinno być uwidocznione w rozkazie komendy chorągwi.

c) Mianowanie członków komisji weryfikacyjnych przy komendzie hufca powinno być równoznaczne z ich zweryfikowaniem. Dlatego przed mianowaniem komendant chorągwi powinien przedstawić wszystkich kandydatów wojewódzkiej komisji weryfikacyjnej (przy komendzie chorągwi) do zweryfikowania. Ewidencyjne karty weryfikacyjne kandydatów pozostają w aktach komendy chorągwi, osobiste dokumenty weryfikacyjne są wroczone weryfikantom.

d) W razie ustąpienia kogoś z mianowanych członków komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca w trakcie jej działalności, lub orzeczenia komisji dyscyplinarnej przy komendzie chorągwi o popełnieniu czynów uniemożliwiających mu pracę w komisji weryfikacyjnej — komendant chorągwi zwałnia go rozkazem odbierając pismo nominacyjne i mianując na miejsce zwolnionego jednego z poprzednio przedstawionych kandydatów, według trybu litery b) niniejszego punktu.

4.4. Tok powołania wojewódzkiej komisji weryfikacyjnej (komisji weryfikacyjnej przy komendzie chorągwi) jest podobny jak komisji przy komendzie hufca, z tym, że

- wybór 5—7 kandydatów następuje na wspólnej obradzie członków komendy chorągwi i hufcowych pod przewodnictwem komendanta chorągwi,
- komendant chorągwi przedstawia kandydatów do mianowania Naczelnikowi Harcerstwa i mianowane przechodzi przez rozkaz Głównej Kwatery,
- kandydati przed mianowaniem podlegają weryfikacji przez komisję weryfikacyjną centralną, a weryfikacyjne karty ewidencyjne pozostają w aktach Głównej Kwatery,
- orzecznictwo osobowe o członkach wojewódzkiej komisji weryfikacyjnych, podlega komisji dyscyplinarnej przy GK. Zwolnienie i mianowanie dalszych kandydatów należy do Naczelnika Harcerstwa.

5. Przebieg weryfikacji.

5.1. Komisje weryfikacyjne winny ogłosić za pomocą wywieszki na tablicy ogłoszeń w lokalu organizacyjnym, lub w prasie miejscowej fakt powołania komisji i zakres jej działania. Komisje ponadto powinny zwrócić się imiennie do wszystkich znanych jej czynnych działaczy podlegających weryfikacji w zakresie kompetencji danej komisji. Komisje powinny na drzwiach lokalu za pomocą wywieszki oznaczyć godzinę urzędowania komisji, oraz na tablicy ogłoszeń podać do wiadomości zainteresowanych pełny tekst niniejszej instrukcji.

5.2. Czynności weryfikacyjne polegają na:

- rozмовie komisji z weryfikantem,
- rozpatrzeniu przez komisję — wymaganych dokumentów i zasięgnięciu opinii o weryfikancie (patrz punkt 5.6. litera b, c, d),
- złożeniu podpisu przez weryfikanta pod deklaracją ideową ZHP w sformułowaniu wg Uchwały Ogólnopolskiego Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi z dn. 10.12.56 r.,
- wypełnieniu weryfikacyjnej karty ewidencyjnej z 2 egzemplarzami (załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji),
- wydaniu orzeczenia przez komisję odnośnie stopnia i propozycji ustalenia w pracy harcerek,
- wypełnieniu osobistego dokumentu weryfikacyjnego (załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji) i wręczeniu go weryfikantowi,
- przesłaniu weryfikacyjnej karty ewidencyjnej do komendy chorągwi — z komisji przy hufcach lub do Głównej Kwatery — z komisji wojewódzkich,
- włączeniu odpisów weryfikacyjnej karty ewidencyjnej do akt komisji (osobna tezcza pod zamknięciem) z dołączeniem niektórych dokumentów lub ich odpisów wymienionych w p. 5.6. lit. b, c, d,
- umieszczeniu w rozkazie komendy hufca lub komendy chorągwi spisu zweryfikowanych instruktorów z podaniem stopnia:
 - instruktor bez stopnia,
 - drużynowy po próbie,
 - podharcmistrz,
 - harcermistrz,
 - działacz,

Spisy powinny być umieszczone w bieżących rozkazach w miarę postępowania czynności weryfikacyjnych. 5.3. Komisje obrabiają kolegialnie, orzeczenia zapadają większością głosów przy obecności całego kompletu komisyjnego.

5.4. Od orzeczenia komisji niższych sześciu przysługuje weryfikantowi prawo odwołania się do komisji bezpośrednio wyższego szczebla.

5.5. Komisje wyższych szczebli mają prawo uchylić decyzję komisji szczebli niższych (rozdział III uchwały z dn. 10.12.56 r.).

5.6. Komisja uznaje stopień, lub przyznaje prawo instruktorskie temu, kto:

- w terminie do 31.12.57 r. zwróci się osobście do Komisji o weryfikację stopnia lub uznanie praw instruktorskich oraz przedstawi dowody świadczące o spełnieniu przez niego przewidzianych n/w warunków;
- przedstawi książeczkę instruktorską lub oświadczenie dwu instruktorów harcerek znających go w pracy harcerek. Oświadczenia muszą być złożone na piśmie przed komisją albo z potwierdzeniem własnoręczności podpisów, muszą zawierać informacje o przebiegu pracy harcerek starającego się o weryfikację stopnia oraz o ówczesnej funkcji składającego oświadczenie.

W razie braku książeczki instruktorskiej lub innych pisemnych dowodów, a także zjących świadków — instruktorów harcerek można przedstawić oświadczenia dwu osób nie będących instruktorami harcerek i znających w pracy harcerek starającego się o weryfikację. W razie zupełnego braku świadków starający się składa obszerny opis działalności, a zwłaszcza okoliczności uzyskania stopnia harcerek podając nazwiska kierowników kursów instruktorskich, datę mianowania itd.;

- przedstawi dowód, na piśmie, iż jest czynny w pracy harcerek na funkcji w drużynie, komendzie lub instytucji harcerek — ewentualnie potwierdzenie iż złożył w odpowiedniej komendzie oświadczenie o chęci przystąpienia do pracy — (w praktyce za dowód służą może lista czynnych instruktorów przedstawiona komisji przez odpowiednią komendę),
- przedstawi własnoręcznie napisany zyciorys zawierający opis pracy zawodowej i społecznej od początku do chwili obecnej. Należy podać nazwiska i adresy przynajmniej dwu osób mogących potwierdzić wiarygodność danych zawartych w zyciorysie. Zyciorys umieszcza się po drugiej stronie weryfikacyjnej karty ewidencyjnej;
- złoży podpis pod deklaracją ideową-wychowawczą ZHP, stwierdzając tym samym, iż pragnie czynem realizować ją w swej pracy i podporządkowuje się zasadom i zarządzeniom obowiązującym w Związku. Podpis pod deklaracją jest równoznaczny ze złożeniem przyrzeczenia harcerekiego dla tych, którzy przyrzeczenia nie składali. Tekst deklaracji z podpisami przechowywany jest w aktach komisji.

6. Uprawnienia instruktorów zweryfikowanych.

6.1. Instruktorzy, którzy dopełnili warunków i uzyskali dokument weryfikacyjny mają czynne i bierne

prawa wyborcze oraz wszelkie inne prawa instruktora dopóki czynnie pracują w drużynie, komendzie lub instytucji harcerskiej.

Trzymiesięczna przerwa w pracy powoduje utratę praw instruktorskich. W przyszłości sprawę tę regulować będzie potwierdzenie przez odpowiednie Komendy władności kłazurekdy instruktorskiej.

6.2. Instruktorzy, którzy uzyskali dokument weryfikacyjny, a dotąd nie pracują czynnie (patrz punkt 3.3), jeżeli w przeciągu jednego miesiąca nie obejmą funkcji wychowawczej i nie uzyskają mianowania na tą funkcję odpowiednim rozkazem, tracą prawa instruktorskie.

6.3. Prawa i obowiązki instruktorów w sposób szczególny normować będzie osobna instrukcja.

Załącznik Nr 1
do instrukcji K1-1/57

WERYFIKACYJNA KARTA EWIDENCYJNA

1. Weryfikacyjna karta ewidencyjna jest dokumentem wewnętrznym ZHP przewidzianym w pracy komisji weryfikacyjnych.
2. Kartę weryfikacyjną wypełnia się w dwu egzemplarzach. Wypełnienia dokonuje przewodniczący komisji weryfikacyjnej na stronie 1, zaś weryfikant na str. 2.
3. Jeden egzemplarz pozostaje w aktach komisji, dru-

7. Zakończenie działalności komisji weryfikacyjnych.

7.1. Działalność komisji weryfikacyjnych trwa w zasadzie do Statutowego Zjazdu Walnego przewidzianego na styczeń 1958 r. zgodnie z „Uchwałą w sprawie organizacyjnych podstaw działania ZHP” Ogólnopolskiego Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi z dn. 10.12.56 r. rozdz. IV — z tym, że zgłoszenia weryfikantów są przyjmowane do dnia 31.12.1957 r. (punkt 5.6. litera a niniejszego regulaminu).

7.2. Komisje rozwiązane będą centralnie rozkazem Kwatery Głównej Harcerstwa.

7.3. Wszelkie dokumenty przechowywane przez komisje weryfikacyjne spisane i zapieczętowane po rozwiązaniu komisji powinny być przesłane do Archiwum GK Harcerstwa.

Naczelnik Harcerstwa
(-) Zofia Zakrzewska

strona 1

Komisja Weryfikacyjna przy _____ Nr _____
(podać nazwę jednostki)

WERYFIKACYJNA KARTA EWIDENCYJNA

1. Nazwisko i imiona weryfikanta _____
2. Data i miejsce urodzenia _____
3. Miejsce zamieszkania _____
4. Zawód _____
5. Wstąpił do harcerstwa _____
6. Stopień instruktorski zweryfikowany* _____ otrzymany dn. _____
7. Funkcja pełniona obecnie _____
8. Propozycje komisji weryfikac. odnośnie przydatności weryfikanta do objęcia funkcji _____
9. Zalecenie komisji weryfik. o konieczności przeszkolenia weryfikanta na kursie _____
10. Inne uwagi komisji weryfikacyjnej _____

(podpisy członków komisji)

(podpis przewodniczącego komisji)

Miejscowość _____ data _____

*) podać: instruktor bez stopnia
drużynowy po próbie
podharcmistrz
harcmistrz
działacz

strona 2

Ja _____ oświadczam, że uznaję i chcę wcielić w życie deklarację ideowo-wychowawczą ZHP uchwaloną na Ogólnopolskim Zjeździe Działaczy Harcerskich w Łodzi w dn. 10.12. 1956 r., zobowiązuję się do aktywnego działania na powierzonym mi odcinku pracy harcerskiej, zobowiązuję się przestrzegać zasady, uchwały i zarządzenia obowiązujące w ZHP.

Poniżej podaję mój życiorys, przebieg pracy harcerskiej i społecznej.

(podpis weryfikanta)

Zyciorys

(Jeżeli życiorys nie zmieści się na tej stronie należy napisać go na kartce dołączonej do str. 2 karty ewidencyjnej i własnoręcznie podpisać).

Załącznik Nr 2
do instrukcji K1-1/57

OSOBYSTY DOKUMENT WERYFIKACYJNY

1. Osobisty dokument weryfikacyjny otrzymuje weryfikant na dowód orzeczenia Komisji Weryfikacyjnej.
3. Dokument ten do czasu wydania legitymacji instruktorskiej służy jako legitymacja. Przy wydawaniu legitymacji zostaje zatrzymany przez władzę wystawiającą legitymację.
3. Posiadanie osobistego dokumentu będzie wymagane przy uczestnictwie w wyborach lub Zjazdach Harcerskich.
4. Format dokumentu: A5 (149 × 210) (1/2 strony arkusza kancelaryjnego). Blankiet dokumentu musi być napisany na drukowanym. Blankiety mogą sporządzić odpowiednie Komendy we własnym zakresie.
5. Dokument należy wypełniać atramentem lub na maszynie i po wypełnieniu zaopatrzyć okrągłą pieczęcią odpowiedniej Komendy i podpisać. Numer dokumentu osobistego powinien zgadzać się z numerem karty ewidencyjnej.

strona 2

Nr _____

Komisja Weryfikacyjna przy _____
(podać nazwę jednostki)

OSOBYSTY DOKUMENT WERYFIKACYJNY

Dh. _____ (nazwisko i imię)

Komisja Weryfikacyjna przy _____ na posiedzeniu w dniu _____ uznała, że dh. _____ wchodzi w skład Korpusu Instruktorskiego ZHP — posiada stopień instruktorski _____ nadany w dniu _____ jest instruktorem bez stopnia*)

Miejscowość _____ data _____ (podpis przewodniczącego i członków Komisji Weryfikacyjnej)

pieczęć
okrągłą

*) niepotrzebne skreślić

strona 2

Po otrzymaniu dokumentu weryfikacyjnego

Dh. _____
pełni funkcję _____ data i rozkaz mianowania _____ data i rozkaz zwolnienia _____

odbył kursy, obozy, zloty _____
funkcja _____
uzyskał stopień instruktorski _____ data i rozkaz mianowania _____

ROZKAZ L. 3/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenia instrukcji i regulaminów

- a) Zatwierdzam część I prób na sprawności dla młodszych harcererek i harcerzy i polecam stosować je w pracy drużyn.
Są to sprawności:

wszędobylski
wędrownik
podróżnik
przewodnik
leńska stopa
zwiadowca
terenoznawca
sygnalista
sobieradek obozowy
saper
kuchcik
kucharz
ogrodnik
rolnik
sprawność „zielonego frontu”
przyjaciel lasu
leśnik
przyjaciel ptaków
opiekun zwierzyny

wodniak
śpiewak
pieśniarz
tancerz
wodzirej
aktor
kufcielnik
reżyser
dobosz
trębacz
grajek
zdombik
krymlikarz
przyjaciel książki
sobieradek
sprawne ręce
mistrz do wszystkiego
chemik czarodziej
łącznościowiec

mechanik
konstruktor
opiekun dzieci
pionier zdrowia
sanitariusz
ratownik
higienista
eskimos
skoczek
mistrz boksu
łącznik
kolarz
piłkarz
pływak
sanieczkarz
brydżarz
narciarz
lekkoatleta
akrobata

Równocześnie unieważniam wszystkie dotychczasowe teksy prób i nazwy sprawności harcerskich.

- b) Zatwierdzam „S2-1/57 — instrukcję o zdobywaniu i przyznawaniu sprawności harcerskich”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu. Główna Kwatera Harcerstwa oczekuje na zgłaszanie uwag

Są to sprawności:

aktor
kolejarz
strażak
listonosz
lotnik

ptasi opiekun
przyjaciel lasu
porządniczy
wszędobylski
człowiek zimy

1.3. Wyjaśnienia instrukcji i regulaminów

- a) Wobec licznych zapytań w sprawie instrukcji o pracy komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców i chorągwi (K1-1/57, rozkaz Naczelnika Harcerstwa L. 2/57 z dnia 16 stycznia 1957) wyjaśniam, że weryfikacja instruktorów w chorągwiach i hufcach może być dokonana dopiero po przeprowadzeniu przez Centralną Komisję Weryfikacyjną weryfikacji proponowanych członków wojewódzkich komisji weryfikacyjnych i mianowaniu tychże komisji przez GKH.

Z.H.P.

3 Drużyna Harcerzy
im. Tadeusza Kościuszki
Zagnańsk — Hufiec Kielec

dotyczących zarówno tekstów prób jak i zatwierdzonej instrukcji.

- c) Zatwierdzam „O2-1/57 — instrukcję o organizacji drużyny zachów”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

- d) Zatwierdzam część I prób na sprawności zachowe i polecam stosować je w pracy drużyn zachowych.

sobierasek
majsterklepka
pan Twardowski
eskimos

- b) W instrukcji o organizacji drużyny harcerskiej (O1-1/57, rozkaz Naczelnika Harcerstwa L. 1/57 z dnia 11 stycznia 1957 r.) w punkcie 9.5. omawiającym wzór pieczęci drużyny opuszczone zostały litery ZHP. Wzór pieczęci podłużnej ma brzmieć:

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. Kursy podharcemistrzowskie instruktorów zachowych.

Zawiadamiam, że w połowie lutego w Szkole Instruktorów Zachowych w Cieplicach GKH rozpocznie szkolenie podharcemistrzów ze specjalnością zachową. Przewidziane jest 5 turnusów szkoleniowych, trwających po trzy tygodnie każdy.

O uczestnictwo w kursach mogą się ubiegać:

- drużynowi i instruktorzy zachowi, posiadający nieprzerwaną w ostatnich latach ponad dwuletnią praktykę pracy z dziećmi w harcerstwie, w zawodzie nauczycielskim lub w innej specjalności pedagogicznej, wykazujący się zdolnościami pedagogicznymi i organizacyjnymi;
- instruktorzy zachowi, pełniący odpowiedzialne funkcje w komendach chorągwi i hufców, posiadający conajmniej dwa lata praktyki pracy w drużynie zachów w okresie powojennym, jeśli wykazują odpowiedni zasób wiedzy pedagogicznej i prowadzą obecnie drużynę zachów.

Kandydaci nieodpowiadający powyższym kryteriom brami będą pod uwagę tylko w wyjątkowych wypadkach.

Pragnący wziąć udział w kursach winni drogą służbową nadsyłać zgłoszenia do Działu Zachów GKH. Na kursy powołuje Główna Kwatera Harcerstwa.

2.2. Kursy podharcemistrzowskie instruktorów harcerskich.

Zawiadamiam o rozpoczęciu kształcenia instruktorów harcerskich na stopień podharcemistrzowski. Główna Kwatera Harcerstwa organizuje dwutygodniowe kursy, z których pierwszy odbędzie się w dniach 6 — 20 lutego 1957 r. w Głodowie koło Zakopanego. O udział w wyżej wymienionych kursach mogą się ubiegać instruktorzy, którzy:

- pracowali przynajmniej 2 lata jako drużynowi, lub przynajmniej 3 lata pełnił odpowiedzialną funkcję na innym odcinku pracy wychowawczej,
- posiadają obecnie wyraźny przydział pracy instruktorskiej (drużynowy, członek lub instruktor komendy hufca, członek lub instruktor komendy chorągwi) i czymś dowodzą uznania deklaracji ideowej ZHP,
- ukończyli 18 lat i posiadają poziom odpowiadający średniemu wykształceniu.

Pragnący wziąć udział w kursach winni drogą służbową nadsyłać zgłoszenia do Działu Kształcenia Kadry

GKH. Na kursy powołuje Główna Kwatera Harcerstwa.

2.3. Szkolenie drużynowych.

Polecam wszystkim komendom chorągwi wystąpić z wnioskami o mianowanie przy komendach chorągwi komisji prób na najniższy stopień instruktorski (dawny drużynowy po próbie). Przypominam, że dopiero po mianowaniu komisji komendy chorągwi mają prawo w rozkazach przyznawać ten stopień.

3. WYDAWNICTWA

3.1. Wydawnictwa oficjalne i polecane.

- a) polecam do użytku służbowego broszurę „Sprawności harcerskie część I” — wydawnictwo P. W. „Iskry” — Warszawa 1957.

3.2. Wydawnictwa oceniane przez GKH (zalecane).

- a) dopuszczam do użytku w drużynach zachowych broszurę „W zastępie zachów” część I wydawn. „Drużyna”, opracowaną przez Zespół Pracy Zachów Komendy Głównej OHPL. Zwracam uwagę, że w tytule i tekście książki należy słowo „zastęp” zamienić słowem „drużyna”.

6. CHORĄGWIE

6.2. Mianowanie komendantów chorągwi.

Do czasu przeprowadzenia wyborów powierzam pełnienie obowiązków komendantów chorągwi druhom: Chorągiew Gdańska — Józef Grzesiak, Chorągiew Szczecińska — Henryk Dynarowski, Chorągiew Opolska — Stefan Grobelny.

10. ODZNAČENIA

10.1. Pochwały i wyróżnienia.

Udzielam pochwały dh. Marianowi Ptaszkowi p.o. drużynowemu drużynie harcerskiej przy Państwowym Liceum Pedagogicznym w Sulechowie (Chorągiew Zielonogórska) za uratowanie życia dwójce tonącym dziećmi na jeziorze w Wołszynty w pow. poznańskim w dniu 4 stycznia 1957 r.

Naczelnik Harcerstwa
(—) Zofia Zakrzewska

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

SPRAWNOŚCI HARCERSKIE CZĘŚĆ I
(dla młodszych harcerek i harcerzy)

(Załącznik do punktu 1.1. a, rozkazu Naczelnika Harcerstwa L. 3/57 z dnia 25 stycznia 1957 r.)

NA WYCIECZKIE

Wszędobylski *

1. Ma oczy na wszystko otwarte. Nie ciekawego w okolicy nie ujdzie jego uwadze.
2. Był co najmniej na trzech harcerskich wycieczkach.
3. Zna dobrze swoją okolicę w promieniu 500 — 1000 m. Wie, gdzie najlepiej można się bawić.
4. Potrafi wskazać drogę do najbliższej poczty, posterunku MO, lekarza, apteki, stacji kolejowej i autobusowej.
5. Określa strony świata według kompasu.
6. Prowadzi zastęp przebywając przez siebie drogą, zna sposoby jej zapamiętania.
7. Rozróżnia ślady pojazdów, umie postugiwać się znakami wycieczkowymi.

Wędrownik

1. Był co najmniej na trzech wycieczkach harcerskich i przebył łącznie pieszo przynajmniej 30 km. Na jednej z nich pełnił jakąś funkcję.
2. Wędrował w nieznanym terenie według kompasu, z mapą lub szkicem. Sprawnie porusza się w każdym terenie: zalesionym, górzystym, bagiennym. Wie, co zrobić w przypadku zabłądzenia.
3. Potrafi wybrać dobre miejsce na biwak i zgodnie z przepisami bezpieczeństwa przeciwpożarowego rozpałi ognisko, zaprzawi się przez strumyk i rzekę. Zna przepisy zdrowia i bezpieczeństwa obowiązujące na wycieczce.
4. Umie dobrać ubiór i ekwipunek na jednodniową wycieczkę dla siebie i zastępu.
5. Sprawnie pakuje plecak i związa koc. Stale utrzymuje w porządku swój ekwipunek turystyczny.
6. Na wędrowkach ma oczy otwarte na wszystko, co go otacza. Prowadzi dziennik swych wędrowek, notatki, rysunki, fotografie. Szanuje miejscowe zwyczaje, ochrania przyrodę.

Podróżnik

1. Był co najmniej na jednej parodniowej wycieczce harcerskiej. Brał udział w zaplanowaniu jej.
2. Wie, kąderydy w jego województwie przebiega przynajmniej jeden szlak turystyczny. Zna adresy najbliższych schronisk i siedzib PTTK.
3. Umie podróżować koleją i autobusem, potrafi posługiwać się rozkładem jazdy, wie, jak się należy zachować na peronie dworca i podczas jazdy.

* Jest to sprawność dla uczniów.

4. Rozpoznaje znaki drogowe i turystyczne. Wie, jak się zachować w schronisku.
5. Razem z kolegami sprawnie rozbije namiot lub zbuduje szalaz, przystoję postanie, starannie zacierza ślady po biwaku.
6. Prowadził dziennik wycieczkowy lub zebrał pamiątki z wycieczki (pocztówki, fotografie, herby).
7. Brał udział w przygotowaniu dla drużyny czy szkoły подарuku z wycieczki (mapa, zbiór kamieni, rysunki itp.).

Przewodnik

1. Brał udział w wycieczkach harcerskich po okolicy.
2. Potrafi oprowadzić po swojej miejscowości (dzielnicy). Pokaże najciekawsze obiekty i miejsca historyczne. Wie, co nowego powstaje w okolicy.
3. Zna siedzibę terenowej Rady Narodowej i Hufca ZHP. Wie, gdzie najbliższe znajduje się lekarz, poczta, telefon, apteka, posterunek MO, straż pożarna. Wskazuje miejsce, gdzie można otrzymać noclegi.
4. Zna połączenia komunikacyjne swojej okolicy (pociągi, autobusy, tramwaje) i okoliczne drogi (ulice, mosty, kładki, polne ścieżki). Wie, przez które z nich może przejechać samochód.
5. Sporządził plan orientacyjny okolicy — zaznaczając na nim placówki użyteczności publicznej i ciekawe miejsca. Potrafi opisać najkrótszą drogę do wskazanego punktu w okolicy (dzielnicy).
6. Wspólnie z zastępem lub drużyną przyczynił się do upiększenia swojej miejscowości (np. brał udział w porządkowaniu parku, zakładaniu zieleńców, opiekował się zabytkami).

Lekka stopa

1. Chodzi i biega ładnie i wytrwale. Trzyma się prosto.
2. Brał udział przynajmniej w trzech grach terenowych. Wie, jak się poruszać w każdym terenie (w górach, w lesie, na trzaskawiskach).
3. Przeskoczył przez rów szerokości 1 metra, krzak wysokości 50 cm.
4. Przejdzie po kładce czy też kłodzie nad rowem lub strumykami.
5. Zreżnie wchodzi na drzewo, drabinę itp.
6. Brał udział przynajmniej w jednej wędrowce przebywając pieszo 5 km.
7. Wie, jak ubrać się na wycieczkę. Chroni nogi przed otarciem.

Zwiadovca

1. Brał udział jako zwiadowca przynajmniej w jednej wycieczce lub grze polowej.

2. Umie poruszać się szybko i sprawnie w terenie, czułgąc się i maskować.
3. Potrafi zdobyć potrzebne na wycieczce wiadomości (np. informacje dotyczące rozkładu jazdy, możliwości zakupu produktów itp.). Złoży ustny meldunek.
4. Znajduje wodę na podstawie ukształtowania terenu oraz na podstawie roślinności. Wyszuka dobre miejsce na biwak.
5. Wyznaczy strony świata różnymi sposobami. Określi w przybliżeniu godzinę według słońca.
6. Zna znaki drogowe i długość swego kroku. Obliczy według kroków przebytą odległość. Oceni odległość „na oko”, wykona szkie przebytej drogi (dopuszczalny błąd do 20%).
7. Rozpoznaje ślady ludzi, zwierząt i pojazdów. Potrafi z nich odczytać trafne wnioski.
8. Tropi odnaleziony ślad na przestrzeni 1 km. Zna różne sposoby stawiania znaków patrolowych. Dojdzie według znaków do celu w nieznanym terenie. Umie zapamiętać drogę.

Terenowidzwa

1. Określi strony świata za pomocą kompasu, wg słońca i gwiazd i przedmiotów terenowych (drzew, mchu, kamieni).
2. Poprowadzi wg azymutu w terenie zakrytym zastęp lub drużynę na odległość 500 m.
3. Obliczy wysokość drzewa i szerokość rzeki. Oceni na oko odległość do 1000 metrów (dopuszczalny błąd do 20%).
4. Umie posługiwać się mapą lub szkicem terenu, odczytuje znaki topograficzne, wyznaczy na mapie swoje stanowisko, poprowadzi w nieznanym terenie wg mapy lub szkicu zastęp lub drużynę na odległość 2 — 3 km. Obliczy odległość wg mapy.
5. Sporządził na użytek swego zastępu lub drużyny szkic terenu albo szkie drogi długości 1 km z zastosowaniem skali.

Signalista

1. Pełni służbę łączności na wycieczce lub w grze polowej.
2. Zna dobre alfabet Morse'a oraz znaki umowne ręką i gwizdkiem.
3. Umie podają treść ujęć w formie zwizję depezy. Sprawnie nadaje i odbiera krótkie depesze alfabetem Morsego za pomocą chorągiewek, tarcz lub światła.
4. Zorganizuje stację sygnalizacyjną w terenie.
5. Zna lub ułoży dowolny szryf, posługiwać się szryfem w grach.
6. Wykonał jakiś przyrząd do sygnalizacji (przystosował latarę) do sygnalizacji, zrobil chorągiewkę, tarczę itp.).
7. Wie, gdzie jest najbliższa poczta, umie się posługiwać telefonem i nadac telegram. Poznał kolejowe urządzenia sygnalizacyjne.
8. Rozpoznaje sygnały dźwiękowe polskich radiostacji.

Sobieradek obozowy

1. Był przynajmniej na dwóch wycieczkach, na których zorganizowano noclegi na biwaku. Brał udział w robieniu i związaniu biwaku dla zastępu lub drużyny.
2. Potrafi wybrać dobre miejsce i rozplanować urządzenie biwaku.
3. Razem z kolegą rozbił i zwinął w dobrym tempie namiot turystyczny lub sporządził najszerszym sposobem schron od deszczu lub słońca: ocelonę lub szalaz z gałkami, szalaz z koców lub plandek itp.
4. Zbuduje dowolnym sposobem kuchnię polową i ugotuje na niej prostą potrawę.
5. Wykonał sam lub z kolegami pozytywne urządzenie obozowe własnego pomysłu, np. schówek na rzeczy, wiszaki, nosidło do wody itp. Budował niezbędne urządzenia higieniczne (np. dół do śmieci, latrynę itp.).

Saper

1. Brał udział w budowaniu urządzeń na biwaku. obozie lub w „zielonej świetlicy harcnerskiej”.
2. Razem z zastępem lub drużyną brał udział w pracach saperkich, np. w reparaacji drogi lub mostu, w budowie kładki lub przystani wodnej itp.
3. Umie stosować 6 podstawowych węzłów. Związa i konserwuje linkę.
4. Zna swoje wymiary: wzrost, rozpiętość, palców i ramion, długość stopy. Umie mierzyć za ich pomocą.
5. Sprawnie posługuje się łopatką-saperką, piłką ramową, piłką ręczną i innymi prostymi narzędziami. Umie je konserwować. Wykona prosty sprzęt obozowy, np. wiszaki, laweczki, półkę, przycię itp.
6. Rozbił i okopie namiot lub szalaz. Zbuduje jedno urządzenie biwakowe, np. kuchnię, przystosowaną do terenu, dół na śmiecie, latrynę, umywalnię, maszt flagowy itp.
7. Zorganizuje preparawę zastępu wraz z ekwipunkiem przez strumyk lub rzekę.

Kuchcik

1. Brał udział w przyrządzaniu i podawaniu posiłków na wycieczce lub biwaku.
2. Wie, co ma zabrać do jedzenia na jednodniową wycieczkę.
3. Wybierze dobre miejsce na ognisko i rozpałi je. Umie podtrzymywać ogień i zatrzeć ślady ogniska. Przestępuje zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
4. Pokraja chleb, ugotuje kawę, umieczy jajecznicę, ugotuje jajka na twardo i międko. Upieczce ziemniaki w popiele.
5. Umie zachować się przy stole. Starannie zmywa naczyńia, czyści noże, widelce i łyżki. Pomaga marnie w gospodarstwie. Umie sobie poradzić, gdy się skaleczy lub sparzy.

Kucharz

1. Brał udział w służbie gospodarczej na wycieczce lub obozie.
2. Ułoży prawidłowo jadłospis i obliczy ilość potrzebnych produktów na dwudniową wycieczkę zastępu.

pu. Umie odróżniać świeże produkty od nieświeżych np. mięso, jaja, tłuszcz i zabezpieczyć je przed zepsuciem.

3. Sporządził spis ekwiwantu gospodarczego dla zastępu lub drużyny na jednodniową wycieczkę. Paktuje sprawnie produkty i sprzęt gospodarczy. Umie czyścić naczynia.

4. Zbuduje przynajmniej dwie różne kuchnie polewo dostosowane do terenu i zabezpieczy je przed deszczem. Zna zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

5. Przyrządził smażnicę i czysto obiad z trzech dań dla siebie i towarzysza na zbudowanej przez siebie kuchni. Zna sposoby szybkiego gotowania przynajmniej 2 potraw oraz sposób przyrządzania 3 potraw bez gotowania.

6. Przygotuje gorącą potrawę bez posługiwania się naczyniami kuchennymi (np. rybę w liściach, ciasto na kiju pieczone, jaja, jabłko lub ziemniaki itp.).

7. Pomaga w domu w gospodarstwie. Przynajmniej raz samodzielnie przygotował gotowany posiłek dla domowników.

W POLU I W LESIE...

Ogrodnik

1. Brał udział wraz z zastępem lub drużyną w założeniu albo pielęgnacji kwitnienia czy zieleńca.

2. Umie posługiwać się ogrodniczymi pazurkami, grabiami i konewką.

3. Zna 10 gatunków roślin ozdobnych.

4. Wyhodował roślinę ozdobną w doniczce albo na grządce.

5. Zbierał nasiona lub cebulki roślin, wie, jak je przechowywać przez zimę.

Rolnik

1. Razem z zastępem lub drużyną hodował wybraną w porozumieniu z miejscowym agronomelem roślinę uprawną np. kukurydzę, soję, dynię oleistą itp.

2. Używał na swoim polu dobre plony.

3. Wie, jakie odmiany roślin szczególnie nadają się do uprawy w jego okolicy. Opowie o ich znaczeniu w gospodarce.

4. Był na wycieczce we wzorowym gospodarstwie rolnym, POM-ie itp. Zna maszyny rolnicze.

5. Korzystał z pracy na uprawianej grządce z pomocy ksiązek lub z rady fachowców (agronomów, przeduczących rolników itp.).

6. Zwidział wystawę rolniczą, brał udział w przygotowaniu wystawy pionów lub „święcie zbiorów” w swojej szkole.

Sprawnego „zielonego frontu”

1. Wraz z zastępem lub drużyną brał udział w walce o wysokie plony zbiorów: wybierał kamienie z pól, niszczył chwasty, tępił owady-szkodniki itp.

2. Ofiarował szkole pamiętki z „zielonego frontu” — złożył ciekawe okazy przyrodnicze, zebrał kolekcję owadów-szkodników, sporządził zielnik chwastów, lub oświadczył o rozwoju rośliny uprawnej.

3. Zna najważniejsze rośliny uprawne w swojej okolicy. Wie, jakich one mają wrzógów.

4. Był na wycieczce we wzorowym gospodarstwie rolnym, POM-ie lub rolniczej placówce naukowej. Opowie, jak maszyny ułatwiają pracę rolnikom.

Przyjaciel lasu *

1. Był na harcurskiej wycieczce w lesie.

2. Wraz z zastępem lub drużyną zbierał „skarbę lesne”, np. jagody, grzyby, szyszki, żołędzie itp.

3. Zna najczęściej spotykane drzewa i krzewy leśne. Rozpozna je, ich liście i korę. Odnajdzie w lesie przynajmniej jedną roślinę jadalną.

4. Podpatrywał życie mieszkających lasu. Opowie o tym, co zauważył.

5. Razem z zastępem ułożył 10 prawideł zachowania się w lesie. Potrafi wyjaśnić innym ich znaczenie.

Leśnik

1. Brał udział w sadzeniu lasu i opiekował się szkółką drzewek leśnych, oczyszcza pasy przeciwpożarowe lub wykonywał inne prace leśne.

2. Był na leśnych wycieczkach harcurskich. Zna najczęściej spotykane gatunki leśnych drzew. Rozpoznaje wiek drzew. Wskazuje, gdzie można znaleźć grzyby, jagody, zielenie leśne. Nie zbłądził w lesie.

3. Wie, jakie niebezpieczeństwa grożą lasowi. Walczy z wrogami lasu, pomaga jego przyjaźniolom.

4. Był z zastępem lub drużyną w odwiedzinach u leśniczego. Chodził z nim na obchód. Dowiedział się, jak się prowadzi gospodarkę leśną.

5. Wypitł zwierzę (np. wiewiórkę, jastrzębia), umie wskazać jego legowisko (gniazdo).

6. Wraz z zastępem był kilka godzin w lesie podczas nocy (o zmierzchu lub o świcie). Obserwował zachowanie się jego mieszkańców.

7. Potrafi zachować się w parkach narodowych i rezerwatach. Zna rośliny będące pod ochroną.

8. Zna kilka gatunków zastosowania drewna w przemyśle. Opowie o znaczeniu lasów dla kraju.

Przyjaciel ptaków

1. Podpatrywał życie ptaków. Umie naśladować głos jednego ptaka. Rozpoznaje 5 gatunków ptaków po wyglądzie, po głosie i w locie.

Zdobywając sprawność w okresie zimy:

2. Zaoberwował, jakie ptaki przebywają u nas w zimie. Wie, jakie potrzebują pomocy.

3. Wraz z zastępem zbudował karmnik i wywiesił go w odpowiednim miejscu. Umie zabezpieczyć karmnik przed kółem.

4. Dokarmiał ptaki w zimie. Zna jadłospis ptasiej kuchni. Opowie o zwyczajach swoich stółowników.

Zdobywając sprawność w okresie wiosny:

2. Zaoberwował, jakie ptaki przylatują do nas na wiosnę. Wie, które z nich korzystają chętnie z domków budowanych przez człowieka.

3. Wraz z zastępem zbudował domek dla ptaków, wywiesił go w odpowiednim miejscu. Opowie o zwyczajach ptaka, którego obserwowal. Wie, jaki pożytek przynoszą ptaki.

* Jest to sprawność dla zuchów.

Opiekun zwierzyny

1. Brał udział przynajmniej w jednej akcji pomocy dla zwierzyny lub ptaków (np. kruszenie pokarmy śnieżnej dla ratownika kuropatki, zakładanie zastaw w karmnikach w czasie wielkich mrozów, walka z kłusownictwem itp.).

2. Zbudował wraz z zastępem paśnik dla zwierzyny lub karmnik dla ptaków, dokarmiał zwierzynę lub ptaki dobierając właściwy pokarm.

3. Obserwował życie zwierzyny i ptaków w zimie. Wie, które z nich potrzebują pomocy człowieka.

4. Zna ścieżki, którymi w jego okolicy chodzi zwierzyzna. Rozpoznaje tropy zwierzyny i ptaków.

Wodniak

1. Brał udział w pracach związanych z umocnieniem brzegów rzeki lub jeziora, oczyszczaniem dna, urządzeniem kąpieliska lub naadrzeźniami umywalki.

2. Poznał dwukilometrowy odcinek najbliższej rzeczki. Zna „jej zwyczaje” (zmiany koryta, wylewy itp.). Umie zmierzyć szerokość i głębokość, szybkość prądu, masę wody przepływającej w ciągu minuty.

3. Zna mieszkańców najbliższej rzeczki, jeziora, lub stawu. Podpatruje, gdzie najczęściej przebywają ryby, żużel i inne zwierzęta wodne. Urządza akwarium.

4. Umie łowić ryb na wędkę. Brał udział w zawodach rybackich w zastępie lub drużynie. Przyrządził potrawę rybną w warunkach polowych.

5. Sprządził wędkę lub inny sprzęt przydatny do zajęcia nad wodą.

6. Przestrzega przepisów wędkarskich oraz przepisów bezpieczeństwa nad wodą.

PRZY HARCERSKIM OGNISKU

Śpiewak

1. Umie przynajmniej 5 piosenek (w tym harcurską, ludową, pionierską).

2. Zna tekst hymnu narodowego, Międzynarodówki i Hymnu SPMD i umie je śpiewać.

3. Poprowadził w zastępie dwie zabawy lub dwie gry ze śpiewem.

4. Brał udział w inscenizacji piosenki lub w występie śpiewaczym na ognisku albo wycieczni harcurskiej.

Pieśniarz

1. Jest pierwszy do śpiewu na zbiorach i wycieczkach.

2. Zna przynajmniej 10 piosenek (harcurskie, pionierskie, ludowe, polskie i innych narodów, oraz pieśni rewolucyjne).

3. Ma swój śpiewnik, w którym zapisuje słowa nowych piosenek. Jednej z nich nauczył zastęp lub drużynę.

4. Poprowadził na zbiorce gry i zabawy ze śpiewem.

5. Przygotował ze swoim zastępem lub drużyną inscenizację piosenki albo występ śpiewczy na ognisku lub wycieczce.

sło lub wyciecznicę pieśni czy też na wycieczni harcurskiej.

6. Opowie historię powstania wybranej pieśni (np. „Mazur kajdaniarski”, „Marysiańska”, „Warszawianka” itp.).

7. Był na koncercie lub słuchał koncertu przez radio. Wie, co to jest opera. Wyliczy trzech kompozytorów polskich.

Tancerz

1. Tańczy polkę, walca i jeden polski taniec ludowy.

2. Zna dwie zabawy z tańcem.

3. Brał udział w harcurskiej zabawie. Na zabawach nie stoi pod ścianą.

4. Występował przynajmniej raz w tańcu na wycieczni harcurskiej lub ognisku, przygotował swoje stroje do tańca.

Wodzirej

1. Jest pierwszy do tańca na zbiorach i zabawach. Ładnie tańczy tańce towarzyskie.

2. Zna podstawowe kroki i figury kilku tańców ludowych. Nauczył kolegów jednego z nich.

3. Przewodził w tańcu na zabawie lub ognisku: prowadził korowód, walcząca figurowego lub występ tanceczny.

4. Brał udział w organizowaniu balu harcurskiego lub zabawy dla młodszych dzieci.

5. Rozpoznaje stroje ludowe różnych regionów. Zna stroje i tańce swego regionu.

Aktor

1. Ładnie czyta głośno. Powie z pamięci swój ulubiony wiersz.

2. Brał udział w występie na ognisku, wycieczni, w „zielonym teatrze”, teatryzki ciemli lub kukielce.

3. Pilnie uczył się na próby. Brał udział w przygotowaniu dekoracji i strojów.

4. Przygotował ze swoim zastępem inscenizację piosenki lub bajki, pantomimę, scenę z życia harcurskiego itp.

Kukielkarz

1. Brał udział w przygotowaniu przedstawienia kukielki lub teatryzki cieni: grał rolę i poruszał kukielkę, czy też urządzał scenę i przygotował dekorację, albo założył instalację oświetlową itp.

2. Zna przynajmniej trzy sposoby robienia kukielki („paczki”, „na patyku”, „laryzmk” itp.). Umie wykonać główkę kukielki z masy papierowej.

3. Sam wykonał i ubrał przynajmniej jedną kukielkę lub wyciął trzy postaci do teatryzki cieni.

Reżyser

1. Brał udział w przygotowaniu przedstawienia kukielkowego, ogniska lub wycieczni; w ułożeniu programu, w doborze tekstów, ról, w próbach. Wie, co to jest monolog, dialog, pantomima, żywy obraz, co to

2. Sporządził proste stroje i dekoracje z tego, „co jest pod ręką”. Zna różne sposoby robienia kartony i oświetlenia sceny (żywa kurtyna, kurtyna z koca itp.) Potrafi wywoływać efekty dźwiękowe np. (deszcz, strzał, idącego pociągu itp.).
3. Obmyśli strój i ucharakteryzuje dowolną postać do przedstawienia, np. marynarza, królowej, rycerza, smoka, lub przygotuje kukiełkę do teatryku.

Dobosz

1. Gra na werblu. Utrzymuje w porządku i poszanowaniu swój instrument.
2. Umie podawać tekst do marszu. Przynajmniej raz grał na defiladzie lub podczas capstrzyku i przemarszu.
3. Gra na werblu harcerskie sygnały: „Bacność”, „Spocznij”, „Zbiórka”, „Sztandarowi, czesć”, „Marsz”.
4. Wybije na werblu rytm znanej piosenki.

Trebacz

1. Gra na fanfarze. Utrzymuje w porządku i poszanowaniu swój instrument.
2. Gra sygnały harcerskie: „Bacność”, „Sztandarowi czesć”, „Zbiórka”, „Podbudka poranna”, „Sygnał do snu”, „Marsz”.
3. Przynajmniej 3 razy grał podczas zbiórki drużyny, na uroczystości harcerskiej lub innej.

Grajek

1. Grał w harcerskiej orkiestrze (na grzebieniu, na organkach, na petelni, na butelkach itp.) lub przegrwał w zbiorach, wycieczkach na jakimś instrumencie (organki, mandolina, akordeon itp.).
2. Utrzymuje w porządku swój instrument.
3. Rozpoznaje rytm marsza, polki, walc, mazura itp. Wystrzuka rytm znanej piosenki.
4. Potrafi rozpoznać po brzmieniu najczęściej spotykane instrumenty: skrzypce, fortepian, akordeon, mandolina, flet.

Zdobnik

1. Brał udział w przygotowaniu dekoracji na zabawę lub poczęstak w drużynie, w urządzaniu izby lub kąpienia harcerskiego w klasie.
2. Umie przyrządzić farbę klejową, klej mączny, wie, jak się robi przeproszkanie. Wykona ładny napis, ze stawia właściwe kolory.
3. Wykonał dla domu lub drużyny ozdobny przedmiot: serwetkę, ramkę do obrazka, rysunek lub afisz, książeczkę obrazkową dla dzieci itp.
4. Narzysze z pamięci lilijkę harcerską. Zna herby województw. Rozpoznał przynajmniej trzech pionierskie. Zna stroje ludowe przynajmniej trzech dzielnic kraju.
5. Zebrał wozny zestaw ludowej, rysunki lub fotografie pięknych budowli albo obrazów.
6. Był na wystawie lub zwiedził w muzeum dzieła sztuki lub oglądał albumy z reprodukcjami dzieł sztuki itp.
7. Zna nazwiska trzech polskich malarzy lub rzeźbiarzy.

Kronikarz

1. Przynajmniej „przez miesiąc” opiekował się kroniką zastępu lub drużyny, albo gazetką harcerską.
2. Napisał notatkę lub dostarczył zdjęcie własnej roboty, narysował rysunek lub ozdobił kronikę (gazetkę).
3. Umie ładnie napisać tytuł do kroniki czy też gazetki ściennej.
4. Brał udział w przygotowaniu zbiorów lub apelu „żywej kroniki” na temat wycieczki lub ciekawego wydarzenia z życia drużyny. Przygotował wraz z innymi nudycję dla szkolnego lub terenowego radia-wyżera.

Przyciel książek

1. Pomagał w bibliotece szkolnej lub gromadzkiej. Parządkował książki. Wypełniał katalogi. Dźwierał przy wypozyczeniu książek. Przygotowywał plakat o nowych książkach lub sporządził katalog obrazkowy.
2. Umie ładnie okładać książki. Podkleił lub żeszycie zniszczoną książkę. Zrobił zakładkę lub sporządził pokrowiec na książkę.
3. Ma wpisane w zeszycie katalogu swoje książki, przechowywane w porządku. Stara się z własnych chętności powiększyć swoją biblioteczkę.
4. Opowiedział kolegom na zbiorze treści ciekawej książki i ładnie odczytał wybrany wyciątek albo brał udział w wieczornicy czytelniczej. Zna kilka gier literackich.
5. Wymieni kilka tytułów książek ulubionego autora lub książek na interesujący go temat, np. powieści historyczne, opowiadania o zwierzętach itp.
6. Pozyskał nowego członka wypożyczalni szkolnej lub gromadzkiej, albo zachęcił do kompletowania własnego księgozbioru.
7. Wie, jak powstaje książka. Wymieni wydawnictwa, które wydają książki dla dzieci i młodzieży.

HARCERZ TO POTRAFI

Sobieradzek *

1. Dba o swój strój harcerski. Umie go uprasować, przyszyje guziki, wyczerści plamy. Czysta buty i ceruje szpatełki. Sprawnie zapakuje swój ekwipunek wycieczkowy.
2. Umie szyć prostym ścięciem i obrobić.
3. Potrafi trzema uderzeniami wbić gwóźdź w deskę. Umie wyciągnąć z butelki wepchnię do środka korek. Wyczerści do polysku szybę lub lustro.
4. Pościelił po żołniersku łóżko „w kostkę”. Ładnie sprzątnął izbę.
5. Upiereze chustkę do nosa, szkapety lub koszulę gimnastyczną itp.
6. Rozpalł ogień w piecu lub pod kuchnią. Wysuszył mokre buty.
7. Zapakuje paczkę i nada na pocztę list.
8. Potrafi korzystać z telefonu.

* Jest to sprawność dla uczniów.

Sprawne ręce

1. Sprawnie pługuje się młotkiem, obcażkami i śrubokrętem. Umie wbić gwóźdź w ścianę, wkręcić śrubkę w drzewo.
2. Wykonuje proste prace, naoszyje nóż, wymieni przepaloną żarówkę, założy baterię do latarki, naoliwi zamek itp.
3. Zbiera i przechowuje w porządku rzeczy, które mogą się przydać: sznurek, drut, szpulki od nici, szmaki. Zrobi z tych materiałów zabawkę (np. bączka ze szpulki) lub pożyteczny przedmiot (świećkę do pilki).
4. Zrobi na poszekaniu 3 zabawki z papieru. Przyrządzi klej do papieru.
5. Razem z zastępem wykonał dla drużyny lub szkoły pożyteczny przedmiot, np. półeczkę do kwiatów, wycieraczkę do nóg itp.
6. Był z zastępem przynajmniej na jednej wycieczce w wsiaracie, gdzie pracują maszyny (np. w tartaku, stolarni itp.).

Majster do wszystkiego

1. Wykona z papieru i tektury użyteczny przedmiot: notes, pudełko, kubek wycieczkowy, ramkę do obrazka itp. Umie kleić papier i tekturę.
2. Zna sposoby czyszczenia szkła i metali, konserwowania skóry i klejenia drzewa. Ręperował zabawki, sprzęt domowy, pomoce szkolne lub sprzęt sportowy.
3. Upiereze szybko reznik, koszulkę gimnastyczną itp. Ufarbuje domowym sposobem materiał. Wyrabi plamy z tuszcu, stearyny, atramentu, owoców. Wie, czym zmyć ślady farby olejnej i smaru.
4. Umie szyc na maszynie ręcznej i nożnej — był na wycieczce w zakładach gdzie pracują maszyny.

Chemik—czarodziej

1. Brał udział w przygotowaniu harcerskiego wieczoru „czarodziejskiej chemii” lub „wieczoru magicznego”.
2. Zna przynajmniej 5 sztuk i wykona je na zbiorze zastępu np. czarodziejskim młotkiem przywróci kolor smieszanej wstążce, pokaze, jak szybko rosną sztuczne kwiaty w szklance i inne.
3. Umie zbarwić na różne kolory płomyń ogniska, zrobić pochodnie lub ogień sztuczne na choinkę. Przestrzega zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
4. Umie wywabić z ubrania plamy z atramentu, tuszcu, owoców. Potrafi zmyć z rąk smołę i farbę olejną.
5. Wie, jakie znaczenie ma węgiel dla przemysłu chemicznego.

Łącznościowiec

1. Polnił w drużynie lub obozie harcerskim służbę łączności. Nada i odbierze depeszę znakami Morse’a (stukając lub za pomocą brzęczyka) z szybkością 30 znaków na minutę.
2. Wykonał dla drużyny przynajmniej jedno proste urządzenie sygnalizacyjne, np. działający model telegrafu, przyrządek do sygnalizacji światłem, instalował telefon polowy itp.

3. Umie obsługiwać urządzenia radiotelegraficzne, np. uruchomi odbiornik radiowy z adapterem lub mikrofonem itp.
4. Zwiedził poczę. Poznał działanie aparatu telegraficznego, zna zasady dziaania centrali telefonicznej.
5. Zna różne sposoby łączności i sygnalizacji (radar, kod, znaki kolejowe, radio), opowie o pich coś ciekawego.

Mechanik

1. Wykona razem z kolegami proste urządzenie mechaniczne (np. przyrządek do automatycznego zamknięcia drzwi, łapka na myszy, wyciąg do studni itp.). Skonstruuje zabawkę mechaniczną (ruchomy wiatrak, model kolejki linowej) na bloczkach, traktor z napędem gumowym itp.).
2. Rozłoży i złoży rower.
3. Zna podstawowe rodzaje napędów.
4. Naprawił lub konserwował proste urządzenia mechaniczne, np. uszczelnil kran, zreperował zamek przy drzwiach lub klódce, młynkę do kawy czy maszynkę do mięsa, pomógł w oczyszczeniu maszyny: rolniczych, samochodów, traktorów itp.
5. Brał udział w wycieczce zastępu do zakładu mechanicznego (POM, tartaku, garażu samochodowego, mechanicznej kucy, stolarni lub ślusarni itp.) i poznał tam maszyny.
6. Zna zasady higieny i bezpieczeństwa pracy. Wie, jak zachować się przy maszynie w ruchu.

Konstruktor

1. Wykonał razem z kolegami pożyteczny przedmiot lub urządzenie, np. zbudował przenośny teatryk kukiełek, przeprowadził instalację dźwiękową na boisku, budował urządzenie sportowe, sporządził umebowanie do namiotów lub „zielonej świetlicy”, skonstruował sprzęt dla przedszkolaków, jak: nosidła, taczkę, składaną taborety i inne.
2. Umie pilnować i gładzić deski, kleić i zbić dyktę, utrwalać i farbować powierzchnie drewna. Sprawnie posługuje się młotkiem, obcażkami, śrubokrętem, świdrem i dłutem.
3. Potrafi ciąć cienką blachę i drut, umie lutować, zna sposoby cięcia szkła.
4. Wie, co to jest obwód elektryczny. Naprawi przewod elektryczny, umie założyć bezpieczniki, oprawkę do lampy, wyczełki itp.
5. Sporządził latawice i brał udział w zawodach latawcowych lub zbudował model szkatulnicy i brał udział w zawodach modeli pływających.
6. Przy wszystkich pracach przestrzega przepisów bezpieczeństwa i porządku, oszczędza materiał i narzędzia. Wie, jak zachować się w przypadku zranienia, porażenia prądem lub powstania pożaru.
7. Przeczytał przynajmniej jedną książkę techniczną lub czytuje czasopisma techniczne. Opowie o ciekawym wynalazku.

PRZYJACIELE NAJMŁODSZYCH

Opiekun dzieci

1. Jest przyjacielem młodszych dzieci. Organizował z młodszymi dziećmi gry i zabawy w szkole, w domu,

na podwórku, albo pomagał w dziecinu lub przed-szkolu.

2. Zna przynajmniej 5 gier ruchowych, 5 zabaw ze śpiwem, 5 innych gier świetlicowych.

3. Ładnie opowie dziecinu bajkę. Zna przynajmniej 5 bajek.

4. Wykonał samodzielnie zabawę dla dzieci.

5. Razem z zastępem lub drużyną urządził zabawę dla dzieci, wieczór bajek, przedstawienie, ognisko lub inną imprezę.

6. Dbą o czystość dzieci i chroni je przed niebezpieczeństwem.

W SŁUŻBIE ZDROWIA

Pionier zdrowia

1. „Żyje w przyjaźni” z wodą, mydłem i szczotką do zębów.

2. Przedstawi w rysunkach lub zainicjuje „Dzień zdrowego człowieka”. Opowie o swoim rozkładzie dnia.

3. Przynajmniej przez miesiąc wietrzył codziennie klasę lub wietrzył izbę, w której sypia. Wyjaśni, dlaczego to jest konieczne.

4. Brał udział w porządkowaniu szkoły lub wspólnie z kolegami wykonał kosz na śmiecie, wycieraczkę do butów, miotłę itp.

5. Wie, jak się trzeba ubrać na wycieczkę. Umie suszyć buty.

6. Potrafi opatrzyć skaleczony palec, stłuczone kolano i zatamować krew z nosa.

Sanitariusz

1. Pełni służbę sanitarną na wycieczce zastępu lub drużyny. Wie, jakie środki opatrunkowe trzeba ze sobą zabrać, zapakuje je odpowiednio.

2. Zna numer telefonu pogotowia ratunkowego, adres najbliższego lekarza i najbliższej placówki służby zdrowia (środek zdrowia, przychodnia lekarska).

3. Potrafi zarządzić w wypadku omdlenia i krwotoku nosa.

4. Opatrzy i zabandażuje skaleczone. Wie, co to jest opatrunek jałowy.

5. Zarządzi w wypadku stłuczenia, starcia nóg.

6. Zna i przestrzega przepisy zdrowia, na wycieczce umie regulować tempo marszu, organizować odpoczynek. Wie, kiedy i jaką wodę można pić na wycieczce. Zna zasady bezpieczeństwa kąpieli.

Ratownik

1. Pełni służbę sanitarną na parodniowej wycieczce lub obsługując apteczkę w szkole czy na kolonii.

2. Zna skład polowej apteczki zastępu i umie się nią posługiwać.

3. Wykonał torbę sanitarną, urządził apteczkę podręczną w szkole lub w domu.

4. Umie zatamować krwotok z rany na ręce lub nodze, rozróżnia krwotoki żyłny i tętny. Wskazuje miejsce uszki tętnic.

5. Potrafi zarządzić w wypadkach: odmrożenia, udaru słonecznego, utonięcia, porażenia prądem elektrycznym, czy piorunem.

6. Stosuje sztuczne oddychanie dwoma sposobami. Wie, jak gasić płonące ubranie.

7. Unieruchomi złamaną lub zwichniętą kończynę. Umie przenieść chorego różnymi sposobami.

8. Potrafi wezwać lekarza, przygotuje co potrzeba na jego przybycie.

9. Zna przepisy przeciwpożarowe i ruchu ulicznego. Dbą o ich przestrzeganie.

Higienista

1. Gdziekolwiek się znajdzie, dba o przestrzeganie przepisów higieny. Wyjaśni znaczenie czystości, powietrza i słońca dla zdrowia.

2. Zna sposoby walki z chorobami zakaźnymi. Wie, jak im zapobiegać.

3. Brał udział ze swoim zastępem przynajmniej przez miesiąc w pracach posterunku IPCK, w porządkowaniu szkoły i otoczenia, dyżurował w kuchni czystości, obsługiwał apteczkę lub pomagał lekarzowi przy badaniach.

4. Umie urządzić w izbie kąpek chorego.

5. Wspólnie z innymi wykonał jakieś urządzenie higieniczne w domu, w szkole, na kolonii lub wycieczce np. wieszak na ręczniki, prysznic lub umywalkę, dół na odpady, kosz na śmiecie itp.

6. Brał udział w pokazie zdrowia, albo w przeprowadzeniu konkursu czystości w młodszych klasach, przygotował gazetkę lub plakat zdrowia itp.

7. Potrafi wytłumaczyć, dlaczego harcerz nie pije alkoholu i nie pali tytoniu.

SILNI I SPRAWNI

Eskimos

1. Lubi się bawić na śniegu i lodzie.

2. Jeździ na nartach lub na łyżwach. Zna kilka zabaw na sankach, nartach lub łyżwach itp.

3. Brał udział w wycieczce narciarskiej lub w grze zimowej zastępu.

4. Rozróżnia kilka tropów na śniegu, np. konia, psa, krowy, kury, wrony, zajaca itp.

5. Uplei bałwana. Razem z zastępem zbuduje domek ze śniegu.

6. Umie się ubrać na każdą zimową pogodę. Utrzymuje w porządku i potrafi ususzyć buty.

7. Wie, jak się ustrecze od przemarznięcia i odmrożenia.

Skoczek

1. Przebiegnie 1 km, krokiem harcerskim w 8 minut.

2. Trafi piłeczkami (szyskami lub kamkami) do tarczy o średnicy 75 cm z odległości 10 kroków prawą ręką 6 razy na 10 rzutów, lewą ręką, z odległości 5 kroków 3 razy na 10 rzutów.

3. Umie skakać przez skakankę w miejscu i w biegu, oraz wykonać „skok barani”.

4. Kręci sprawnie „szczurą” i wywiadko przy zabawach skocznych.

5. Przeskoczy z rozbiegu rów o szerokości 1 metra.

6. Pomagał w uporządkowaniu biegną lub skoczn.

Mistrz boiska

1. Zorganizuje 3 gry ruchowe na boisku.

2. Gra w „cztery ognie” oraz w „piłkę graniczną-bramkową”.

3. Wyznaczy boisko do „czterech ognii”.

4. Brał udział przynajmniej trzy razy w grze „kwadrant”, umie podbić płaskim pałaniem piłeczkę.

5. Brał udział w rozgrywkach między zastępami lub drużynami w jednej z podanych gier.

Lucznik

1. Wykonał własnoręcznie luk i strzałę. Nazwie poszczególne ich części. Wie, jak upleść słomiankę do tarczy.

2. Zna przynajmniej jedną grę z lukiem i przeprowadzi ją w swoim zastępie np. „polowanie na niedźwiedzia”.

3. Brał udział w harcerskich zawodach luczniczych lub startował w konkurencji luczniczej harcerskich i gryzackich, albo w harcerskich marszach patrolowych.

4. Zna przepisy bezpieczeństwa i stosuje je w czasie strzelania.

Kolarz

1. Dobrze jeździ na rowerze, umie prawidłowo zamocować bagaż.

2. Brał udział przynajmniej w trzech wycieczkach rowerowych przejeżdżając 60 km. Zna zasady turystycznej jazdy.

3. Rozróżnia znaki drogowe i przestrzega przepisy ruchu drogowego.

4. Zna mechanizm roweru, umie czyścić rower, dokonywać drobnych napraw, zakleić dziurę w dęcie.

5. Potrafi posługiwać się mapą. Brał udział w wyznaczaniu marszruty wycieczki rowerowej.

6. Wymieni najlepszych kolarzy Polski. Opowie o Węsięgu Pokoju.

7. Brał udział w rajdzie rowerowym.

Piłkarz

1. Brał udział w rozgrywkach między zastępami lub między drużynami w piłce ręcznej 7-osobowej.

2. Potrafi grać przynajmniej w dwóch grach np. w palanta, siatkówkę, koszykówkę, cztery ognie, piłkę nożną.

3. Przeprowadzi w zastępkach kilka zabaw lub gier ruchowych z użyciem piłki.

4. Wyznaczy boisko do jednej ze znanych gier.

5. Umie napompuwać i zasnurować piłkę oraz konserwować ją.

6. Dowolnym sposobem zrobił piłkę dla siebie lub młodszych dzieci.

Pływak

1. Przepływa dowolnym sposobem wyznaczoną odległość (15 m dla 11 — 12 lat i 25 m dla 13 — 14 lat).

2. Zna przynajmniej dwie zabawy w wodzie i jedną z nich przeprowadził w swoim zastępie czy drużynie.

3. Umie rozpoznać miejsce nadające się do kąpiel, wie, jak powinno być oznaczone.

4. Potrafi obliczyć szybkość prądu rzeki i zmierzyć jej szerokość przynajmniej jednym sposobem.

5. Zna i stosuje zasady higieny i bezpieczeństwa przy pływaniu.

6. Wie, jak się ratuje tonącego. Umie zastosować sztuczne oddychanie.

Saneczkarz

1. Umie zjeżdżać na sankach, wymiając przeszkody.

2. Potrafi idąc z łagodnych pochyłości trafić do celu, stać na sankach, podnosić podczas jazdy leżące przedmioty.

3. Budował wraz z zastępem lub drużyną tor saneczkowy.

4. Brał udział w kulgiju saneczkowym lub w wycieczce saneczkami, zorganizowanej przez drużynę lub zastęp.

5. Potrafi odpowiednio ubrać się na saneczki i zabezpieczyć się przed odmrożeniem.

6. Zna zasady bezpieczeństwa na torze (zbożu) saneczkowym.

7. Potrafi unieruchomić nogę i przetransportować na sankach chorego.

8. Brał udział w harcerskich zawodach saneczkowych.

Łyżwiarz

1. Potrafi przebiec na łyżwach dystans 200 m (dzieciątka), 300 m (chłopcy). W czasie jazdy wykona następujące ćwiczenia: przekładanie w przód i w tył, skok przez małą przeszkodę, np. gałązkę, rękawiczkę, zatrzyma się na sygnal.

2. Brał udział w harcerskich zawodach łyżwiarских, przynajmniej w jednej konkurencji.

3. Przygotował wraz z zastępem lodowisko lub porządkował ślizgawkę.

4. Zorganizuje zabawę na lodzie.

5. Zna sposoby konserwowania łyżew i butów.

6. Potrafi odpowiednio ubrać się idąc na lód i wie, jak zachować się w wypadku odmrożenia.

Narciarz

1. Brał udział w wycieczce narciarskiej swego zastępu lub drużyny.

2. Wykona prawidłowo zwrot w tył, podchodzi z kijówkami, jodełką i schodkowaniami.

3. Potrafi wykonać zjazd pod bramkami z kijówkami lub między trzema chorągiewkami (zmiana kierunku), z kulką śnieżną na dłoń.

4. Przejedzie na nartach 5 km w terenie płaskim.

5. Zna sposoby hamowania: płuzenie, ześlizg.

6. Umie konserwować sprzęt narciarski i wykonać drobne naprawy, np. doposażenie wiązań, wykonanie kijków itp. Dobierze odpowiedni smar i nasmaruje narty.

7. Potrafi właściwie ubrać się do jazdy na nartach i zabezpieczyć się przed odmrożeniem.

8. Wie, co to jest siałom, konkurencja alpejska, zna nazwiska czołowych polskich narciarzy.

Lekkoatleta

1. Uzyska hormy przewidziane regulaminem oznaki BSO po kładce danej kategorii wieku w:

- biegu na 60 m,
- skoku w dal,
- skoku wzwyż,
- rzucie piłeczką.

2. Zna przynajmniej dwie gry sztafetowe i umie je zorganizować w zastępie.

3. Zrezygnuje pokonując przeszkodę terenową: np. przejdzie po kładce, przeskoczy rów szerokości 1,5 m, skoczy z urwiska 1,2 m.

4. Brał udział w budowie boiska dla drużyny lub budowie takich urządzeń sportowych jak: skocznia, stojaki do skoków, tor przeszkód, wykonał własnoręcznie dla zastępu piłeczkę sztafetową, piłkę itp.).

5. Umie przygotować bieżnię, skocznię i rzutnię do zawodów.

6. Zna nazwiska przynajmniej 3 mistrzów sportu lekkoatletycznego.

Akrobata

1. Uprawia codziennie gimnastykę poranną. Zna zasady muzyki harcerskiej.

2. Umie chodzić na szczydach.

3. Przeskoczy przy użyciu kijów rów szerokości ponad 1,5 metra, przejdzie prodem i tyłem po równoważni wysokości 60 cm. Wykona prawidłowy przewrót w przód i w tył. Wejdzie na drzewo za pomocą linki.

4. Nauczył swój zastęp przynajmniej jednej wesołej gry bieżnej, skocznej lub rzutnej.

5. Wykona z kolegami swojego zastępu prostą piramidę.

**ZWIĄZEK HARCESTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCESTWA****SPRAWNOŚCI ZUCHOWE CZĘŚĆ I**

(załącznik do punktu 1.1. d. rozkazu Naczelnika Harceństwa L. 3/57 z dnia 25 stycznia 1957)

**CYKL I: CIEKAWI LUDZIE I CIEKAWE
INSTYTUCJE****Aktor**

1. Nie wstydzi się występować na „scenie”, jest karny, nie obraża się na reżysera.

2. Brał udział w przedstawieniach lub pokazach. Ułożył sam i odegrał rolę przed drużyną bądź pomagał w przygotowaniu przedstawienia kukielkowego.

3. Brał udział w układaniu inscenizowanych zagadek i szarad.

4. Wykonał coś potrzebnego do przedstawienia: brode, wasy, czapkę, kukielkę, (supelki, jarzynki, kostium) lub pomógł w przygotowaniu dekoracji.

5. Powie z pamięci wiersz, ładnie przeczyta wybrane przed siebie opowiadanie lub opowie bajkę.

U w a g a :

Sprawność aktora zdobywają zuchy równoległe z innymi sprawnościami. W ramach tej sprawności powinniśmy organizować pokazy, kominki itp. na tematy związane z równocześnie realizowanymi sprawnościami np. kolejarza, eskimosa, przyjaciela ptaków, „Aktora” należy zdobywać w czasie realizacji innych cykli.

Kolejarz

1. Nie zapomina o swoich obowiązkach, dokładnie wykonuje powierzone mu zadania.

2. Zwidzieli stację kolejową. Poznał różne urządzenia kolejowe jak semafor, zwrotnice, połączenia szyn, latarnie, zna kilka kolejowych znaków i sygnałów. Opowie o życiu kolejarza.

3. Podróżował pociągiem. Umie kupić bilet, Wie jak

się zachować w podróży. Sporządził rozkład jazdy kilku najważniejszych pociągów do różnych miejscowości.

4. Umie wskazać drogę do stacji kolejowej.

5. Wykonał model urządzenia kolejowego lub to, co mu jest potrzebne do zabaw w kolejarza. Umie naśladować odgłosy jadącego pociągu (w górę, w dół, przez most).

Strażak

1. Zawsze gotów spieszyc na wezwanie.

2. Był w remizie strażackiej, wie czym gasić ogień i zna sygnały alarmowe (syrena, gong).

3. Z ogniem obchodzi się ostrożnie i wie jak zapobiegać pożarom. Umie gasić płonące na kims ubranie.

4. Potrafi prawidłowo chodzić po drabinie, zejść po linie z wysokości 2 m. Umie podawać wodę w łańcuchu, przeskoczy przez małe ognisko.

5. Bawił się w strażaka. Sam zrobił kask i toporek strażacki, pomagał w wykonaniu turnika.

Listonosz

1. Nie czyta cudzych listów. Nie gubi powierzonych mu rzeczy. Pamiętą o załatwianiu spraw, o które się go prosi.

2. Był na poczcie, przyglądał się pracy pocztowców, rozmawiał z listonoszem.

3. Umie zaadresować i nadać list, paczkę, wysłać depeszę lub zatelefonować. Znajdzie wskazaną osobę wg adresu.

4. Opowie jak powstało pismo i umie napisać list pismem obrazkowym własnego pomysłu. Wymyśli ciekawą historię o listonoszu.

5. Bawił się w listonosza i przygotował sobie wyszko, co mu było do zabawy potrzebne. Zrobił, coś by ułatwić pracę listonoszowi.

6. Zbiera znaczki pocztowe i umie się z nimi obchodzić.

Lotnik

1. Jest odważny jak lotnik. Wykaże się odwagą w różnych ćwiczeniach i grach. Nigdy nie traci głosu.

2. Zna kilka historii lotniczych. Opowie o jednym ze sławnych lotników. Umie zaśpiewać piosenkę lotniczą.

3. Zna się na termometrze.

4. Chodzi po krawężniku i nie traci równowagi. Przejdzie przez wąską kładkę. Nie boi się skoczyć z wysokości 1/2 m z zamkniętymi oczami.

5. Zrobił model samolotu, spadochron z chusteczki, latające śmigło, latawiec itp. Brał udział w zawodach latawców w zastępie.

**CYKL II: W LESIE, NAD WODĄ, W POLU,
NA ŁĄCE.****Ptasi opiekun**

1. Opiekuje się ptakami i nie pozwala czynić im krzywdy.

2. Potrafi pociąć pięd ptaków po wyglądzie, głosie i w locie. Zaoberwował, które z nich przebywają u nas w zimie, a które odlatują do ciepłych krajów.

3. Wrzaz z drużyną zbudował karmnik lub ptasi domek (skrzynkę lęgowa).

4. Zna jadospis ptasiej kuchni i zwyczaje ptasich stółowników, dokarmia ptaki zimą, lub opiekuje się wiosną ptasim domkiem.

5. Opowie o jakimś pożytecznym ptaku, którego obserwował, naśladowuje jego głos.

Przyjaciel lasu

1. Wie, jak zachować się w lesie.

2. Był na zuchowej wycieczce w lesie.

3. Wrzaz z drużyną zbierał „skarby leśne” np. jagody, grzyby, szyszki, żołądźcie itp.

4. Zna najczęściej spotykane drzewa i krzewy leśne. Rozpoznaje ich liście i korę. Odnajduje w lesie przynajmniej jedną roślinę jadalną.

5. Podpatrywał życie mieszańców lasu i rozmawiał z leśnikiem. Opowie o tym co widział i słyszał.

6. Ułożył kilka prawideł zachowania się w lesie. Potrafi wyjaśnić innym ich znaczenie.

Cykl III: ZAWSZE I WSZĘDZIE SOBIE RADZI**Porządniki**

1. Żyje w przyjaźni z wodą, mydłem i szczoteczka do zębów.

2. Przedstawił w rysunkach lub zainscenizuje „Dzień zdrowego człowieka”. Opowie o swoim rozkładzie dnia. 3. Przynajmniej przez miesiąc codziennie wietrzy klasę lub wietrzy izbę, w której spija.

4. Brał udział w porządkowaniu szkoły, izby harcerskiej, lub wspólnie z kolegami wykonał kosz na śmieci, wycieraczkę do butów, miotłę itp.

5. Potrafi opatrzyć skaleczony palec, sytuzone kolano i zatamować krwaw z nosa.

Wszędzielski

1. Ma oczy na „wszystko otwarte. Nie ciekawego nie ujędzie jego uwadze.

2. Był co najmniej na trzech wycieczkach zuchowych, potrafi zapamiętać przebyty drogę.

3. Zna dobrze swoją okolicę w promieniu 500 — 1000 m. Wie, gdzie najlepiej można się bawić.

4. Potrafi wskazać drogę do najbliższej poczty, posterunku MO, lekarza, apteki, stacji kolejowej i autobusowej.

5. Rozoznają ślady pojazdów, zna najważniejsze znaki wycieczkowe.

Człowiek zimy

1. Jest zahartowany, nie boi się mrozu.

2. Umie zjeżdżać na sankach. W czasie jazdy potrafi podnosić leżące przedmioty lub trafić śnieżką do celu.

3. Wie jak ustrzec się przed zmarznięciem i przezięnięciem, potrafi przetransportować chłodny na sankach.

4. Zna kilka zabaw na śniegu i lodzie. Brał udział w zawodach saneczkowych drużyny.

5. Pomaga słabszym; wozł male dzieci na sankach, pożyczka im swoje sanki, lub zrobił malcowi drewniane łyżwy.

Sobieradek

1. Nikomu nie sprawia kłopotu: pilnuje porządku, sam po sobie sprząta, dba o swoje ubranie.

2. Potrafi uprasować i wyczyścić ubranie, wysuszyć umiętlenię buty, szyc ściągciem prostym i obrębić, uszyć ubranie dla lalki (szczególnie dziewczęta), wbić gwóźdź w deskę trzema uderzeniami i wyciągnąć kołek z butelki.

3. Zawsze sam sobie radzi. Na wycieczce sprawnie zapakuje swój ekwipunek, przygotowuje jedzenie, pomoże w wybudowaniu szałasza. Zrobi sam jakiś przedmiot potrzebny do zabawy.

4. Wymyśli i opowie przygodę chłopca, czy dziewczynki, który wpadł w tarapaty dlatego, że nie umiał sam sobie radzić.

Majster-klepek

1. Chce umieć więcej niż umie. Wszystko co ciekawe — wszystko chciałby wiedzieć.

2. Był z drużyną na wycieczce w fabryce, POM-ie lub jechał samochodem obok kierowcy.

3. Umie wkreślić śrubkę w drzewo, wbić gwóźdź i wyciągnąć go przy pomocy obcęgow. Złożył baterię do latarki i wymienił żarówkę.

4. Zbiera i przechowuje w porządku rzeczy, które mogą się przydad (sznur, drut, szpulki od nici itd.) — wykoną z nich jakiś pożyteczny przedmiot.

5. Przyrządził klej i sporządził na poczekaniu trzy zabawki z papieru.

Cykl IV: WIELKIE PRZYGODY, SZEROKI ŚWIAT

Pan Twardowski

1. Jest odważny, nie boi się sam wejść do ciemnego pokoju, wie, że nie istnieją strachy.

2. Zna legendę o Panu Twardowskim, niektóre baśnie z tysiąca i jednej nocy i inne czarnoksiężskie historie.

3. Nauczył się kilku sztuk magicznych, zna proste sztuczki cyrkowe: żongluję 2 — 3 przedmiotami, utrzymam kij na palcu itp. Robi przedmioty „czarodziejskie” i sam przygotowuje się do swoich sztuczek, pokazywał je na zbiorze lub kominku zachowym.

4. Nie zaśmieje się pomimo rozśmieszania, „Zaklęty” zniechędzenie natychmiast.

5. Potrafi zmyć z rąk smołę, farbę olejną, wymienić kilka produktów powstających z węgla, piasku i gliny.

Eskimos

1. Tak jak Eskimos — nikomu nie odmawia pomocy.

2. Brał udział w „wyprawie polarnej” swojej drużyny oraz pomógł w jej przygotowaniu.

3. Ze śniegiem jest „za pan brat”. Umie się ubrać na każdą zimową pogodę, troszczy się o ubranie i buty, potrafi zbudować domek ze śniegu i ulepić balwana. Zna różne sposoby „rozgrzewania się” na mrozie.

4. Wie, jak żyją Eskimosi i opowie o ich życiu.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 25.1.1957 r.

8-1/57 INSTRUKCJA O ZDOBYWANIU I PRYZNANIU SPRAWNOŚCI HARCERSKICH

(Załącznik do punktu 1.1. b. Rozkazu Naczelnika L. 357 z dnia 25 stycznia 1957 r.)

Harcerz lub harcerka, której przyznano rozkazem drużyny najniższy stopień harcerski, ma prawo zdobywać sprawności wybrane według własnej ochoty. Ambicją każdego członka drużyny jest zdobycie różnych sprawności, które pomogą mu w harcerskiej pracy i przydadzą się w życiu.

Oznaki sprawności na rękawie munduru wskazują, że harcerz wykonał określone zadania, zdobył potrzebne umiejętności i gotów jest je stosować zawsze, gdy zajdzie tego potrzeba.

1. Przygotowanie do próby

1.1. Sprawności można zdobywać w drużynie harcerskiej zarówno w ciągu roku szkolnego jak i podczas wakacji na obozie, kolonii harcerskiej, obozie wędrownym.

1.2. Zdobycie sprawności składa się z dwóch części:

— przygotowanie do próby,
— próby końcowe.

1.3. Do zdobycia sprawności harcerz może się przygotować na zbiorach, podczas zajęć w Domu Harcerza, u siebie w domu.

1.4. Przygotowanie polega na wykonaniu przez harcerza samodzielnie i/lub wspólnie z zastępem zadań przepisanych wymaganiami próby, co pozwoli na pogłębienie umiejętności i wprawy z danej dziedziny oraz nabycie koniecznej wiedzy. Wyboru zadań dokonuje harcerz wspólnie z zastępem lub drużynowym.

1.5. Wszystkie prace w okresie przygotowawczym powinny być tak udokumentowane, aby mogły zostać szczegółowo opisane i przedstawione do oceny przed dopuszczeniem do próby końcowej, a także na żądanie komisji.

1.6. Okres przygotowawczy trwa w zależności od rodzaju sprawności i wieku harcerzy od kilku do kilkunastu tygodni.

1.7. O zakończeniu okresu przygotowawczego decyduje zastępowy, który wspólnie z zastępem ocenia pracę poszczególnych harcerzy i stawia wniosek do rady drużyny o dopuszczeniu do próby końcowej.

1.8. Do próby końcowej na sprawność dopuszcza drużynowy po zasięgnięciu opinii rady drużyny. Dopuszczenie nie musi być przeprowadzone przez rozkaz drużyny, natomiast należy je odnotować w „protokółce próby”.

1.9. „Protokół próby” zawiera tekst wymagań sprawności, nazwisko i przydział służbowy harcerza oraz notatkę drużynowego o dopuszczeniu do próby. Protokół próby obowiązujący jest harcerz przedstawiciele komisji w czasie próby końcowej.

2. Próba końcowa

2.1. Do próby końcowej harcerz powinien przystąpić najpóźniej w miesiąc po dopuszczeniu.

2.2. Próbę końcową przeprowadza komisja wybrana przez radę drużyny i mianowana przez drużynowego. W pracach komisji mogą pomagać zaproszeni fachowcy.

2.3. Drużynowy nie powinien zezwalać na powoływanie komisji niektórych sprawności specjalnych, jeżeli nie ma gwarancji zapewnienia wysokiego poziomu fachowości komisji w takich wypadkach próbę końcową mogą harcerze odbywać w sąsiedniej drużynie lub w Komisji przy komendzie hufca. Hufcowy w razie stwierdzenia niskiego poziomu komisji przy drużynie może zawiesić jej działanie.

2.4. Próbę końcową można odbywać również na obozie lub kolonii harcerskiej przed komisją powołaną przez komendanta obozu.

2.5. Próba końcowa jest sprawdzianem poziomu zaradności i sprawności harcerza w obranej dziedzinie. Nie jest to jednak egzamin, w czasie którego sprawdza się w sposób formalny wiadomości kandydata. Próba końcowa powinna być przeprowadzona w trakcie wykonywania przez harcerza określonych przez komisję zadań i nie powinna trwać dłużej niż kilka dni.

2.6. W razie pozytywnego wyniku próby członkowie komisji podpisują „protokół próby” i stawiają wniosek o przyznanie sprawności.

2.7. W razie oceny negatywnej próby można powtórzyć w czasie określonym przez komisję i wpisany do „protokołu próby”. Jeżeli wynik powtórnie jest negatywny, harcerz musi przystąpić do zdobywania sprawności od początku, z tym że ponowne dopuszczenie do próby nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy.

Przyznanie sprawności

3.1. Sprawność przyznaje drużynowy rozkazem drużyny, po otrzymaniu podpisanego „protokołu próby”. Te same uprawnienia ma komendant obozu lub kolonii harcerskiej.

3.2. Zdobyta sprawność wpisuje się do ewidencji harcerza w książeczce pracy drużyny i do książeczki służbowej harcerza. „Protokoły prób” zachowuje się w aktach drużyny.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 21.1.1957 r.

02-1/57 INSTRUKCJA O ORGANIZACJI DRUŻYN ZUCHÓW

(załącznik do pkt. 1.1. c. Rozkazu Naczelnika Harcerstwa L. 3/57 z dnia 25 stycznia 1957 r.)

Ruch zuchowy jest integralną częścią Związku Harcerstwa Polskiego. Drużyny zuchów edukują chłopców i dziewczęta w wieku od 8 — 11 lat. Okres zuchowania kształtuje w dzieciach zadatkę tej postawy jaką wychowuje w młodzieży harcerstwo. Podstawowe zadania wychowawcze określa „Prawo Zucha”.

Praca wychowawcza z zuchami prowadzona jest metodami dostosowanymi do psychologicznych właściwości dziecka w wieku zuchowym. Zabawa jest podstawowym elementem tej metody.

1. Drużyna zuchów. Określenie i nazwa

1.1. Drużyna zuchów jest najniższą, samodzielnie jednostką organizacyjną w ZHP, podobnie jak drużyna harcerska.

1.2. Drużyna zuchów liczy w zasadzie od 12 — 24 członków.

1.3. Drużyny zuchów są w zasadzie oddzielne dla chłopców i oddzielne dla dziewcząt; mogą być również

3.3. Harcerz, który otrzymał sprawność ma prawo nosić oznakę sprawności w postaci krążków z materiału mundurowego o średnicy 3 cm z wyhaftowanym lub nadrukowanym symbolem. Oznaki sprawności nosi się na prawym rękawie powyżej łokcia, według przepisów ustalonych instrukcją odznak ZHP.

4. Cofnięcie sprawności

4.1. Jeżeli harcerz posiadający sprawność wykazuje w konkretnej potrzebie rażąco brak zaradności, błędnym wykonaniem praktycznego zadania sprawi poważną szkodę lub postępuje niezgodnie z wymaganiami sprawności — sprawność może być cofnięta. Cofnięcie sprawności dokonuje drużynowy po zasięgnięciu opinii rady drużyny, uwidaczniając to w rozkazie drużyny. Te same uprawnienia ma komendant obozu lub kolonii harcerskiej.

4.2. Harcerzowi po cofnięciu sprawności nie wolno nosić jej oznaki. Sprawność cofniętą wykresia się w książeczce służbowej i w ewidencji harcerza.

4.3. Powtórne zdobywanie sprawności może nastąpić dopiero po upływie 6 miesięcy od daty cofnięcia sprawności.

5. Przepisy końcowe

5.1. Przez wydanie niniejszej instrukcji unieważnia się wszystkie dotychczasowe przepisy w tym zakresie.

koedukacyjne, jeśli zachodzi potrzeba ze względu na małą ilość dzieci lub trudności kadrowe.

1.4. Praca wychowawcza organizowana jest z całym zespołem zuchów, należących do drużyny. Zbiórki drużyny odbywają się w zasadzie raz na tydzień.

1.5. Drużyna składa się z sześciu.

1.6. Drużyna używa pełnej nazwy zawierającej numer kolejny w hufcu (wz. odrobnej numeracji drużyny zuchów) pisany cyfrą arabską, określenie „zuchów”, nazwę drużyny oraz nazwę miejscowości, w której pracuje drużyna.

Np. 7, Drużyna Zuchów „Janosiłków Chłopców” w Czarnym Dunaju.

Jeżeli w danej miejscowości istnieje kilka hufców, do nazwy miejscowości dodaje się numer hufca pisany literą rzymską. Np. 12. Drużyna „Słonecznych Zuchów” — Poznań I.

1.7. Każda drużyna zuchów posiada nazwę. Nazwa powinna być symbolem zespołnej gromady, drogą wskazaną dla całej zuchów do stania się coraz lepszymi (patrz pkt. 3.7. i 3.8.). Nazwy drużyny mogą się

nówie wszelkiego rodzaju przymiotniki dodane do słowa „zuch”, charakterystyczne postawę zuchów (np. Drużyna „Zuchów Niepokonanych”), bohaterские поставы z bajek lub literatury dziecięcej (np. Drużyna „Zuchów Niezłomych”, Drużyna „Andrzejkowych Zuchów”, nazwy związane z miejscowością (np. Drużyna „Zuchów z Nad Odrę”, Drużyna „Mazurskich Zuchów”) oraz nazwy o tematyce fantastyczno-bajkowej (np. „Sekrydatka Drużyna Zuchów”).

1.8. Nazwy drużyny nie mogą stanowić:

- Nazwiska bohaterów narodowych i innych wielkich ludzi.
- Nazwy sprawności zuchowych w dosłownym brzmieniu.

1.9. Nazwy drużyn wymienione w pkt. 1.6. i 1.7. nadawane są przez hufcowego w rozkazach komendy hufca.

2. Organizowanie drużyn zuchów.

2.1. Drużyny zuchów organizowane są w zasadzie na terenie szkoły; mogą być organizowane również przy innych instytucjach — w Domach Dziecka, przy Komitetach Blokowych (drużyny podwórkowe), przy zakładach pracy, w wsiach i osiedlach i wszystkich innych środowiskach stwarzających drużynie warunki pracy.

2.2. Drużyna zuchów może powstać z inicjatywy szkoły lub innej instytucji, drużyny harcerskiej albo rodziców dzieci. Inicjatorom zorganizowania drużyny może być również namiestnik zuchów.

2.3. Organizatorzy drużyny porozumiewają się z odpowiednią terenową komendą hufca, od decyzji której zależy wydanie zezwolenia na utworzenie drużyny. Zezwolenie otrzymuje na piśmie kandydat na drużynowego składający równocześnie podpisane oświadczenie (załącznik nr 1 i 2 do niniejszej instrukcji).

2.4. Warunkiem założenia drużyny jest:

- Istnienie w szkole lub środowisku odpowiedniej ilości dzieci, pragnących należeć do zuchów.
- Wyznaczenie kandydata na drużynowego spośród instruktorów, starszych harcerzy mających ukończone co najmniej 16 lat lub innych osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i wyrażających chęć odbycia próby instruktorskiej w zakresie specjalności zuchowej.
- Wyznaczenie kandydata na przyboczno drużynowego zuchów spośród starszych harcerzy, mających ukończone co najmniej 14 lat.
- W wypadku niepełnoletności kandydata na drużynowego wytypowanie opiekuna drużyny spośród pełnoletnich sympatyków harcerstwa.
- Wyrażenie zgody przez kierownika szkoły lub instytucji na terenie której ma powstać drużyna.
- Możliwość uzyskania przez drużynę lokalu organizacyjnego lub miejsca na odbywanie zbiórek.
- 2.5. Drużynie zorganizowanej bez zgody komendy hufca nie przysługuje prawo tworzenia zuchów ZHP.

2.6. Po zorganizowaniu drużyny osoba upoważniona do jej organizacji przesyła do komendy hufca meldunek (załącznik nr 3 do niniejszej instrukcji). Po otrzymaniu meldunku komenda hufca w swoim rozkazie uznaje drużynę jako **próbna** nadając jej kolejny

numer oraz mianuje organizatora — drużynowym lub p.o. drużynowego.

2.7. Drużyna pozostaje próbna w przeciągu 3—6 miesięcy. W tym czasie powinna wypełnić następujące warunki:

- Wykazać się żywnością i systematycznością w pracy.
- Wyprowadzać sobie kilka własnych zuchów.
- Wywiązywać się ze wszelkich obowiązków organizacyjnych.
- Zdobyć nazwę drużyny (porównaj 1.7. i 1.8.).
- Drużynowy, p.o. drużynowego i przyboczny posługują stale swoje kwalifikacje, biorąc udział w szkoleniu instruktorów lub kandydatów na instruktorów zuchowych.

2.8. Przed zakończeniem okresu próbnego po przeprowadzeniu prac przygotowawczych i zaprojektowaniu wspólnie z zuchami nazwy drużyny, drużynowy (p.o. drużynowego) przesyła do komendy hufca wniosek o nadanie nazwy wraz z opisem prac, których dokonał w tym zakresie z zuchami.

2.9. Jeżeli drużyna próbna spełni powyższe warunki hufcowy na wniosek namiestnika uznaje ją za **działającą** komendy hufca za **drużynę zuchów** (patrz 4 do ZHP, nadając jej równocześnie nazwę. Mianowanie dotychczasowego p.o. drużynowego — drużynowym nie jest związane z zakończeniem okresu próbnego przez drużynę, a z uzyskaniem przez niego pierwszego stopnia instruktorskiego lub zaliczeniem do korpusu instruktorskiego przez właściwą komisję weryfikacyjną.

2.10. W razie nie wypełnienia przez drużynę próbną wszystkich warunków, komenda na wniosek namiestnika rozwiązuje drużynę lub przedłuża okres próby. Decyzje te hufcowy przeprowadza rozkazem komendy hufca.

2.11. Po ogłoszeniu rozkazu komendy hufca decyzji o przyjęciu drużyny zuchów do ZHP drużynowy organizator wyczerpał zbiórkę, na której:

- Drużyna otrzymuje z rąk hufcowego lub namiestnika urzędowy akt przyjęcia do ZHP.
- Nadana zostaje uroczyste nazwa drużyny.
- 2.12. Drużyna zuchów przyjęta do ZHP ma prawo do posiadania:
 - znaku drużyny,
 - podulnej pieczęci.

2.13. Znak drużyny zuchów jest to przyjęty przez drużynę symbol, tematycznie związany z nazwą drużyny, umocowany na drzewcu wysokości ok. 2 m o średnicy 2—3 cm.

3. Drużynowy zuchów

3.1. Drużynowego zuchów mianuje hufcowy rozkazem komendy hufca.

3.2. Funkcja drużynowego zuchów w hierarchii organizacyjnej jest równorzędna z funkcją drużynowego harcerskiego.

3.3. Jeżeli kandydat na drużynowego nie posiada stopnia instruktorskiego, może być mianowany p.o. drużynowego; powinien jednak w określonym czasie stopień ten uzyskać (porównaj pkt. 2.9.).

3.4. Drużynowy wspólnie z przybocznym (przybocznymi) decyduje we wszystkich sprawach dotyczących drużyny w granicach niniejszej instrukcji oraz innych

obowiązujących regulaminów i instrukcji. W ważniejszych sprawach wychowawczych i organizacyjnych powinien zasięgać rady opiekuna.

3.5. Drużynowy ma prawo:

- przyjmowania zuchów do drużyny,
- odbierania obietnicy zuchowej,
- przyznawania gwiazdek zuchowych,
- przyznawania sprawności zuchowych,
- decydowania o przeżyciach zuchów do drużyny harcerskiej,
- skreślenia zuchów ze spisu drużyny,
- występowania do namiestnika z wnioskiem o mianowanie zastępczego.

3.6. Przed mianowaniem drużynowy (lub p.o. drużynowego) składa oświadczenie (porównaj pkt. 3.3.), w którym zawarte są jego zasadnicze obowiązki organizacyjne. Drużynowy zobowiązuje się:

- Opierać swą pracę na założeniach ideowych ZHP zawartych w „Deklaracji Ideowej Zjazdu ZHP”.
- Odpowiadać w pełni za zdrowie i bezpieczeństwo swoich zuchów podczas wszystkich zajęć zuchowych.

3.7. Prowadzić pracę drużyny wg planu opracowanego wspólnie z przybocznym (przybocznymi) i wypełniać terminowo wszystkie obowiązki organizacyjne.

3.8. Czuwać nad majątkiem drużyny, odpowiadać za całość działalności finansowo-gospodarczej drużyny.

3.9. Stałe podnosić swoje kwalifikacje do pracy z zuchami, czytać czasopisma harcerskie, interesować się biegiem życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego kraju.

3.10. Przygotować swego następcę i nie opuścić drużyny przed zwolnieniem przez hufcowego oraz przekazaniem majątku drużyny wg protokołu zdawczo-odbiorczego.

3.11. Drużynowy nie ma prawa samodzielnego występowania do władz państwowych (ewangelicznych i wojskowych) oraz organizacji społecznych w sprawach pomocy materialnej i urzędowania imprez itp. Może to uczynić tylko za zgodą komendy hufca.

Zasada ta dotyczy występowania drużynowego do Gromadzkiej Rady Narodowej lub władz instytucji odpowiadających temu szczeblowi, o ile drużyna jest w miejscowości gminnej do siedziby komendy hufca.

3.12. W zwracaniu się do władz harcerskich obowiązują zachowanie drogi służbowej. Nie dotyczy to skarg i zażaleń.

4. Przyboczny drużynowego zuchów

4.1. Przyboczny drużynowego zuchów jest pomocnikiem i zastępcą drużynowego we wszystkich sprawach drużyny. Kandydaturę na przyboczno wyusza drużynowy zuchów w porozumieniu z drużynowym drużyny harcerskiej, do której dana kandydat aktualnie należy. Przyboczno drużynowego zuchów mianuje hufcowy rozkazem komendy hufca na wniosek namiestnika.

4.2. Zakres pracy przyboczno ustala drużynowy.

4.3. Drużynowy zuchów może mieć więcej niż jednego przyboczno. W tym wypadku jednego z nich naczeka pierwszym przybocznym.

5. Szóstki i szóstkiowki.

5.1. Szóstka powstaje przez samorzutny dobór samych zuchów. Podziału na szóstki może dokonać również drużynowy. Szóstka liczy w zasadzie zgodnie z nazwą 6 zuchów. Nie powinna liczyć mniej niż pięciu i więcej niż siedmiu.

5.2. Podział drużyny na szóstki jest podziałem pomocniczym, mającym za zadanie ułatwić organizację zabaw i prac na zbiórkach drużyny. Szóstki nie odbywają samodzielnych zbiórek.

5.3. Szóstki mogą posiadać nazwy stałe związane z imionami szóstkowych (np. „szóstka Małgosi”, „szóstka Ewy”), z nazwą drużyny (np. w Drużynie „Ślowski-skich zuchów” „Szóstka „Bohrzan”, „Ślezan”) albo też przyjmować nazwy ogólnie związane z tematyką zdobywanych sprawności (np. w czasie zdobywania „Przyjaciela lasu” szóstki noszą nazwy drzew leśnych — „dęby”, „sosny”).

5.4. Szóstki wybierają spośród siebie szóstkowych. Szóstkowych może również nazaczyć spośród zuchów drużyny. Imiona i nazwiska szóstkowych zapisuje się uroczysto w „Księdze Drużyny” (patrz 9.1.).

5.5. Szóstkiwini nie są samodzielnymi kierownikami szóstek a jedynie pomocnikami drużynowego w organizowaniu zabaw i prac na ziórkach.

6. Członkowie drużyny.

6.1. Do drużyny zuchów przyjmuje się chłopców i dziewcząt z klas II, III i IV. Dopuszcza się możliwość przyjmowania do zuchów w drugim półroczu klasy I.

6.2. Zuchem może zostać każdy chłopiec i każda dziewczynka, która chce należeć do zuchów i swoją chęć potwierdził zgłoszeniem się do drużynowego a następnie pilnym uczestnictwem w zajęciach drużyny. Przy zgłaszaniu się do drużyny nie traktuje się wyników w nauce i zachowania się dziecka jako warunków wstępnych decydujących o przyjęciu.

6.3. Chłopiec lub dziewczynka starszy się o przyjęcie do zuchów musi przynieść drużynowemu pisemne zezwolenie od rodziców lub opiekunów (załącznik nr 4 do niniejszej instrukcji).

6.4. Przyjęcie do zuchów powinno nastąpić nie później niż w ciągu 6 tygodni od chwili zgłoszenia się do drużyny.

6.5. Przyjęcie do zuchów ma formę uroczystego obrzędu, organizowanego w sposób ustalony tradycyjnym zwyczajem w każdej drużynie. Powinno zawierać między innymi następujące elementy:

- złożenie obietnicy zuchowej,
- uroczyste wpisanie zuchą do „Księgi Drużyny” (patrz 9.1.),
- przypięcie odznaki zuchowej i wręczenie legitymacji.

6.6. Od chwili przyjęcia zuch ma prawo noszenia mundurku zuchowego.

6.7. Jeżeli ktoś zgłaszający się do drużyny przekracza możliwości przyjmowania, drużynowy może wstrzymać zapisy. Jednocześnie jednak winien podjąć starania o stworzenie w swym środowisku drugiej równoległej drużyny, ewentualnie proponując na drużynowego swego przybocznego.

6.8. Zuchy nie opłacają żadnych składek na rzecz Związku. Mogą natomiast wpłacać niewysokie składki na wewnętrzne potrzeby drużyny.

6.9. Zuch, który stale swoją postawą przynosi ujemne wrażenie lub przez dłuższy czas opuszcza zbiórki może być przez drużynowego skreślony ze spisu drużyny. Nie przeszkadza to jednak w ponownym przyjęciu do drużyny po pewnym okresie. O skreśleniu zucha drużynowy zawiadamia rodziców a jeśli skreślony uczęszcza do świetlicy szkolnej, również kierownictwo świetlicy.

6.10. Zuch, który zmienił miejsce zamieszkania, zgłasza się do drużyny w nowym miejscu zamieszkania, okazując legitymację. Jeśli ma trudności ze znalezieniem drużyny zgłasza się do właściwej terenowo komendy hufca.

6.11. Zuchy, które ukończyły klasę IV (11 lat) i zdobyły conajmniej 2 gwiazdki przyjmowane są do drużyny harcerek bez okresu próbnego.

6.12. Przekazanie zuchów w szeregi harcerek następuje na uroczystej zbiórce drużyny zuchowej i harcerek. Drużynowy zuchów organizuje na tej zbiórce uroczyste pozegnanie najstarszych zuchów. Drużynowy drużyny harcerek dokonuje przyjęcia przez przypięcie lilijek oraz naramienników i sznurów.

7. Drużyny zuchów a drużyny harcerek.

7.1. Z każdą drużyną zuchów współdziała drużyna harcerek.

7.2. Do obowiązków drużyny współdziałającej należą:

— Kierowanie najlepszych harcerek na funkcje przybocznego drużynowego zuchów.

— Pomoc w wyposażeniu gospodarczym drużyny.

— Pomoc harcerek w organizowaniu większych uroczystości zuchowych oraz w przygotowaniu i organizowaniu kolonii zuchowej.

7.3. Drużyna współdziałająca nie jest jednostką rozdzielną dla drużyny zuchów. Spory między nimi rozstrzyga komenda hufca.

7.4. Drużyna zuchów przekazuje zuchów, którzy ukończyli klasę czwartą w szeregi współdziałającej drużyny harcerek.

7.5. Drużynowy drużyny harcerek i drużynowy zuchów odpowiedzialni są za utrzymywanie ścisłej współpracy między obu drużynami.

7.6. Drużyna harcerek może współdziałać z kilkoma drużynami zuchowymi lub drużyna zuchów może mieć dwie drużyny współdziałające (np. koedukacyjna drużyna zuchów — drużyna harcerek i drużyna harcerek).

7.7. Drużyny wzajemnie współdziałające ustala na wniosek namiestnika hufcowy rozkazem komendy hufca. Namiestnik winien uprzednio porozumieć się z drużynowymi. Jeśli drużyny wchodzi w skład szczeplu, współdziałające drużyny harcerek i zuchów ustala starszy drużynowy jako koordynujący pracę drużyny w szczeplu.

8. Drużyna zuchów a szcep harcerek.

8.1. O ile na terenie szkoły (instytucji) istnieje szcep, drużyny zuchów wchodzi w jego skład. Nie tworzy się odrębnych szczeplów zuchowych. Sprawy te reguluje w sposób szczegółowy instrukcja OI-1/57 pkt. 11.1., 11.2., 11.3. i 11.4.

8.2. O ile w szczeplu pracuje szesciu i więcej drużynowych i przybocznych zuchów tworzą oni jeden lub więcej zastępów instruktorów zuchowych prowadzonych przez najbardziej doświadczonych drużynowych zuchów z tego szczeplu. Zastępowych naczeka namiestnik.

8.3. Zadaniem zastępu jest prowadzenie pracy harcerek i bieżącego doskonalenia z dziedzin specjalności zuchowej.

9. Administracja i gospodarka drużyny.

9.1. Działalność organizacyjna i wychowawcza drużyny musi być odpowiednio udokumentowana. W tym celu w drużynie zuchów prowadzi się:

- „Księgę Drużyny”, która jest kroniką przeżyć zuchów i ma charakter obrzędowego atrybutu.
- Książkę pracy drużynowego, prowadzoną zgodnie z instrukcją A-4 GKH.
- Teczkę dowodów rozchodowych.
- Teczkę korespondencji.
- Teczkę rozkazów komendy hufca i władz wyższych szczebli.

9.2. Prowadzenie ksiązek i teczek drużynowy rozdziela między siebie i przybocznego (przybocznych). Za prawidłowe prowadzenie dokumentacji odpowiada jednak drużynowy jako kierownik całej pracy drużyny.

9.3. Wypełnione książki i tecki powinny być przechowywane w archiwum drużyny lub przesyłane do komendy hufca. O miejscu przechowywania dokumentów archiwalnych drużyny zuchów decyduje namiestnik.

9.4. Fundusze drużyny zuchów powstają:

- + z dotacji koła przyjaciół harcerek,
 - ze składek zuchów,
 - z prac zarobkowych podejmowanych przez drużynę.
- O wydatkach decyduje drużynowy, wspólnie z przybocznym (przybocznymi), a jeśli nie jest pełnoletni również wspólnie z opiekunem.

9.5. Drużyna zuchów przyjęta do ZHP używa pieczęci podłużnej (flagłówkowej). Wymiary i tekst pieczęci są następujące: długość 60 mm, tekst zawiera pełną nazwę drużyny i nazwę chorągwi.

Na przykład:

Z.H.P.

4. Drużyna Zuchów „Jasných Promykův”

Jaroslawiec (Chorągiew Lubelska)

Innych pieczęci drużyny posiadać nie wolno.

Posiadanie pieczęci powinno być zarejestrowane przez odcisk na odpowiednich arkuszach w komendzie wojny

10. Opiekun drużyny i koło przyjaciół harcerek.

10.1. Jeżeli drużynowy zuchów jest niepełnoletni drużyna musi posiadać opiekuna. Drużyny zuchów przy szkołach powinny mieć opiekuna spośród grona pedagogicznego, również, jeśli drużynowy jest pełnoletni a nie jest nauczycielem danej szkoły.

10.2. Opiekuna drużyny zuchów wyznacza władze szkolne lub zainteresowanej instytucji w uzgodnieniu z hufcowym. Hufcowy podaje to do wiadomości w rozkazie. Opiekun wchodzi z urzędu do zarządu koła przyjaciół harcerek w przydrżynie.

10.3. W wypadku niepełnoletności drużynowego opiekun drużyny zuchów odpowiada za zdrowie i bezpieczeństwo dzieci oraz za całokształt działalności finansowo-gospodarczej drużyny. Wobec tego przy organizacji drużyny lub przy obejmowaniu funkcji wspólnie z drużynowym podpisuje oświadczenie (załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji).

10.4. W wypadku wymienionych w pkt. 10.3. opiekun obowiązany jest uzgodnić z drużynowym zasady współpracy pozwalając mu na wywiązanie się z przyjętych zobowiązań.

10.5. Drużyna zuchów powinna znajdować się pod opieką koła przyjaciół harcerek, które działa na podstawie regulaminu dla kół przyjaciół. Koło przyjaciół może istnieć przy drużynie zuchów lub drużyna zuchów wraz z innymi drużynami może być pod opieką jednego z kół przyjaciół istniejących w środowisku

(porównaj z instrukcją OI—1/57 pkt 10.5.). Drużynowy zuchów wchodzi w skład zarządu koła przyjaciół harcerek.

11. Rozwiązanie drużyny.

11.1. Drużyna może być rozwiązana przez komendę hufca na skutek:

- stałego obniżania poziomu pracy,
- nie przejawiania żadnej działalności,
- likwidacji bazy, na której powstała drużyna (np. likwidacja Domu Dziecka).

11.2. Drużynę rozwiązuje na wniosek namiestnika hufcowy rozkazem komendy hufca, decydując równocześnie o przydziale służbowym członków ZHP (drużynowy, przyboczny) i zuchów z drużyny rozwiązywanej oraz o przekazaniu inwentarza drużyny.

12. Przepisy końcowe.

12.1. Przed wydanie niniejszej instrukcji Główna Kwatera Harcerstwa ulewniała wszystkie dotychczasowe instrukcje dotyczące tego przedmiotu.

12.2. Wobec dużych różniczek organizacyjnych, jakie istnieją obecnie w drużynach zuchów, Główna Kwatera Harcerstwa poleca zastosować się do przepisów, stanowiących załącznik nr 5 do niniejszej instrukcji.

Naczelnik Harcerstwa
(→) Zofia Zakrzewska

Załącznik Nr 1
do instrukcji O2-1/57

ZEZWOLENIE NA ZORGANIZOWANIE DRUŻYNY ZUCHÓW

Zezwolenie w 2 egz. wydaje hufcowy kandydatowi na drużynowego, który podejmuje się zorganizować drużynę. Jeden z egzemplarzy z adnotacją „Do wiadomości kierownictwa szkoły” zatrzymuje kierownik w aktach szkoły.

dn. _____ 195... r.

(nazwa komendy hufca lub
pieczęć podłużna)

L. dz. _____

ZEZWOLENIE NA ZORGANIZOWANIE DRUŻYNY ZUCHÓW

Komenda Hufca _____ zezwala dh. _____ (imię i nazwisko)

zamięszkałemu _____ (nazwa hufca) _____ na zorganizowanie

drużyny zuchów przy _____ (adres zamieszkania)

Zezwolenie ważne jest do dnia _____ 195... r. _____ (wymień nazwę szkoły lub instytucji)

Namiestnik zuchów _____ (pieczęć okrągła) _____ Hufcowy _____

(podpis) _____ (podpis)

Załącznik Nr 2
do instrukcji O2-I/57

OSWIADCZENIE DRUŻYNOWEGO ZUCHÓW (KANDYDATA NA DRUŻYNOWEGO ZUCHÓW)

Oświadczenie podpisuje kandydat na drużynowego zuchów w momencie otrzymania zezwolenia na zorganizowanie drużyny albo nowomianowany drużynowy zuchów w momencie przejmowania drużyny od ustępującego drużynowego.

(imię i nazwisko drużynowego) _____ dn. _____ 195__ r.

(adres zamieszkania)

OSWIADCZENIE DRUŻYNOWEGO ZUCHÓW (KANDYDATA NA DRUŻYNOWEGO ZUCHÓW)*

W związku z przejęciem drużyny zuchów _____ (otrzymaniem zezwolenia na zorganizowanie drużyny zuchów przy _____) *, zobowiązuję się:

1. Dokonać wszelkich starań, aby powierzone sobie dzieci wychowywać w myśl założeń ideowych zawartych w Deklaracji Ideowej Zjazdu ZHP.
2. Czuwać stale nad zdrowiem i bezpieczeństwem powierzonych sobie dzieci. Przyjmuję do wiadomości, że jestem w pełni odpowiedzialny za zdrowie i bezpieczeństwo zuchów podczas wszystkich zajęć zuchowych.
3. Pracę drużyny prowadzić według planu opracowanego wspólnie z przybocznym (przybocznymi) * i wypełniać terminowo wszystkie obowiązki organizacyjne.
4. Czuwać nad majątkiem i gospodarką drużyny. Przez zobowiązanie to przyjmuję odpowiedzialność za całą działalność finansowo-gospodarczą i majątek drużyny.
5. Stale podnosić swoje kwalifikacje do pracy z zuchami, czytać czasopisma harcerskie, interesować się biegiem życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego kraju.
6. Przygotować swego następcę dla zachowania ciągłości pracy i nie opuścić drużyny przed zwolnieniem przez hufcowego oraz przekazaniem majątku drużyny według protokołu zdawco-odbiorczego.

C z u w a g i !

(podpis drużynowego)

* niepotrzebne skreślić.

kandydata na drużynowego)

Załącznik Nr 3
do instrukcji O2-I/57

MELDUNEK O ZORGANIZOWANIU DRUŻYNY ZUCHÓW

Meldunek wysyła do komendy hufca organizator numer, oraz mianuje organizatora — p.o. drużynowaniu drużyny. Odpis meldunku pozostaje w aktach drużyny. Na podstawie tego meldunku komenda hufca uznaje drużynę jako próbną i nadaje jej kolejny numer, oraz mianuje organizatora — p.o. drużynowym lub drużynowym.

dn. _____ 195__ r.

(imię i nazwisko organizatora)

(adres)

Komenda Hufca _____

(adres)

Melduję, że na podstawie wydanego zezwolenia zorganizowałem przy _____ (nazwa instytucji, adres)

drużyny zuchów.

1. Zapisano się dziewcząt _____ chłopców _____
w tym od lat 7 — 8 _____
8 — 9 _____
10 — 11 _____
w innym wieku _____
2. Spośród nich należało dotychczas do zuchów _____
3. Przybocznym (przybocznymi) jest (są) * _____ (nazwisko i imię)

(wiek, stopień harcerski, adres)

4. Izba harcerska jest, nie ma, są możliwości jej uzyskania, gdzie *
5. Proponowany opiekun drużyny _____ Organizator drużyny

(podpis)

* niepotrzebne skreślić.

ADNOTACJE KOMENDY HUFCA (umieszczone na odwrocie meldunku)

1. Drużyny zuchów uznano jako próbną i nadano jej numer _____ rozkazem K. Hufca _____ z dnia _____ przynajmniej jej nazwę _____
(wymienić nazwę drużyny wg punktu 1.6. instrukcji O2-I/57 bez podania imienia drużyny, którego drużyna próbna nie posiada)
2. P.o. drużynowego, drużynowym * mianowano dh. _____ (imię i nazwisko)
_____ rozkazem K. Hufca L. _____
(adres zamieszkania)
3. Po odbyciu okresu próbnego decyzją podjętą na odprawie Komendy Hufca w dniu _____ drużynie nadano imię _____ i przyjęło do ZHP rozkazem K. Hufca L. _____ z dnia _____ Penla nazwa drużyny brzmi _____
(nazwa drużyny wg punktu 1.6. instrukcji O2-I/57).

Załącznik Nr 4
do instrukcji O2-I/57

ZEZWOLENIE RODZICÓW NA WSTĄPIENIE DO DRUŻYNY ZUCHÓW

Pragnęym wstąpić do drużyny zuchów drużynowy daje list do rodziców wraz z załączonym formularzem zezwolenia rodziców. Przyniesienie przez zucha podpisanego zezwolenia rodziców jest warunkiem przyjęcia do drużyny. W wyjątkowych wypadkach (np. na wsi) drużynowy może rezygnować z pisemnego zezwolenia rodziców. Powinien jednak wtedy indywidualnie lub zbiorowo porozmawiać z rodzicami, informując ich o sprawach zawartych w liście.

1. Przykładowy wzór listu do rodziców

dn. _____ 195__ r.

(pieczęć podłużna)

Do _____
Ob. _____
w _____

Syn (córka) Obywatela zgłosił(a) * chęć wstąpienia do _____ Drużyny Zuchów _____ (imię drużyny)

(nr)

w _____

Zadaniem naszej drużyny jest wychowanie zuchów na dzielnych(e), zaradnych(e) i uczciwych(e) * chłopców (dziewczęta). Na zbiorach zuchy spędzają czas na pożytecznych zabawach, grach i ćwiczeniach, oraz uczą się różnych umiejętności przydatnych w życiu codziennym.

Zbiórki drużyny odbywają się raz na tydzień w _____ od godz. _____ do godz. _____
Nieobowiązkowa składka miesięczna na potrzeby drużyny wynosi _____ zł. Zebrania rodziców odbywają się 2 razy w roku.

Jeśli obywatel wyraża zgodę na wstąpienie _____ (imię dziecka) do naszej drużyny proszę o potwierdzenie tego na załączonym formularzu zezwolenia.

C z u w a g i !

Drużynowy (p.o. drużynowego) *

(podpis)

2. Przykładowy wzór zezwolenia

dn. _____ 195 ____ r.

(nazwisko i imię ojca lub matki)

(adres)

ZEZWOLENIE RODZICÓW

Zezwalam mojemu(e) synowi (córce) * _____ (imię dziecka) na wstąpienie do drużyny zuchów.

Termin zbiorów jest dla mojego (e) syna (córki) * odpowiedni. Syn (córka) mój (a) * może opłacać składkę miesięczną w wysokości _____ zł (nie może opłacać składki) *.

(podpis)

* niepotrzebne skreślić.

Załącznik Nr 5
do instrukcji O2-I/57

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE W ZWIĄZKU Z OGŁOSZENIEM INSTRUKCJI
O ORGANIZACJI DRUŻYNY ZUCHÓW

1. Charakterystyka obecnej sytuacji

1.1. W okresie od września 1956 r. ruch zuchowy rozwijał się w dużej mierze żywiołowo. Inicjatywa drużynowych i napływ dzieci do drużyn zuchowych przeszła zamierzenia i możliwości komend harcercskich.

1.2. Jednostki organizacyjne zuchów powstawały w znacznej części samorzutnie. Kadra poza kilkoma chorągwiarniami nie była szkolona. Drużynowi prowadzą pracę często metodami nieopodpornymi do zuchowych w oparciu o osobiste, bardzo różnorodne doświadczenia. W wyniku tego niektóre jednostki rozpadały się albo przejawiały coraz słabszą aktywność.

1.3. Komendy hufców nie prowadziły dotychczas w sposób zorganizowany rejestracji i kwalifikacji drużyn.

1.4. Jednostki organizacyjne zuchów mają różnorodny charakter; w szczególności obserwujemy:

— Drużyny zuchowe liczące po 60 i więcej zuchów podzielone na zastępy po 16 — 25 zuchów. Najczęściej przewodniczą zastępów nie odpowiadają kryteriom wymagającym w instrukcji O2-I/57 dla drużynowych zuchów.

— Kilka drużyn lub zastępów (różnica natury formalnej polegająca na nazwie) w jednej szkole, pracujących pozornie samodzielnie ale faktycznie prowadzonych przez jednego drużynowego. Najczęściej brak jest przybocznych.

— Zastępy zuchowe liczące po 16 — 25 zuchów podzielone na szóstki, pracujące samodzielnie, prowadzone przez instruktorów lub harcercy z bardzo różnorodnym przygotowaniem.

— Drużyny zuchów modelu dawnych wzorów, których organizacja również często nie jest dostosowana do wymagań instrukcji O2-I/57.

— Drużyny harcercskie w szkołach niżej zorganizowanych formalnie przez zmianę nazwy zaliczone do drużyn zuchów. Część członków tych drużyn składała przyrzeczenie harcercskie. W metodach pracy tych drużyn nie nie uległo zmianie.

1.5. Dla ujednocnienia działalności podstawowych jednostek zuchowych z zachowaniem wymagań, jakie stawia wychowawczy charakter naszej pracy Główna Kwatera Harcerstwa poleca zastosować się do przepisów zawartych w następujących rozdziałach.

2. Sposoby reorganizacji istniejących jednostek.

2.1. Komendy hufców przystępując do organizacyjnego porządkowania jednostek organizacyjnych zuchów powinny mieć na uwadze następujące względy:

— Dzieci, które w ciągu ostatnich miesięcy wstąpiły do zuchów zrobiły to z dużym zapalem, oczekując wielu ciekawych zbiorów. Dzieci te w dalszym ciągu pragną należeć do zuchów.

— Podstawowym zadaniem komend jest zapewnienie tym dzieciom możliwości pracy w drużynach zuchów.

— Należy jednak pamiętać, że zniechęcająca duża, słaba praca drużyn w pierwszym okresie rozwoju ruchu zuchowego przynosi duże szkody, kompromitując ruch w oczach dzieci.

— Nasz zasięg organizacyjny musi być zatem uzależniony od ilości kadry zdolnej do poprowadzenia tej pracy.

2.2. Komendy hufców powinny dołożyć starań, aby wszyscy drużynowi, przewodnicy zastępów zuchów, pozostali w drużynach.

2.3. Komendy chorągwi i komendy hufców winny dołożyć starań, aby wszystkich drużynowych i przybocznych objąć trenowym doszkaleniem. Doszkalanie powinno przygotowywać drużynowych do aktualnej pracy w drużynach.

2.4. Poza doszkaleniem drużynowych zuchów organizowanym przez komendy hufców należy organizować w miarę możliwości chorągwiarne kursy drużynowych przygotowujące do zdobycia pierwszego stopnia instruktorskiego. W pierwszym rzędzie należy nimi objąć drużynowych zuchów — nauczycieli.

2.5. Doszkalanie i szkolenie zuchowym należy obejmować również tych wszystkich, którzy mają przeszkolenie lub stopień drużynowego po próbie w zakresie specjalności harcercskiej a zgłosili chęć lub przystąpili do pracy z zuchami.

2.6. Doszkalanie i szkolenie powinno również sprzyjać rozszerzaniu zespołu drużynowych spośród chętnych do pracy zuchowej pracowników, nauczycieli, wychowawców przedszkoli, studentów i uczniów szkół średnich.

2.7. Pożądanym jest w miastach organizowanie drużyn *kadrowych, które prowadziłyby pracę harcercską łącząc ją ze specjalistycznym szkoleniem z zakresu zuchowego. Takie drużyny i zastępy mogą powsta-

wać przy Wydziałach o nastawieniu pedagogicznym na wyższych uczelniach, w liceach pedagogicznych lub jako drużyny czy zastępy doszkolawskie przy kombatach hufca. Członków tych drużyn należy sukcesywnie kierować do pracy w drużynach zuchów.

3. Zarządzenie organizacyjne w związku z rejestracją i kwalifikacją drużyn.

3.1. Komendy hufców zarządzając aby wszystkie drużyny (zastępy) dokonyły rejestracji za pomocą meldunku wg wzoru podanego w załączniku Nr 3, przy czym w miejscu „organizatora drużyny” figurować powinien obecnie pełniący obowiązki drużynowego (przewodniczącego zastępu). Rejestracja ta pozwoli komendom hufców na liczbową ocenę sytuacji w organizacji. Drużynowy (kandydat na drużynowego) powinien złożyć pisemne oświadczenie według załącznika Nr 2.

3.2. Równocześnie komendy hufców powinny złożyć, kilka zastępów zuchów lub liczną drużyną podzieloną na zastępy, ilustrator wmiaru na miejscu pomocy w przorganizowaniu i rozwiązaniu kwestii kadrowej.

3.3. O ile w szkole istnieje dotychczas zastęp zuchów, kilka zastępów zuchów lub liczną drużyną podzieloną na zastępy, ilustrator wmiaru na miejscu pomocy w przorganizowaniu i rozwiązaniu kwestii kadrowej.

3.4. Czynności wymienione w pkt. 3.1., 3.2. i 3.3. komendy hufców winny zakończyć do 31.III.1957 r.

3.5. Komenda hufca dokona przyjęcia drużyny zuchów do ZHP o ile:

— Kandydat na drużynowego (p.o. drużynowego) i przyboczny zapewniają dobrą pracę.

— Drużyna lub dotychczasowy zastęp pracuje co najmniej 3 miesiące i osiąga pozytywne wyniki.

— Drużyna lub zastęp posiada nazwę odpowiadającą wymaganiom, które uzyskanie zostało przeprowadzone w sposób wychowawczy.

3.6. Komenda hufca rozwiąże dotychczasowy zastęp lub drużynę, o ile ilustrator stwierdzi, że nie ma chwiłowo żadnych warunków kadrowych do prowadzenia drużyny. Zobowiązuje to jednak komendę hufca do zorganizowania drużyny na nowo po przygotowaniu odpowiednich warunków. Taką decyzję ilustrator musi wyjaśnić kierownikowi szkoły i dzieciom, podając termin, w którym komenda pojedynie dalsze kroki organizacyjne.

3.7. We wszystkich innych wypadkach komenda hufca uzna drużynę jako próbną.

3.8. Na podstawie meldunków i ilustracji zgodnie z zasadami określonymi pkt. 3.5. i 3.7. komenda hufca powinna powziąć decyzję co do zakwalifikowania drużyny do kategorii próbnych i przyjętych do ZHP robiąc odpowiednią adnotację na odroście meldunku wg wzoru w załączniku Nr 3 i przeprowadzając tą decyzję rozkazem komendy hufca. Drużynom przyjętym do ZHP ureczyste akty przyjęcia zostaną wręczone w terminie późniejszym.

3.9. W rozkazie komendy hufca powinna być również podana lista drużynowych i przybocznych pracujących oraz powinny zostać dokonane mianowania nowych p.o. drużynowych lub drużynowych i przybocznych, którzy aktualnie objęli funkcje.

3.10. Odznaki zachowe i legitymacje należy wręczyć zuchom po dokonaniu czynności określonych w pkt. 3.8. i 3.9. na uroczystych zbiórkach w formie jakiegoś obrzędu.

3.11. W związku z nieprzygotowaniem szeregu komend hufców do prowadzenia pracy zachowej komendy chorągwi winny udzielić tym hufcom szczególnej pomocy. Komendy chorągwi mogą zdecydować o przeprowadzeniu w tych hufcach lustracji drużyn wymienionych w pkt. 3.2. i 3.3. przez instruktorów komendy chorągwi. W takim wypadku komendy hufców decyzje wymienione w pkt. 3.8. i 3.9. podejmują na podstawie opinii wyżej wspomnianych lustratorów.

